

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10 d. BROJ 317

**SEDMORICA
HRABRIH**

Brian Garfield:

SEDMORICA HRABRIH

Brian Garfield: **SEDMORICA HRABRIH**
Naslov originala: SEVEN BRAVE MEN
Copyright: Brian Garfield
Recenzija: Ida Biard, novinski kritičar
Prijevod: Marijan Krmpotić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1979.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Podigao je pogled i zagledao se u okrugle oči crnokose djevojke.

– Ne znam, Marijo, doista, ne znam.

Marija je prišla prozoru, prekrizila ruke na prsima i zagledala se u dvorište.

– Zašto bezrazložno srljaš u opasnosti?

– Bezrazložno? Kad ne bih imao razloga, ne bih ni želio otići odavde.

– Zar ti je ovdje dosadno?

Potresao je glavom i ustao. Stao je uz Mariju i zagledao se niz brežuljak prema Mesilli, koja se skutrila u podnožju padine. Okrenuo se zatim, prema djevojci.

Marija je imala oble bokove i oble grudi. Njezina crna i glatka kosa sjala se kao gavranovo krilo.

– Ondje ti nema ničeg, Johnny. Ničega, samo smrt. Apaši su se digli na bijelce.

– Znam. Stoga ću i poći onamo. Overland traži pratioce poštanske kočije do Yume – promrsio je.

– Zar nisi sposoban za nešto bolje?

Obrazi su mu se zarumenjeli. Postidio se. Spustio je pogled i zagledao se u pod.

– Ti bi željela da se promijenim?

Nasmiješila mu se gorko. Nije željela da Johnny pomisli da ga žali ili prezire zbog toga što još ništa nije postigao u životu.

– Zašto da pogineš mlad, Johnny? Koliko imaš godina? Devetnaest?

– A koliko ti imaš godina? – odvratio joj je Johnny.

– Starija sam od tebe – odgovorila mu je tiho, slegnula ramenima i udaljila se.

– Zar je to važno? Zar je to važno, Marijo? – gotovo je zavapio Johnny.

Ponovo ga je pogledala u oči.

– Do Yume ima pet tisuća milja preko žarke pustinje, Johnny.

– Milja na sat.

– I jedan Apaš na svaku milju, Johnny.

– I metak za svakoga. Odakle znaš da će nas uopće napasti? Ako nas bude mnogo, neće se usuditi. Nećemo prevoziti ništa što bi ih namamilo na nas.

– A vaši skalpovi?

Potresao je glavom od očaja. Pramenovi plave kose pali su mu na čelo i on ih je ljutito odmaknuo rukom s očiju.

– Nisam te to pitao. Zar nećeš odgovoriti na moje pitanje?

– A što da ti odgovorim? Hoće li te moj odgovor zadržati ovdje?

– Ne, neće, ali mogao bih se vratiti.

Podigla je obrve i pažljivo ga promatrala. Johnny nije znao da li mu se ona ruga, da li ga žali ili joj je možda svejedno.

– Nevolja je u tom što se ne poznajemo dovoljno dugo – rekao joj je Johnny.

– Ne, ne poznajemo se – potvrdila je ona.

– Možda ćeš pomisliti da ti laškam ili da ti lažem, ali otkad sam došao u ovaj zabačeni grad nisam u njemu našao ničeg što bi bilo ljepše od tebe. Dobra si prema meni, Marijo. Ostali me pravo i ne vide. Mislim da ni za tebe nije ova selendra.

– Ja sam se ovdje rodila – promrmljala je.

– To ovaj grad ne čini ništa boljim. Ti zaslužuješ ljepše stvari, ljepši život... Moraš sebi naći muža – izgovorio je brzo i zašutio, očekivajući njezin odgovor.

Ali ga nije dobio. Marija se samo kiselo nasmijula i zamislila.

– Hoćeš li se udati za mene, Marijo, kad se vratim iz Yume? – upitao ju je i pružio ruke za njom.

Nije mu odgovorila.

– Marijo?

Marija je potresla glavom.

– Ti o meni ništa ne znaš.

– Možda znam više nego što ti i misliš. Možda ima stvari koje ne želim znati.

– O meni? – upitala ga je začuđeno.

– Da, o tebi. Ja jesam mlad, ali nisam budala.

– Ne, Johnny, ti nisi budala – potvrdila je tihim glasom.

Johnnyju se učinilo da su joj zasjale suze u očima, ali Marija je na-

glo okrenula glavu i povukla se u sjenovit kut sobe.

– Svoje sam djetinjstvo provela u ovoj kući.

– U ovoj truloj kući.

Marija nije izustila ni riječi. Nje-gova je napomena nije uvrijedila.

– I ti ovu jadnu potleušicu nazivaš kućom, Marijo? – izazivao ju je Johnny.

Namrštila se i zažmirila. Nije se rasrdila na nj kad je to čula.

– Ova potleušica je moj dom, Johnny. Jedini koji imam.

Ogorčila ga je njezina malodušnost, ali brzo se svladao. Promatrao ju je neko vrijeme šuteći.

– Hoćeš li se udati za mene? – ponovio je pitanje.

Odmahnula je blago glavom.

– Ali bit ću ovdje kad se vratiš iz Yume – rekla mu je tiho.

– Onda ću se vratiti – odgovorio joj je odlučno.

To je zapravo i htio čuti od nje. Okrenuo se hitro i izašao iz kuće. Potrčao je veselo niz brežuljak prema gradu. Marija je izašla pred kuću i naslonila se na vratnice. Gledala je tužno za njim i osjećala se vrlo starom i umornom.

– Kako da mu kažem istinu a da ga ne povrijedim? – upitala je samu sebe poluglasno.

Upravo se htjela vratiti u kuću kad se iza ugla kuće pojavio onizak, zdepast čovjek hitra koraka. Zastala je i pričekala ga.

– Mladić je još zelen i ništa ne shvaća – napomenuo je oniski čovjek.

– Možda. A kako si ti, Robbie? – upitala ga je Marija.

– Dobro, hvala. Morao sam zametati tragove. Goni me potjera iz El Pasa. Eh, da njih nije bilo, stigao bih prije.

Kimnula je glavom i sporim ko-

rakom ušla u kuću. Čula je Avelinove tihe korake iza sebe.

* * *

Kad je stigao u podnožje brežuljka, Johnny je usporio korake. Zadihao se i zastao da se ispuše. Zakrenuo je za ugao i ušao u Yanceyjev salun. Obrisao je znojne dlanove o nogavice hlaća, prišao šanku i naručio viski.

Viski mu je zagrijao utrobu i Johnny se uskoro osjetio pun samopouzdanja. Platilo je viski i izašao iz saluna, pa se zaputio prema Preveozničkom poduzeću OVERLAND STAGE LINE.

Kad je Johnny ušao, dva su čovjeka sjedila u otpremničkom uredu OVERLANDA, s nogama na stolu. Odeblji i trbušasti čovjek zvao se Fred Thomas. Fred je bio jedan od najboljih Overlandovih kočijaša. Drugi čovjek, Nat Champion, bio je plećat i vitka stasa, vrsni oružani pratilac poštanskih kočija.

– Što želiš, mladiću? – upitao ga je Fred Thomas.

Johnny osjeti kako su mu se obrazi zažarili. Ušao je plahim korakom u ured i sjeo na rasklimanu stolicu sučelice Fredu Thomasu i Natu Championu.

– Čuo sam da tražite pratioce za kočiju do Yume.

– A gdje si ti to čuo, mladiću? – upitao ga je Fred Thomas.

– U salunu.

– A što ti tražiš u salunu?

– A što se to vas tiče? – odbrusio mu je Johnny.

– Oprosti, nisam te htio uvrijediti – ispričao mu se Thomas s natruhom posrpnosti u glasu i slegnuo ramenima.

Johnny se skutrio na svojoj stolici. Promatrao je Nata Championa, nadajući se da će mu on pomoći. Championovo je lice bilo ozbiljno i mrko.

– A tebe doista zanima taj posao? – upitao ga je lijeno Champion.

– Zato sam i došao ovamo – odgovorio mu je kratko Johnny.

Johnny je znao da je Championu najviše dvadeset i pet godina i da je dugo jahao s Jackom Portellom kao izviđač za vojsku, što mu je donijelo slavu vrsnog poznavatelja indijanske zemlje.

– Možda sanjariš o tom kako ćeš goloruk poraziti četu Apaša?

– Slušajte, nisam došao ovamo da mi se rugate! – odrešito mu je podviknuo Johnny i ustao.

– Sjedni i primiri se. Moramo o tom razmisliti.

Johnny zatvori usta i ponovo sjedne. Opazio je da Fred Thomas dobacuje upitne poglede Natu Championu.

– Pobogu, Nate, pa nismo mi dječji vrtić da ga vodimo sa sobom – prigovorio mu je napokon Thomas i ispljunuo gvalju sažvakana duhana kroz vrata na kolsko dvorište.

– Naša ponuda visi na oglasnoj ploči već šest dana, a dosad nam se javio samo jedan čovjek, Erni Mills. Bolje i mladi pratilac nego nikakv – zaključio je Nat Champion.

– Svejedno, meni se to ne sviđa – zagundao je Fred Thomas.

Nat Champion je ustao i pošao preko sobe. Koraćao je dugim, gipkim koracima, kao divlja mačka. Johnny ga je zadivljeno promatrao. Champion je prišao stalku za puške, uzeo jednu spensericu pa se vratio i stao ispred Johnnyja. Odjednom je trgnuo rukama i dobio mu pušku.

– Drži!

Johnnyja je to toliko iznenadilo da umalo što nije ispustio pušku. Šcepao ju je u posljednji trenutak ljevicom za kundak a desnicom za

cijev.

– Najnovija brzometna spenseri-
ca, zar ne? – upitao ga je Johnny
s divljenjem u očima.

– Pogodio si, mladiću. A znaš li
njome rukovati?

– Začas ću naučiti ako treba –
odgovorio mu je Johnny zanosno.

– Tko te je učio pucati?

– Otac. I dobar sam strijelac.

– Podi onda sa mnom – pozvao
ga je Champion i pošao prema
stražnjim vratima. Iza kuće je bilo
zapušteno u korov obraslo dvorište,
a iza njega ravna pustinja.

– Vidiš li one prazne boce na
onom zidiću tamo dolje? – upitao
ga je Champion.

– Zašto ih ne bih vidio? Pa ni-
sam slijep – uvrijedeno će Johnny.

– Dobro, kad je tako – prošap-
tao je blagim glasom Nat Champi-
on i okrenuo se prema Johnnyju, pa
nastavio, podigavši pušku:

– Ove se spensericе pune pomo-
ću ove ručice. Potegneš je najprije
k sebi. Evo ovako, pa spustiš prema
dolje. Tako izbaciš praznu čahuru i
ubaciš novi metak u cijev. Jesi li
shvatio?

– Mislim da jesam. Pune se mno-
go brže nego nabijače prahom i
olovom.

Champion okrene cijev puške
prema zemlji.

– Vidiš, ovdje umetneš novi ma-
gazin s mecima, ovako.

Johnny kimne glavom i zagleda
se u pušku.

– Ovo je magazin, zar ne? A ko-
liko metaka drži?

– Sedam – kratko će Champion,
pa mu pruži pušku. – Hajde, napu-
ni je, da vidimo koliko ćeš boca po-
goditi.

Johnny uzme pušku, napuni je,
upre kundak u rame, pa uza nj pri-
sloni obraz. Nizina je začas odjek-
i

vala od gromoglasne pucnjave.

– Promašio sam ih – zaključio
je tužnim glasom Johnny pošto je
spustio pušku i zažmirkao prema
bocama.

– Pokušaj još jednom – ponu-
kao ga je Champion da bi ga utje-
šio.

Johnny podigne pušku i ubaci u
nju novi magazin s mecima. Čvrsto
ju je stisnuo uz obraz i naciljao pr-
vu bocu preko nišana i mušice. Po-
tegnuo je obarač i zapucao.

– Pogodio se je! Nastavi! – hra-
brio ga je Champion.

Johnny ubaci novi metak u cijev,
nacilja i opali.

– Još jedna. Ispucaj sve metke –
naredio mu je zadovoljno Champion.

Johnny ispali uzastopce zadnjih
pet metaka što je brže mogao.
Premda su mu uši bile napola za-
glušene od pucnjave, čuo je kako
mu Champion govori:

– Odlično! Ostala je samo jedna.
Bistra si ti glava. Brzo učiš.

– Pa rekao sam vam da me otac
naučio pucati. Hoćete li me uzeti sa
sobom? – upitao ga je Johnny dok
je vadio prazan magazin iz puške.

– Možda.

– Kako možda?

– Ako se više nitko ne javi, koči-
ja neće krenuti na put.

– Zar vi niste ugovorom vezani
da prevozite poštu?

– Mrtvaci ne ispunjavaju ugo-
vorne obaveze, mladiću. Ne javi li
se više nitko, morat ću otkazati pu-
tovanje. Ne idem na put bez šest do-
brih i prekaljenih strijelaca.

– Hoćete li još dugo čekati? –
zanimalo je Johnnyja.

– Dok ih ne nađem. Idemo unu-
tra. Mozak će nam zakuhati ovdje
na suncu.

Johnny pođe za Championom na-
trag u ured prevoznčkog poduzeća
Overland.

– Kad morate krenuti?
– Jučer – odvrati mu kratko Champion kad su ušli u sobu.
Johnny je stavio spensericu natrag na stalak za puške.

– Javit ćete mi što ste odlučili, zar ne?

– Javit ću ti.

– Hvala – reče Johnny i pođe prema vratima.

– Hej, Johnny! – povikao je za njim Champion.

– Molim? – začudio se Johnny i okrenuo.

– Tko te naučio da za sobom ostavljaš neočišćenu pušku?

Johnny se zarumenio od stida. Poželio je da propadne u zemlju.

– Oprostite. Gdje je pribor za čišćenje? – promucalo je.

– Ispod stalka za puške, na polici.

– Hvala – promrsio je kroz zube Johnny i pošao prema stalku. Zbunio ga je blagi osmijeh oko Championovih usana, a još više ga je preplašilo namršteno lice Freda Thomasa. Uzeo je pušku, sjeo u kut i dao se na čišćenje. Čuo je Freda Thomasa kad je rekao Championu:

Ti si zacijelo lud, Nate.

II

Zlaćano sunce žarilo je pripek-
kom obalu rijeke. Jack Portell
šibao je zaškiljenim očima bre-
žuljke uzduž obala Rio Grande.
Obrisao je dlanom usne, nabio
iznošeni šešir na oči i stisnuo
prstima vruć kundak puške
springfield, koju je držao preko
obluka sedla. Ništa sumnjivo
nije opazio.

Potjerao je šarca niz obalu
prema rijeci. Ujahao je u sjeno-
vit gajić pun hladovine i sjahao.
Poveo je konja do vode, a on je
čučnuo i umio lice. Zatim je

opet pomno pregledao obzorje.
Kao iskusan izviđač, Jack Por-
tell je dobro znao kako valja
promatrati i osluškivati. Nakon
nekog vremena kimnuo je za-
dovoljno glavom i pošao natrag
u hladovinu gajića. Ispružio se
pod stablom, pogledao letimič-
no konja i zatvorio oči da od-
spava kratak popodneveni san.

Trgnuo se iz sna nakon dva
sata. Nije se pomaknuo. Polaga-
no je otvorio oči i provirio oko
sebe poluspuštenih vijeda. Pr-
stima je stisnuo pušku. Pokušao
je dokučiti što ga je prenelo iz
sna.

Tad je u daljini, s druge stra-
ne brežuljka, čuo pucnjavu.
Odahnuo je i sjeo. Po suncu je
zaključio da još nisu dva sata
poslije podne. Ustao je, uhvatio
konja i uzjahao. Sedlo je zaškri-
palo.

– To škripe moje stare kosti
– progundao je za sebe.

Nabrao je čelo, podigao glavu
i naćulio uši. Tad se začulo te-
ško puškaranje u daljini.
Grmjelo je pet ili šest pušaka.
Pojahao je uz obalu prema ju-
gozapadu.

Izjahao je iz gajića i udario
galopom preko ravnice prema
podbrežju. Čim je stigao do pr-
vih brežuljaka, zaustavio je ko-
nja i onjušio zrak, osluškujući.
Ponovo je čuo pojedinačne puc-
njeve, ali u oduljim razmacima.

– Indijanci. Nekoga su zasko-
čili iz zasjede, ali ga nisu smak-
nuli u prvom naletu. Još im se
opire, a oni na nj pucaju iz za-
klona.

Ponovo je podbo konja. Obja-
hao je brdo i požurio prema
mjestu odakle je čuo puškara-
nje. Spustio su u korito suhopo-
točine i došao do njezina ušća.

Pucnjava je odjekivala iza obronka strma brda. Usporio je konja i napeo pušku dugocjevku.

Vrućina ga je pritiskala poput teška tereta. Čim je stigao pod sljeme brda, skočio je s konja i legao potrbuške. Dopuzao je do sljemena i oprezno provirio preko njegova ruba.

Pod brijegom su bila kola. Dvije od šest mazgi ležale su ustrijeljene. Cijev puške virila je između žbica kotača.

— Pa to je Joe Roacher — Portell je prepoznao kola.

Puška ispod kola ponovo je planula. Portell uze pogledom šibati obližnje stijene.

Pod sobom na padini opazi sjajna smeđa leđa čovjeka. Začas je pronašao četiri Indijanca u zaklonu iza stijene. U udolini iza brda vidio je čovjeka koji je čuvao šest konja, pa se stao ogledavati oko sebe ne bi li negdje pronašao i šestog Indijanca. Kako ga je uzalud tražio, odustao je i odlučo da zapuca, a Indijanac će tada možda odati svoj položaj.

Podigao je tešku dugocjevnu springeld i naciljao u čovjeka pod sobom. Indijanac nije izustio ni glasa. Portell zatim otpuže nizbrdo, puneći istodobno pušku. Na sreću, Indijanci ga nisu opazili. Dopuzao je do ustrijeljenog Indijanca, pokrio svoju glavu njegovim crnim šeširom i ogledao se oko sebe.

Čim ga je spazio, Joe Rocher je zapucao u nj i zrno je prozviždalo pokraj Portellove glave.

— Budalo, još ćeš me i pogoditi — zagundao je za sebe Portell.

Tredesetak metara udesno Portell opazi crnokosog Indijanca što je položio cijev puške nabijače na oveći kamen. Portell nacilja u njega i ustrijeli ga prije nego što je Indijanac dospio povući obarač svoje puške.

— Dvojicu sam ustrijelio. Treći čuva konja. A gdje li su ostala trojica? — šaptom se zapitao Portell.

Napunio je ponovo springfieldicu i okrenuo se ulijevo. Izvukao je revolver iz korica i položio ga u krilo, zlu ne trebalo.

Roacher je ponovo zapucao. Zrno je okrnulo stijenu uz Portella. Portell se okrenuo iza sebe ugledao Indijanca. Odšuljao se brže-bolje natrag desetak metara ne bi li ga dobio na nišan.

Povukao je obarač. Indijanac ga je čuo, hitro se okrenuo širom otvorenih usta od zaprepasćenja. Iz grla mu se oteo krik straha, koji je napola presjekao prasak iz Portellove puške.

Čim je opalio, Portell se bacio na zemlju i odvaljao u zaklon iza velika kamena. Tajna je bila otkrivena. Indijanci su znali da je Portell došao Roacheru u pomoć.

Sunce je pržilo Portella. Tišina mu je išla na živce sve dok nije začuo šuškanje po pijesku i kamenju. Povlače se, pomislio je. Prestrašili su se.

Oprezno je provirio iznad kamena. Ugledao je dva Indijanca kako trče prema konjima. Ustao i krenuo uzbrdice prema mjestu gdje je ostavio konja. Kad je stigao na vrh brijega, ugledao je tri Indijanca kako galopiraju iz udoline.

— Ovi se danas više neće vra-

titi – rekao je sâm sebi u pola glasa.

Uzjahao je svog šarca i pošao niz brijeg, mašući šeširom iznad glave dok se nije spustio u podbrežje. Dojahao je do kola upravo u trenutku kad se Joe Roacher izvukao ispod kotača.

– Otprašili su – rekao mu je Portell i sjahao.

– Hvala ti, Jack – odvratio mu je Roacher tiho.

Portell kimne glavom i zagleda se uz brdo.

– Apaši iz plemena Mescale-ro. Šestorica. Mladi i supijani.

– Krvoložni su kad se napiju – napomenuo je suho Roacher.

– Kao i mi. Volio bih znati tko im prodaju viski – rekao je Portell.

Roacher se nije usudio pogledati ga u oči kad je to čuo. Kleknuo je i otprezao ustrijeljene mazge. Portell se namršio. Zamislio se i gladio brk. Premda mu je Roacherovo društvo bilo mrsko, Portell nije znao kako da ga se oslobodi. Prišao je Roacheru i pomogao mu otprezati ustrijeljene mazge. Kad se ponovo uspravio, provirio je u kola.

– Kako to da putuješ praznim kolima? – upitao je Roachera.

– Prodao sam robu u Socorro. Ideš li u Mesillu?

– Idem.

– Idemo zajedno.

Portell je progundao nešto nerazgovijetno. Zavezao je šarca za kola, a zatim se popeo na sjedalo uz Roachera.

Roacherovo se lice namrštilo pod žarkom sunčevom pripek-
kom. Izvukao je pljosku punu viskija i ponudio je Portellu.

– Gucni!

– Hvala. Dobro će mi doći – odvratio mu je Portell. Hoćemo li stići u Mesillu prije noći?

– Hoćemo. Još prije mraka.

– Potjeraj malo te mazge.

– Potjerat ću, ali ne bih volio da opet naletimo na pijane Indijance – odvratio mu je Roacher polupijanim glasom.

– Jamčim ti da se ti više neće vratiti.

– Možda hoće, možda neće, ali ja se ne volim izlagati pogibelji.

– Nikad se nisi ni izlagao, koliko ja znam. Barem ne odonda kad su te uhvatili kako prodaješ puške Navajosima.

Roacherovo se lice smrknuo. Nagnuo je pljosku i pio. Obri-
sao je usne prljavim rukavom.

– Davno je to bilo. Zar ti baš ništa ne možeš zaboraviti?

– Nevažne stvari začas zaboravim.

Roacher ga je ošinuo gotovo neprijateljskim pogledom.

– A koje dobro tebe nosi ovim putem? – zapitao je Roacher Portella.

– Nosim poštu u Yumu.

– A što onda tražiš ovdje na jugu?

– Pobunili su se Indijanci iz plemena poglavice Cochisa.

– Tko ti je rekao?

– Nitko mi nije rekao, ali ja poznajem bolje ove krajeve nego one oko Mogollon Rima. Ideš li na zapad?

– Ne znam još. Nisam još odlučio – odgovorio mu je Roacher.

Portell je pomno promatrao debelog Roachera. Opazio je da se Roacher neprestance osvrće preko ramena. Nešto muči tog debeljka, zaključio je Portell. Potegnuo je još jedan gutljaj vi-

skija iz Roacherove pljoske i počeo pažljivo promatrati brda oko njih. Popeli su se na blagu uzvisinu, a Roacher se ponovo osvrnuo. Portell se namršito.

– Iza nas nema nikoga – napomenuo je Portell.

– Želim se u to i uvjeriti – odvratio mu je Roacher i ošinio mazge.

Portell kimne glavom. Misli su mu se odjednom razbistrile. Joe Roacher je bježao pred nekim. Nisu to bili pijani mladići iz plemena Mescalero. Portell je znao da se debeljko nije bojao Indijanaca. Roacher je s njima trgovao godinama. Znači, Roachera su tražili bijelci. Ali koji i zašto?

– Idemo prečacem u Mesillu

– predložio mu je Roacher.

– Kako hoćeš – odvratio mu je Portell.

– Napuni pljosku vodom prije nego što se udaljimo od Rio Grande – spomenuo je Roacher Portella.

– Već sam je napunio. Ova zemlja ne vrijedi ni prebitog centa. Stoga je zovu izgubljenom zemljom. Imaju pravo. Nema stabla nadaleko.

– Lakše vidiš u daljinu – napomenuo je Roacher.

– A što ti tražiš u daljini?

– Ništa – odgovorio mu je brže-bolje Roacher.

Portell je znao što mori Roachera. Namjestio se udobno na sjedalu kola, navukao šešir preko očiju i zadrijemao.

III

Predvečer je Robbie Aveline izašao iz Marijine kuće i s brežuljka promatrao grad Mesillu. Vidio je kako se u dolini neka kola valjaju cestom prema gra-

du. Zaškiljio je i napeo oči. Prepoznao je kola Joea Roachera. Roacher je stigao u grad u vrijeme kad ga je Aveline i očekivao.

Naprčivši usne kao da će zavizdati, Aveline pođe lijeno niz brijeg. Aveline je bio onizak čovjek, ali plećat, mršava lica i mišićavih ruku, crnonos, naoružan sa dva vojnička kolta na unakrsnim opasačima. Bio je odjeven u iznošene traperice i kariranu flanelastu košulju, a preko nje navukao je crn prsluk od goveđe kože, i obuven je bio u ulaštene čizme. Glavu je pokrivao crnim šeširrom niske krune. Nad očima mu guste crne obrve.

Zastao je pri dnu brežuljka i osvrnuo se, pogledavši prema Marijinoj kući, a tad se okrenuo i odlučnim korakom, ozbiljna lica pošao u grad.

Neki su Meksikanci imali vrtnu zabavu u dvorištu kuće. Kad je Aveline šmugnuo uzduž zida njihove kuće, čuo je svirku gitare i bat nogu u plesu. Žuto svjetlo probijalo je tamu iznad zida. Neka je djevojka veselo hihotala u bučnom žamoru glasova.

Zašao je za ugao i stigao na gradski trg. Zagledao se preko trga u sjenu Freda Thomasa na trijemu ureda prevozničkog poduzeća Overland. Nekoliko konja bilo je privezano uz privezište ispred Yunceyjeva saluna.

Nabio je šešir dublje na čelo i tihim korakom, uz kuće, držeći se sjene, pošao prema ulazu u tamnu uličicu. Zaustavio se uz vrata saluna.

Prostorija je bila niska, duga i uska. U nju nije moglo stati mnogo ljudi, ali je ondje bilo

barem tridesetak gostiju i Aveline je zapljusnuo zadah ustajala duhanskog dima i znoja. Pomno je proučio lica gostiju i napokon ušao. Progurao se do šanka. Položio je dlanove na šank i naručio pivo. Podigao je oči s vrča i ponovo se ogledao po licima oko sebe. Odjednom je ugledao jedno poznato lice. Uzeo je vrč i pošao prema Ernieju Millsu.

– Kako si, Robbie? – upitao ga je Mills.

– Dobro. Čini mi se da nigdje nema slobodna stola u ovoj jazbini – rekao mu je Aveline.

– Izadimo onda van na svježi zrak.

Aveline kimne glavom i pođe za krupnim čovjekom. Čučnuli su se uz vanjski zid saluna.

– Još se baviš starim poslovima? – upitao ga je Mills.

– Bavim. A ti?

– Ja sam odustao.

– Kako to?

– Ne radim više za vojsku. Uzeo sam plaću i odjahao. I ne vraćam se više.

– A što ćeš sada?

– Idem u Kaliforniju. Možda je tamo ostalo još nešto zlata i za mene. Ako nije, naći ću već neki posao. U ovom trenutku to me ne muči. Dvadeset godina u vojsci mora ostaviti ožiljke na čovjeku i na njegovoj duši – odvratio mu je Mills i namrštio se.

– A kako misliš doći do Kalifornije?

– Overland traži oružanu pratnju za svoju kočiju do Yume. Besplatan prijevoz i stotinu dolara u zlatu.

Aveline se zamislio. Kimnuo je polako glavom.

– Što to prevoze kad toliko pla-

ćaju? – upitao je Millsa kad je to čuo.

– Nisam ih pitao – priznao mu je Mills.

– Koliko vas ide?

– Ja i Nat Champion, koliko znam. I Fred Thomas. On će kočijati.

– Koliko im još treba pratilaca?

– Champion kaže dvojica ili trojica. Apaši su se digli protiv bijelaca.

– Ha! – izustio je kratko Aveline.

– Bi li i ti pošao s nama? – upitao ga je Mills.

– Bih – promrmljao je Aveline i potegao gutljaj mlakog piva iz vrča.

Kad bi ga Champion uzeo sa sobom, Avelineu bi se ukazala izvanredna prilika da pobjegne od potjere koja ga slijedi iz El Pasa. Doduše, još je u džepu imao oko tri stotine dolara koje je zaradio prodajom ukradenih goveda. Svejedno, i stotinu dolara koje bi mu Champion platio dobro bi mu došlo, a još bolje bi mu došlo društvo oružanih ljudi na putu preko pustinje, na putu zvanom **Jornada del muerte**.*

– Kome se moram javiti?

– Championu ili Thomasu.

– Dobri su to ljudi.

– Bit će mi drago ako pođeš s nama, Robbie.

– I meni – odvratio mu je Aveline, ispio pivo i ustao da vrati vrč na šank.

Kad je ponovo izašao iz saluna na trijem, Millsa više tamo nije bilo. Čuo je samo štopot kola na ulazu u grad.

– Roacher – prošaptao je Aveline i potrčao u susret kolima.

* Jornada del muerte – put smrti (op. ur.).

Zapuhan je dotrčao do početka ulice i sakrio se u sjenu topole.

– Stani, Joe! Ovdje Robbie! – povikao je kad su kola stigla do topole pod kojom se sakrio.

Kola su zaškripala i stala. Nečiji glas, ali ne Roacherov, srdito je povikao:

– Što je? Zašto si stao?

Avelinea je za tren uhvatila panika. Posegnuo je rukom za revolverom i ukočio se kao kip iza drveta, pokušavajući se dosjetiti čiji bi to mogao biti glas.

– Slobodno izadi. Sa mnom je Jack Portell – javio mu se Roacher.

– Aveline! – pozvao ga je Jack Portell.

Portell je u tom trenutku skočio s kola s puškom u ruci i Aveline je bio spreman da ga ustrijeli. Ali tad je Portell prebacio pušku preko ramena i pošao prema stražnjem kraju kola da odveže svoga konja.

– Čini mi se da vas dvojica ne trebate moje društvo – dobacio im je Portell i odjahao.

– Stani! – povikao je za njim Aveline.

– Zašto?

– Nemoj se napuhavati preda mnom – upozorio ga je Aveline.

– Mislio sam da s njim želiš razgovarati u četiri oka, inače ga ne bi dočekao na ulasku u grad, zar ne?

– Možda... možda, samo, nemoj nam ništa prišivati jer ćeš požaliti.

– Ništa ja nikome ne prišivam. Ja gledam svoja posla i nek' svak' radi što ga je volja – odgovorio mu je Portell.

– U Novom Meksiku za mnom nije raspisana tjeratica – podsjetio ga je Aveline.

– A tko tvrdi da je raspisana? Što ti je? Doista, nisam ti želio stati na žulj. Hvala na vožnji, Joe – dobacio im je Portell na rastanku i potjerao konja galopom u grad.

Aveline ga je promatrao zabrinuto sve dok ga nije izgubio iz vida.

– Što je taj radio s tobom?

– Spasio mi je život. Napali su me pijani Mescalesi nedaleko od Caballosa.

– Zar gore u Caballosu?

– Pust kraj. Odande smo zajedno došli i to je sve. Nešto si nepovjerljiv, Robbie?

– Ako čovjek na mom mjestu nije nepovjerljiv, onda je mrtav. Ne smijem si dopustiti ni najmanji nehaj. Što je htio od tebe?

– Društvo. Popni se u kola, hajde – odvratio mu je Roacher.

Aveline stane na glavčinu kotača i popne se na kola uz Roachera.

– Odakle dolazi i kamo ide?

– Nosi vojnu poštu iz Santa Fee u Yumu. Slušaj, Robbie, moramo razgovarati o mnogočem važnijem nego što je Jack Portell.

– O čemu?

– Znaš li ti da su me gotovo uhvatili u Elephant Buttenu?

– Tko?

– Onaj balavi poručnik konjice.

– Zainatio se da rastavi kola i da ih pretraži.

– A tko ga je spriječio?

– Lijepa riječ. S njim je dojahao i Al Nye i rekao mu nekoliko lijepih riječi za mene. Al mi to duguje još iz starih dana.

– Zašto se taj balavac napiknuo baš na tebe?

– Tko to zna? Možda me otkucao neki Indijanac. No ipak me nisu uhvatili na djelu... premda mi je bilo vruće. Mnogi me ljudi u ovom kraju mrze. Postali su vrlo sumnjičavi. Ovdje su me prozreli. Morao bih otići odavde ako želim nastaviti krijumčariti viski.

– Na sjever, možda.

– Tamo pak neprestano pričaju o ratu. Neću da upadnem u rat koji me se ništa ne tiče. Najbolje bi bilo

da odem na zapad, možda u Kaliforniju. Čujem da su tamo svi žedni viskija.

– Smiri se. Već ću ja nešto smisliti – rekao mu je Aveline.

– Pitao si me, a ja sam ti odgovorio – odbrusio mu je srdito Roacher.

– Nisi baš trebao spominjati taj viski. On ti i ne služi na čast – predbacio mu je Aveline.

– Slušaj, Robbie, mi se predobro poznajemo, stoga nema smisla da se pred tobom pretvaram – začuđeno će Roacher.

– Ja nikada nisam prodavao viski crvenokošcima.

– A ja nikada nisam preprodavao ukradenu stoku – odvratio mu je Roacher istom mjerom.

– Zaveži! – odbrusio mu je Aveline, i smrknuo se.

Obojica su šutjeli neko vrijeme razmišljajući.

– Jesi li razgovarao s Nicholsonom? – prvi se javio Aveline.

– Jesam.

– Hoće li kupiti krave od mene?

– Mislim da neće.

– A zašto neće?

– Ne vjeruje ti. Sumnja da su prežigosane i neće imati neugodnosti s vlastima. On je za poštenu trgovinu, Robbie, a tebe baš ne krasi dobar glas – otvoreno mu je rekao Roacher.

– Sad mi je ionako svejedno. Uхватili su me u kradi. Morao sam sve ostaviti i pobjeći. Potjera je pošla za mnom iz El Pasa. Vratila se s granice. Ne, ja ne smijem više natrag u Teksas.

– Znači da smo obojica ostali privremeno bez zarade. Kamo ćeš sada? – upitao ga je Roacher.

– U Kaliforniju, kao i ti – odgovorio mu je Aveline.

IV

Pošto je večerao u Borgovoj gostionici, Nat Champion se vratio u ured Overlanda, sjeo, podigao noge na pisaći stol i uživao u zadovoljnoj sitosti i lijenosti koju čovjek osjeća kad napuni želudac. Sunce je već bilo davno zašlo i tri su petrolejke gorjele kad je Champion žmirkajući utonuo u misli.

Dani su prolazili, a on još nije skupio četu koju je želio. Znao je da zapovjednik tvrde Yuma jedva čeka da mu dopremi pošiljku pušaka i municije. Ali do Yume ima pet stotina milja preko žarke pustinje kojom haraju Indijanci.

Kad se smračilo, čuo je bat teških koraka na trijemu i okrenuo je glavu da vidi tko to dolazi. Fred Thomas prošao je pokraj vrata. Škripa drvenih dasaka odala je Championu da je Thomas sjeo na klupu na trijemu. Najvjerojatnije je izvadio nož i dao se na rezbarenje nekog štapa. Zvukovi vesele vrtne zabave odjekivali su preko trga. Champion se odjednom osjeti vrlo usamljen u zagušljivu uredu. Opsovao je tiho, ustao i izašao na trijem. Košulja natopljena znojem mu se zalijepila na leđa.

Fred Thomas podigao je glavu i zagledao se u njega.

– Robbie Aveline je upravo ušao u Yanceyjev salon.

– Uhm. Cijeli dan se mota po gradu – rekao je Champion.

– U tebe su oči i uši kao u Apaša. Nitko ga nije vidio osim tebe.

– Stigao je oko podneva. Ostavio je konja u gajicu uz rijeku i popeo se uz brežuljak do kuće Marije Velarde – rekao mu je Champion, gledajući u salon s druge strane trga.

– I tamo je ostao do večeri – dodao je Thomas.

– Da – odgovorio mu je Champion, sišao s trijema i pošao preko trga prema salunu.

Kad je pogledao u salun, vidio je Robbija Avelinea i Ernieja Millsa u razgovoru. Pošao je dalje niz trg i zakrenuo za ugao prema konjušnici Justine i Horne, pa nastavio do otvorenog ulaza u dvorište Sandovalove kuće. Glazbenici su ugoda-
vali gitare između dvije pjesme, a prijateljski su ga glasovi pozdravljali dok je koračao preko Sandovalova dvorišta. Domaćin Ramon Sandoval pošao mu je u susret, nasmiješen, pružajući mu ruku.

– Dobro veče! – pozdravio ga je Champion, promatrajući ostale goste, tražeći određeno lice.

– Pridružite nam se, dragi prijatelju – pozvao ga je vrlo ljubazno domaćin.

– Pa, nisam baš svečano obučen kako bi dolikovalo – branio se Champion.

– Nema veze. Uдите, molim vas. Vi ste uvijek dobro došli u moj dom – nukao ga je Ramon Sandoval.

Champion se blago nasmiješio i pošao u dvorište za domaćinom. Prišli su stolu gdje se točio rum. Sandoval mu je pružio glineni vrč s punčom. Champion ga je polagano pio, uživajući u njegovu mirisu. Gitare su zasvirale i Champion se okrenuo da promatra plesačice. Sandoval je stao uz njega. Pogladio je svoje šiljate brkove, pa mu se nasmiješio, pokazavši pri tom svoje bijele zube.

– Vaše oči nekog traže. Da možda ne tražite Ceciliju?

– Možda – odvratio mu je Champion uz smiješak.

– Čini mi se da večeras nije ovdje. Tetka joj se razboljela, pa je ostala uz njezinu postelju.

Championovo se lice izdužilo od razočaranja kad je to čuo.

– Žao mi je, dragi prijatelju, ali što možemo? – tješio ga je Sandoval.

Champion je bezvoljno kimnuo glavom Sandovalu prije nego što su se rastali. Sandoval je pošao da pozdravi nove goste. Upravo kad je Champion ponovo prinesao vrč k usnama, čuo je kako ga netko zove po imenu.

– Nate!

Okrenuo se i ugledao čovjeka u plavoj uniformi, kapetana Ralpa Pohlinga, zapovjednika pete konjanicke brigade. – Nate, želio bih s vama razgovarati.

Champion je zastao malčice ozlovoljen i pričekao da mu kapetan pride. Pohling je bio krupan, plavkos čovjek, i teško mu je bilo odrediti godine.

– Koliko ćemo još čekati da odvezete one puške u Yumu? – upitao ga je glasno.

Champion se namrštio, osvrnuo oko sebe da vidi da li ih tko sluša, pa podigao ruku da ga ušutka.

– Zašto vičete? Zar želite da cijeli grad sazna što prevozimo? Čuli su vas do Novog Meksika – predbacio mu je gotovo šaptom Champion.

– Zar ovdje nismo među prijateljima? – tobože se začudio kapetan.

– Ja nikome ne vjerujem – odbrusio mu je Champion i okrenuo se na peti.

– Čekajte malo! – povikao je za njim Pohling i požurio da ga stigne.

Champion je ponovo stao na izlasku iz dvorišta i pogledao prezirno Pohlinga.

– Zašto mi niste odgovorili na moje pitanje? – pitao je Pohling.

– Jer samo budala može postavljati takva pitanja – gotovo je zarežao Champion.

– Možda imate pravo, ali ja svejedno želim čuti vaš odgovor – rekao je malo tiše kapetan Pohling.

– Otputovat ćemo čim skupim dovoljno dobrih ljudi za pratnju kočije, kad vojska nije kadra sama obavljati svoje zadatke, kapetane.

– Nemam ljudi. Čak su se i graničari morali povući. Za koji dan će Yuma ostati naše jedino uporište na indijanskoj zemlji. Morate im dostaviti te puške i municiju što prije.

– Ja sam samo prevoznik a ne i čarobnjak. Trudim se koliko mogu, a vas molim, kapetane, da držite jezik za zubima ako vam je doista stalo da te puške ikad stignu u Yumu.

– Dobro, ali ne morate se zbog toga bojati i svoje sjene – odvratio mu je s porugom u glasu kapetan Pohling.

Championove su se usne stisnule u dugu i tanku crtu.

– Riječ je o mojoj a ne vašoj glavi, kapetane. O mojoj glavi i vašim puškama. Doznaju li Apaši što prevozim, puške nikada neće stići u Yumu, a moje će kosti ostati u pustinji – zasiktao mu je Champion u uho.

Pohling se ukočio. Nije mu bilo milo što mu Champion drži prodičke. A Champion se uzrujao. Išlo mu je na živce nehajno Pohlingovo vladanje i njegov kreštavi glas. Ako ih je netko čuo, cijeli će grad sutradan o tom brujati. Izgledi da će preživjeti taj mukotrpan put do Yume bili su i bez toga neznatni, a dopre li ta vijest do ušiju Apaša, njegovi su dani odbrojeni.

Blago se naklonio kapetanu i zaputio uskim ulicama Mesille. Zastao je ispred malene, uredne kućice i tiho zakucao na vrata.

Žuto svjetlo probijalo se kroz prozore. Čuo je tihe korake. Vrata

mu je otvorila visoka, vitka djevojka. Champion je zakoraknuo u krug svjetla.

– Nate! – izustila je ugodno iznenađena.

– Zdravo, Cecilija. Ramon mi je rekao da ti je tetka bolesna.

– Ništa ozbiljno, hvala bogu. Sad se odmara. Udi, Nate – pozvala ga je djevojka.

Skinuo je šešir i zakoraknuo preko praga. Čuo je kad je djevojka zatvorila za njim vrata i pričekao ju je da mu pride. Kako mu je u tom trenutku ponestalo riječi, zagrlio ju je i poljubio.

– Teško će mi biti bez tvojih poljubaca – rekao joj je kad je ponovo podigao glavu.

– Ne smijem na to ni misliti, jer ne mogu sebi ni zamisliti da odlaziš od mene – priznala mu je djevojka dok je držala glavu naslonjenu na njegova prsa.

– Vratit ću se.

– Tko to zna? Svaki put kad poštanska kočija krene na put, u moje se srce uvuče strah da te više nikada neću vidjeti.

– I svaki put sam ti se vratio.

Nasmiješila mu se blago i izvila se iz njegova zagrljaja.

– Da, vratio si se – rekla je tiho i poslala u kuhinju, a Champion za njom.

– Sjedni. Skuhat ću ti kavu.

Sjeo je i ispružio noge. Cecilija mu je uskoro donijela šalicu kave i sjela uz njega.

– Robbie Aveline je proveo cijelo poslijepodne gore na brežuljku – rekao je Champion pošto je popio gutljaj vrele kave.

– U kući Marije Valerde. Netko bi morao opomenuti Johnnija Wilsona – dodala je Cecilija.

– Ne vrijedi. Johnny bi zamrzio svakoga tko bi mu to rekao – napomenuo je Nat Champion.

– Svejedno, netko bi mu morao reći istinu.

– Jednog će je dana sâm spoznati.

Petrolejka na stolu je počela žmirkati. Cecilija je ustala, donijela bocu s petrolejem i napunila je.

– Johnny želi poći sa mnom u Yumu – rekao je Champion kad je Cecilija ponovo zapalila svjetiljku i namjestila na nju stakleni cilindar. Okrenula se i pogledala u Championa.

– Zar prevoziš neku vrijednu robu?

– Ne, ali vojska se povukla a Apaši slušaju što im govore vračevi.

– A što im kažu vračevi?

– Kažu da se vojnici plaše Indijanaca i da stoga bježe. Kažu da su bogovi na strani Apaša i da Apaši moraju ubijati vojnike prije nego što se vojnici opet ohrabre i vrate.

Cecilija je zamišljeno kimnula glavom. Oči su joj bile tužne i bez sjaja.

– I mladić želi poći s tobom?

– Da, želi.

– I ti ćeš ga povesti sa sobom?

– Zašto ne? Stasao je u muškarčinu. Taj će ga put očelčiti – odgovratio joj Champion.

– Ili će ga ubiti.

– Nitko ne zna gdje ga čeka smrt. Može poginuti i ovdje u gradu. Ne bojim se ja za njega. Oštra je oka i izvrstan je strijelac – opravdavao se Champion.

– To još ne znači da mora i poginuti mlad – nije se dala uvjeriti Cecilija.

– Da, imaš pravo – popustio je Champion pa izvukao lulu iz džepa i nabio je duhanom.

– Možda me dugo neće biti, Cecilijo, ali to će biti moje posljednje putovanje preko pustinje dok se In-

dijanci opet ne umire – obećao joj je i zapalio lulu.

– Nedostajat ćeš mi. Bit ću zabrinuta i dan i noć.

– Nemoj očajavati ako se uskoro ne vratim. Možda će proći i nekoliko mjeseci prije nego što ćemo se opet vidjeti. Jednog ću dana doći natrag.

Pogledala ga je tužno, a zatim se zagledala u pod.

– Koliko ljudi vodiš sa sobom?

– Ne znam još. Možda petoricu ili šestoricu.

– Zašto ih baš ti moraš voditi, Nate?

– To je moj posao – odgovorio joj je logički.

– Zar nisi već sit tog posla? ..

– Ne bih mogao reći da ne volim taj posao. Gotovo cijeli život proveo sam u utrkivanju s Indijancima. Poznajem njihovu prirodu i poznajem ovaj kraj.

– I drugi su to poznavali, pa su svejedno poginuli.

– Čovjeku je sudeno da umre kad-tad – Odgovorio joj je jer ništa bolje nije mogao smisliti. Zatim je ustao i istresao lulu u ognjište.

Cecilija je ustala i stala uz njega.

– Nemojmo više o tome govoriti, Cecilijo – rekao joj je i zagrlio je.

– Nećemo – obećala mu je, prikljubila se uz njega i podigla glavu kako bi je poljubio.

Champion se popeo na trijem saluna oko ponoći. Zastao je i pogledao u salun preko krilnih vrata. Nekoliko najokorjelijih pijanaca stajalo je oko šanka. Ušao je i kimnuo glavom Fredu Thomasu.

– Jack, okreni se! – rekao je uz smiješak kad je prišao šanku.

Jack Portell se okrenuo, pogledao ga začudeno i veselo mu se nasmiješio.

– Zdravo, Nate! – pozdravio je Portell Championa i s njim se srdačno rukovao.

– Drago mi je što te opet vidim. Viski? – ponudio ga Champion.

– Može – pristao je Jack Portell. Champion je podigao dva prsta, a oznojeni konobar kimnuo je glavom u znak odgovora. Šutjeli su dok piće nije stiglo. Otisnuli su se od šanka i našli slobodan stolić u kutu saluna. Champion je sjeo sučelice Portellu.

– Vrijeme ti je da se smiriš i sjediš u zapečku u stolici za ljuljanje, Jack – prvi je progovorio Champion.

– Možda, možda, ali nije to za mene. Osim toga, prestar sam da mijenjam svoje navike.

– Još radiš za vojsku kao izviđač?

– Prenosim poštu.

– Na zapad?

– U Yumu – odgovorio mu je Portell i kimnuo glavom.

– Uvijek tebe zapadnu najteži zadaci – napomenuo je Champion, a Portell na to malodušno slegne ramenima.

– Ovi vojnici u plavim uniformama ne usude se upasti ni deset milja na apašku zemlju.

– Želiš li putovati u društvu, Jack? – upitao ga je Champion, a oči su mu zasjale.

– Društvo čovjeku uvijek dobro dođe na takvim putovanjima. Samo ne želim putovati s vojnom pratnjom.

– Onda putuj poštanskom kočijom poduzeća Overland. Moram prevesti poštu do Yume – rekao mu je Champion.

– Zar samo poštu, Nate? – začudio se Portell.

Champion se zagledao u oči starom izviđaču. Sjetio se vremena kad su zajedno jahali i svih opasno-

sti koje su morali zajedno prebroditi.

– Daj mi riječ da ćeš šutjeti.

– Časna riječ!

– Prevozim pedeset brzometnih spenserica i pet sanduka municije pod podom kočije, ali molim te, neka ostane među nama.

– Zar ti nisam dao časnu riječ? A jesi li ti siguran da Apaši to neće doznati?

– Siguran sam – odvratio mu je Champion i odmah se sjetio preglasnoga i lajavog kapetana Pohlinga.

– Siguran si, ali ja ipak ne bih pošao s tobom da mi nisi prijatelj. Mogao bi ti i bez mene. Ja sam te naučio sve što znaš o Indijancima. Boljeg učitelja nisi mogao naći.

Jack Portell se nije hvalio. Bila je to sušta istina. Champion će mu zbog toga biti zahvalan do smrti.

– Svejedno, kad bi Apaši znali što prevoziš, ja ne bih volio biti u toj kočiji. Poglavica Cochise* podigao bi na noge pleme Chiricahua za pedeset brzometnih pušaka i pet sanduka municije. Tko je glavni kočijaš?

– Fred Thomas.

– Koliko nas ide?

– Petorica, ali nadam se da će mi se još netko javiti.

– A zaprega? Konji ili mazge?

– Mazge. One su izdržljivije u pustinji.

Portell je zadovoljno kimnuo glavom.

– Apaši će nas držati na oku cijelo vrijeme. Ne bih pošao s nekim drugim.

– Hvala ti na povjerenju, ali moram ti reći još nešto.

* Cochise je ustao protiv bijelaca 1861. godine kad su ga za vrijeme pregovora vojnici htjeli zarobiti zbog zločina koji on nije počinio (op.ur.).

– Što?
– To je vojna pošiljka koju Overland mora isporučiti prema ugovoru. Ja neću biti voda puta.

Portell je podigao obrve i nabrao čelo.

– Nećeš? A tko je onda voda puta?

– Fred Thomas.

Portell je ustao bez riječi. Stao je uz Championa i kad je Champion podigao glavu, zagledao mu se u oči.

– Ali ti ćeš biti njegov zamjenik, zar ne?

– Da.

– Dobro. Fred se pravi strog, ali on je zapravo najbolji kočijaš na cijelom Divljem zapadu. Ti i ja ćemo ga već nekako pripitomiti.

Champion se nasmiješio. Nije želio pokazati koliko mu je odlanulo kad mu je Portell rekao da i on ide s njima.

– Nadajmo se – rekao je.

– Kad polazimo?

– Čim skupim dovoljno dobrih ljudi – odgovorio mu je Champion.

– Ja neću iz grada. Lako ćeš me naći – rekao mu je Portell, kimnuo glavom u znak pozdrava i nestao u mnoštvu gostiju.

Champion je ostao sâm za stolom. Zabuljio se ukočenim očima u svoju praznu čašu a zapravo nije je ni vidio. Razmišljao je o skorom putu, o tome koliko izgleda imaju da uspiju. Apaši ne znaju da prevozimo puške i municiju, rekao je sâm sebi, a oni vrlo rijetko napadaju poštanske kočije koje čuva sedmero ljudi naoružanih do zuba. Ali tad se sjetio i brbljavoga i preglasnog kapetana Pohlinga. Što ako glas dopre i do Apaša?

Potresao je glavom i ustao od stola. Progurao se do vrata i izašao u noć obasjanu mjesecinom. Iz Sandovalova dvorišta još se čula glaz-

ba, ali ostali dio grada bio je tih i miran. S druge strane trga neka sjena kliznula je nečujno u tamu iza ugla kuće. Champion je na prvi pogled prepoznao mišićavog Robbieja Avelina. Potresao je glavom i pošao niz ulicu prema prenoćištu gospođe Malage, gdje je iznajmio sobu.

V

Aveline je došao do pola brijega pa se predomislio, okrenuo i ponovo vratio u grad. Stigao je do saluna upravo u trenutku kad je Yancey zaključavao vrata.

– Bi li mi htio učiniti uslugu? – upitao ga je Aveline kad je Yancey zaključao vrata saluna.

– Ako mogu, zašto ne? – odgovorio mu je Yancey i pogledao ga sumnjičavo.

Aveline se nasmiješio. Znao je da pošten svijet ne želi imati s njim posla ako baš ne mora, pa je sa svima bio više nego ljubazan.

– Znaš li možda gdje stanuje Nat Champion? Htio bih s njime poslovno razgovarati.

– Zar usred noći?

– Što ima u tome lošeg?

– Ništa, baš ništa. Pitam tek tako. Koliko ja znam on stanuje kod gospođe Malaga. Znaš li gdje je to?

– Znam. Hvala – rekao mu je preko ramena Aveline i požurio niz ulicu.

– DE NADA – dobacio je za njim krčmar.

Čim se popeo na trijem kuće gospođe Malaga, Aveline je zakucao na vrata i prekrižio ruke na prsima.

Vrata mu je otvorio osobno Nat Champion.

– Zdravo, Robbie! Što te nosi k meni u ovo doba noći? – Zapitao ga je začudeno i hladno Nat Champion.

– Zatvori vrata, htio bih s tobom razgovarati o poslu – odvratio mu je Aveline.

Champion je oprezno odmjerio Avelinea od glave do pete. Stao je u stranu i propustio ga u kuću.

– O kojem poslu? – upitao ga je Champion čim je zatvorio vrata.

– Čuo sam da tražiš ljude za oružanu pratnju kočije do Yume.

– Dobro si čuo. Znači li to da želiš poći sa mnom?

– Da, stoga sam i došao.

Champion je podigao obrve i nabrao čelo, ali odmah ih je i spustio.

– Razmislit ću o tvojoj ponudi – promrmljao je, okrenuo se, ušao u dnevnu sobu, sjeo u naslonjač i počeo izuvati čizme. Aveline je pošao za njim. Stao je uz prozor, pripalio tanku cigaru i strpljivo čekao Championov odgovor.

– Ovdje ti tlo gori pod nogama, zar ne? – upitao ga je Champion kad je izuo čizme.

– Tinja – potvrdio je Aveline i nasmijuljio se.

– A privlači te i zarada od stotinu dolara u zlatnicima?

– Bog zna što prevoziš kad toliko plaćaš? – napomenuo je Aveline, a oči su mu se stisnule.

– Poštu – kratko mu je odgovorio Champion.

– Samo poštu?

– Samo poštu.

– Onda je to vraški važna pošta – zaključio je Aveline.

– To tebe ne mora zanimati.

– Zanima me jer je riječ i o mojoj glavi podem li s tobom rekao je Aveline i otresao pepeo sa cigare kroz otvoren prozor na ulicu.

– Ti ne bi žrtvovao glavu samo stoga što ti je potjera za petama, zar ne?

– Zar si vidio ikoga tko me traži u gradu?

– Ne, nisam – priznao mu je Champion.

– Mene samo zanima što se skriva iza druge strane brda – dodao je u šali Aveline.

– Dobro, ako je tako, neka bude kako hoćeš. Nadam se da ti se ne žuri da odeš iz grada – promrmljao je Champion.

– Ne, ne žuri mi se, ali mogu ti dovesti još jednoga dobrog čovjeka.

– Koga?

– Joe Roacher također želi otići na zapad.

Champion se namrštio i smrknuo, pa je Aveline brže-bolje dodao:

– Joe dobro poznaje Indijance, a to nije naodmet.

– Razmislit ću. Nadam se da ću te naći kod Marije Velarde kad te budem trebao, zar ne? – upitao ga je Champion.

– Da, tamo ćeš me naći, a mogao bi porazgovarati i s Jackom Portellom – posavjetovao ga je Aveline.

– Već smo razgovarali.

– Onda, laku noć – pozdravio je Aveline Championa, izašao na ulicu, prešao preko trga i udario uzbrdo.

Zora je upravo bila zarudjela kad je Aveline izašao na dvorište i umio se na bunaru. Marija mu je donijela čist ručnik i čistu košulju. Kad se Aveline istrljao ručnikom i obukao košulju, privukao je Mariju k sebi i poljubio je.

– Zeljela bih da je cijeli dan jutro i da si ti uvijek uz mene – rekla mu je.

– Ti si vrlo romantična.

– Pa što onda?

– Ništa i nemoj se promijeniti – odgovorio joj je dok su ulazili u kuću.

Privukao je stolicu i sjeo za stol. Upravo kad je ispružio ruku da do-

hvati šalicu punu vruće kave, ukočio se i posegnuo za revolverom.

– Pst! Netko je pred kućom. Pogledaj! – naredio je tiho djevojci.

Marija je prišla prozoru, odmakla zavjesu i pogledala u dvorište.

– Došao je Johnny Wilson.

– Što on traži ovdje u zoru? Zar mu dopuštaš da ti se udvara? – strogim ju je glasom upitao Aveline i opsovao.

Marija ga je ogorčeno pogledala. Vratila se ka štednjaku i okrenula mu leđa. Aveline je ponovo opsovao i premjestio se na stolicu prema vratima.

Johnny Wilson se ukipio kad ga je ugledao u kući.

– Zar ti ne znaš pokucati prije nego što uđeš u tuđu kuću? – predbacio mu je zajedljivo Aveline.

Johnny se zabezeknuo od neugodna iznenađenja, a Avelinu se učinilo da će se mladić rasplakati.

– Marijo ... Marijo – promućao je Johnny.

– Odlazi, Johnny, molim te – rekla mu je Marija tiho.

Mladić je potresao glavom. Usta su mu se razjapila. Aveline je pogledao Mariju.

– Okrutna si, Marijo. Zašto mu to prije nisi rekla?

– Oprosti, nisam mogla – prošaptala je djevojka.

– Marijo – zavapio je ponovo mladić tihim glasom, a tad se odjednom njegovo vladanje naglo promijenilo. Uspravio se i drhtavim prstom pokazao u Avelinea.

– Ti ... ti si za sve kriv ... ti, propalico! – zasiktao je povišenim glasom.

– Smiri se, mladiću, i pazi što govoriš – progundao je Aveline, pozorno motreći što će Johnny učiniti.

Johnny je posegnuo za revolverom. U tom trenu Aveline je izlio vruću kavu Johnnyju u oči. Čim je

mladić rukama pokrio oči, Aveline je skočio sa stolice i razoružao ga, a zatim, dok je mladić brisao lice, ispraznio njegov kolt i stavio ga na stol.

– Ne smiješ šetati naokolo s napunjenim revolverom, mogao bi se još slučajno i raniti – rekao je Aveline podrugljivo Johnnyju kad je mladić obrisao oči i srdito se zagledao u njega.

– Svinjo smrdljiva! – zarežao je Johnny.

– Kad bi me uvrijedio odrastao čovjek, pograbio bih ga za vrat, ali tebi ću oprostiti jer si još balav i ne znaš što govoriš. Ispao si budala i ja ti savjetujem da se tornjaš odavde i zaboraviš što se dogodilo – odvratio mu je smirenim glasom Aveline.

– Lako se ti sada tu napuhavaš – dok su ti dva revólvera za pasom – predbacio mu je Johnny.

– Pa dobro, ako baš hoćeš batina, dobit ćeš ih – odvratio mu je Aveline.

– Nemoj, Robbie, molim te, nemoj! – povikala je Marija, prišla mu i položila mu ruku na prsa s velikom molbom u očima.

– Molim te, Marijo, nemoj se miješati. Izadi iz kuće – rekao joj je Aveline i blago je odgurnuo od sebe.

– Neću! Ovo je moja kuća! – odlučno mu se suprotstavila Marija.

– Onda idemo mi! I bolje da se ne tučemo u tvojoj kući – odbrusio joj je Aveline i izašao, oglušujući se na njezine pozive. Johnny je izašao za njim.

Aveline se okrenuo kad je stigao na sredinu dvorišta. Otkopčao je opasače i bacio ih na zemlju. Čekao je da mu Johnny pride. Iza mladićevih leđa vidio je Mariju na pragu kuće.

– Navali, momče, što čekaš? – izazovno će Aveline.

Johnny je duboko uzdahnuo, stisnuo je prste, ispustio kratak krik iz grla i bacio se na Avelinea. Aveline ga je spremno dočekao. Zamahnuo je i pogodio Johnnyja šakom u obraz. Mladićeva se glava trgnula unatrag, ali se Johnny samo zanjihao, što je ipak dalo dovoljno vremena Avelineu da ponovo zamahne i udari ga ponovo po nezaštićenu licu.

Johnny je od udarca izgubio ravnotežu i pao na leđa. Aveline je ostao na svom mjestu. Mladić je bio nešto viši i teži od Avelinea, ali Aveline je bio iskusan šakač. Čim je mladić ustao, Aveline je opet nasrnuo na njega i udario ga dva put šakom u prsa. Mladić se nije srušio već je podigao ruke i počeo se štititi od udaraca. Aveline ustukne korak, tražeći nezaštićeno mjesto na mladiću. No u tom trenutku mladić snažno zamahne.

Johnnyjeva je šaka pogodila Avelinea pod bradu. On se zavrteo oko svoje osi i posrnuo, iznenađen naglim napadajem. Potresao je glavom, shvaćajući kroz omaglicu da je u mladića više snage nego što je mislio.

Johnny se ponovo bacio na svog protivnika i suparnika, udarajući ga nemilice. Aveline je spustio glavu i snažno udario Johnnyja u trbuh. Mladić je ostao bez daha i svijest mu se pomutila. Da bi što prije završio tu besmisleni tučnjavu, Aveline udari Johnnyja šakom i pod bradu. Johnny izgubi svijest i pade na zemlju, a tanak mlaz krvi zacrveni mu uglove usana.

– Čini mi se da sam prestar za tučnjave – zadihano će Aveline dok je stajao iznad Johnnyja.

Johnny je polagano podigao ruke i uhvatio se za trbuh. Marija je istr-

čala iz kuće. Stala je uz Avelina i uhvatila ga za rukav.

– Ne brini. Nije mi ništa – rekao joj je.

Ona je nijemo kimnula glavom, pogledala ga u oči, a zatim otrčala u kuću i vratila se s vedrom vode i ručnikom. Kleknula je uz Johnnyja i umila mu lice od krvi i prašine. Johnny ju je nježno primio za ruku. Zažmirkao je, a kad je otvorio oči, zagledao se u Avelinea.

– Ovo mu nije trebalo... Žao mi ga je, Robbie – prošaptala je Marija.

– Ponio se kao čovjek i stoga ga poštujem, premda će me mrziti do smrti. Što možemo, tako je to u životu – odvratio joj je Aveline, gledajući Johnnyja u oči.

– I mene će mrziti a ne samo tebe – napomenula je Marija tužno.

– Možda – izustio je tiho Aveline, okrenuo se i pošao u kuću po sedlo i bisage. Kad se vratio na dvorište, Johnny je već bio na nogama.

– Pretukli ste me, čini mi se. Čudno, ja sam uvijek mislio da je čovjek koji ovisi o svom revolveru slab šakač – izjavio je Johnny.

– Čovjek ne smije ovisiti samo o svom revolveru ako želi poživjeti – rekao mu je Aveline, pa dodao: – Ja ti ništa ne zamjeram, mladiću, premda to neće izmijeniti tvoje mišljenje o meni.

– Možda i hoće – rekao mu je Johnny.

Avelineu se učinilo da je mladić manje ratoboran nego što je on očekivao. Kako Johnny više nije izustio ni riječi, Aveline je, dobacivši još jedan pogled Mariji, stavio šešir na glavu i pošao niz brijeg prema gradu.

VI

Kad je Champion potkovao osmu i posljednju mazgu tog jutra i odveo je u koral, vratio se u ured. Kroz

prozor je vidio Avelinea kad je izašao iz staje konjušnice s druge strane trga. U tom se trenutku na trgu pojavio i krupni Ernie Mills, koji se vojničkim korakom zaputio ravno prema uredu prijevozničkog poduzeća Overland.

– Gdje je Fred? – upitao je Mills umjesto pozdrava čim je ušao u ured i stao se ogledavati oko sebe.

– Otišao je na doručak – odgovorio mu je kratko Champion dok je skidao puške sa stalka i slagao ih na stol.

– Spremaš se za rat? – upitao ga je Mills.

– Spremam se za put. Krećemo sutra ujutro prije svanuća. Želio bih da stignemo do rijeke Mimbres još za dana.

– Pedeset milja u jednom danu? Ne možeš tjerati mazge tako brzo po pripeci.

– Odmorit ćemo se tamo, pa nastaviti putovanje noću kad je hladnije i kad Indijanci ne napadaju – objasnio mu je Champion.

– Nadam se da rijeka nije presušila – dodao je Mills.

– Nije. Carson je jutros dojahao odande. Napojio je konje na rijeci.

– Sreća naša – izustio je Mills i zagledao se u henrijevku koju je Champion upravo položio na stol.

– Sad prvi put vidim izbliza jednu od tih brzometnih pušaka. Vojska još puca iz nabijača – nadovezao je Mills i uzeo henrijevku u ruke.

– Dobro je što si navratio, učinit ćeš mi jednu uslugu – rekao mu je Champion.

– Da čujem.

– Otići ćeš do vojnog tabora i kazati kapetanu Pohlingu da ga čekam za jedan sat iza Pasenalove kolibe, dolje uz rijeku.

– Zašto baš ondje? – začudio se Mills.

– Vojna tajna. Ti mu samo prenesi poruku i nikome ni riječi. Razumiješ?

– Razumijem. Mislio sam da više neću imati posla s oficirima kad izađem iz vojske – promrmljao je malčice zlovoljno Mills i izašao na vrata tresući glavom.

Čim je ostao sam, Champion je nastavio slagati puške sa stalka na stol. Uzeo je još dvije dugocijevne šarpsice kalibra 56. i dvije sačmarice otpiljenih cijevi i položio ih na stol uz henrijevku.

Kad je pripremio puške, skinuo je opasač s klina i očistio kolt, napunio ga i spremio natrag u korice. U bisage je stavio svu opremu za dugo putovanje preko pustinje: rezervne potkove, turpiju, dvosjekli nož, džepni nožić, pa čak i maleni revolver derringer.

Podigao je bisage da odmjeri koliko su teške i položio ih uz stalak za puške. Cijela je oprema težila desetak kilograma.

Poslije kraćeg razmišljanja otvorio je kutiju s mecima i napunio opasače. Kad je pogledao svoj arsenal, nasmiješio se. Znao je da o naoružanju ovisi da li će iz indijanske zemlje iznijeti živu glavu. Dalekometna točnost šarpsica važna je u borbi koliko i brzina i vatrena moć henrijevke, a za borbu izbliza najbolje su sačmarice i koltovi. Jahač nema mjesta da na konju ponese sa sobom svu tu opremu, ali oružana pratnja kočije mogla je ponijeti na put potrebnu opremu.

Kimnuo je zadovoljno glavom i izašao iz ureda na sunce. Freda Thomasa je zatekao na doručku u Borgovoj gostionici.

– Mazge su potkovane i spremne za put – rekao je Champion pošto je sjeo sučelice za stol Fredu Thomasu.

– Polazimo u ranu zoru, zar ne?

– upitao ga je Fred Thomas i obri-
sao usta.

– Prije svanuća. Podi do kolara
i pogledaj da li je napravio dvostru-
ki pod na kočiji – naredio mu je
Champion.

– Završio ga je još sinoć.

– Onda dovezi kočiju u dvorište
iza ureda.

– Natovarit ćemo je noćas, zar
ne?

– Da – promrmljao je tiho
Champion, pa ga upitao:

– Jeli li gdje vidio Joea Roache-
ra?

– Izašao je odavde prije pet mi-
nuta. Pogledaj u salunu, zacijelo je
tamo.

– Pogledat ću – odgovorio mu je
Champion pa ponovo promijenio
predmet razgovora: – Skupit ću
sedmoricu, nadam se. Ponijet ćemo
sa sobom hrane za dvadeset dana
i tri bačve za vodu. Ovdje ćemo na-
puniti samo jednu, a ostale dvije na
rijeci Mimbres.

– Tako sam i mislio – rekao je
polako Thomas, platio i izašao.

Champion je popio kavu, a zatim
se polako zaputio prema Yanceyje-
vu salunu.

Salun je bio napola prazan u taj
rani jutarnji sat. Yancey je stajao
iza šanka i razgovarao s Roache-
rom. Champion je zakoraknuo pre-
ma šanku, ali se predomislio pa za-
stao uz stol za kojim je sjedio Rob-
bie Aveline.

Aveline je podigao glavu i nasmi-
ješio mu se. Champion je opazio
modricu na Avelineovoj bradi, ali
se pravio da je ne vidi.

– Ja sam mislio da viski škodi
zdravlju ako se pije rano ujutro i
natašte – napomenuo je napola u
šali i pokazao prstom u bocu viski-
ja na stolu ispred Avelinea.

– Škodi samo onda ako čovjek
nema pametnijeg posla.

Jesi li razgovarao s Joeom? – za-
nimalo je Avelina.

– Razgovarat ću. Sutra ujutro u
četiri sata polazimo iz kolskog dvo-
rišta iza mog ureda.

Aveline kimne glavom i pogleda
Championa u oči.

– Znaš li nekoga tko bi kupio
moga konja?

– Upitaj Ramona Sandovala.

– Hvala, pitat ću – odgovorio
mu Aveline i zagleda se mrzovoljno
u polupraznu bocu pred sobom.

Champion mu kimne glavom u
znak pozdrava i pode prema šanku,
začuden Avelineovom potištenošću,
jer ga je poznavao kao čovjeka ve-
dre naravi. Prišao je šanku.

– Gle, gle, koga to moje oči vide?
Kako si, kapetane? – dočekao ga je
veselo Joe Roacher.

– Čuo sam da namjeravaš poći
u Kaliforniju.

– Dobro si čuo. Jutros sam pro-
dao kola i mazge. Imaš li još koje
slobodno mjesto u kočiji? – upitao
ga je Roacher. – Moja kočija ne
prevozi putnike – objasnio mu je
Champion.

– Ali prevozi oružanu pratnju,
zar ne?

– Da, i možeš poći sa mnom ako
hoćeš – rekao mu je Champion u
pola glasa.

– Za stotinu dolara u zlatnici-
ma? – upitao ga je Joe Roacher i
pri tom zaškiljio lukavo očima.

– Ali moraš ponijeti svoju opre-
mu.

– Uvijek je nosim sa sobom. Bit
ću ti zahvalan do groba, kapetane.

– Nećeš dugo naletimo li na
Apaše.

– Ja sam na njih već navikao. Ne
brini za mene.

– I neću. Budi u četiri sata ujutro
u dvorištu iza mog ureda.

– Razumijem, kapetane – povi-
kao je Roacher za Championom,

koji je žurno izašao iz saluna da bi na vrijeme stigao na sastanak s kapetanom Pohlingom.

Kad je došao do obale rijeke Rio Grande, skrenuo je prema jugu, prošao kroz gajić topola i izbio iza ruševina Pasenalove kolibe. Nigdje ni žive duše. Vratio se do uzvisine na obali i pomno promotrio okoliš. Nitko ga nije slijedio. Zadovoljan se vratio do ruševne kolibe, čučnuo u sjenu pod zid, izvadio lulu i počeo je puniti duhanom.

Poslije desetak minuta čekanja začuo je topot kopita. Ustao je, istresao lulu i spremio je u džep. Pričekao je dok jahač nije sjahao. Lice kapetana Pohlinga bilo je zažareno od vrućeg zraka i sunca.

– Zašto se ovdje skrivamo, Nate?

– upitao ga je Pohling otresito.

– Jer ne želim da cijeli grad dozna što ću prevoziti u Yumu. Vaši će vojnici otvoriti sanduke i prenijeti puške i municiju u ovu ruševinu još u toku današnjeg dana. Pazite da pri tom ne svrate na sebe nikakvu pozornost. Razumijete?

Pohling je srdito stisnuo zube i ošinio Championa jarosnim pogledom.

– Nate, ja mislim da ste pretjerali s...

– Mene uopće ne zanima što vi mislite, kapetane – upao mu je u riječ Champion – jer je prijevoz pušaka i municije preuzeo Overland i Overlandovi će ljudi izložiti svoje živote opasnosti za slavu vojske Sjedinjenih Država. Učinit ćete kako vam ja kažem ili ćete sami morati prevesti te puške u Yumu. I, kapetane, sve mora biti obavljeno u najstrožoj tajnosti, jer inače puške i municija nikad neće stići u Yumu. Možete li vi sebi uopće predočiti što je Cochise sve spreman žrtvovati da bi se dočepao brzometnih pušaka?

– Dobro... dobro – odvratio mu je nervozno Pohling.

– Večeras sve puške moraju biti u kolibi – rekao mu je Champion i okrenuo se da pođe.

– Nate! – pozvao ga je kapetan.

– Molim?

– A što ćete s njima poslije toga?

– To više nije vaša briga. Što manje znate, to mi imamo više izgleda da živi stignemo u Yumu. Adios, kapetane! – dobacio mu je Champion i nestao među drvećem gajića.

* * *

– Treći ćemo dan logorovati daleko od vode. U ovo doba godine u pustinji nema vode na području između Mimbresa i Peloncillosa – rekao je Portell Champion.

Champion se zamislio i smrknuo.

– Vozit ćemo tri bačve vode i svatko će imati svoju pljosku.

– Nadam se da će nam to biti dovoljno – promrmljao je Portell i izašao iz Championova ureda.

Championu su se Portellova leđa učinila pogrbljenija nego inače, a i noge je nekako teško vukao po podu. Prestar je za takve vratolomije, pomislio je Champion dok je gledao za njim. Trebalo bi da se odmara i da mu unučad sjedi na koljenima i sluša njegove priče. Sigurno je odavno navršio šezdesetu, zaključio je Champion.

Uskoro je Champion čuo klepetaње kola u dvorištu iza kuće. Izašao je na stražnja vrata. U dvorištu je zatekao Freda Thomasa koji je raspregao dvije mazge što su dovukle kočiju. Champion je pritrčao da mu pomogne.

– Odmah ćemo uz njih postaviti stražu. Nitko ne smije zaviriti u njih. Samo Portell zna za našu tajnu. Ostaloj ćemo četvorici kazati istinu ujutro kad krenemo iz Mesille – rekao je Champion kad su raspregnuli mazge.

Thomas je pošao prema staji, ali se naglo okrenuo prema Championu i stao.

– Bilo bi poštenije da im kažemo istinu prije polaska. Možda će se netko predomisli kad je čuje.

– Ako se tko predomisli, može se pješice vratiti u grad. Ne smijemo ništa riskirati. Roacheru se razveže jezik kad se napije, a ni za ostale ne bih mogao jamčiti. Stoga ćemo im reći istinu tek posljednji trenutak. Ti, Portell i ja natovarit ćemo kočiju čim padne noć – rekao mu je Champion i vratio se u svoj ured, uzeo šešir pa pošao u Borgovu gostionicu na večeru, jer je već bilo blizu šest sati.

Još nije pojeo kad je Jack Portell banuo u gostionicu i pošao ravno k njegovu stolu.

– Vojnici se u jednoredu vrzmaju oko rijeke kao da se igraju Indijanaca. Vladaju se vrlo čudno, pa će svatko tko ih vidi posumnjati da nešto neobično spremaju – šapnuo je Portell u uho Championu.

Championovo se lice zgrčilo u ružnu grimasu.

– Prokleti Pohling! Misliš li da znatiželjnici mogu prokužiti o čemu je riječ?

– Kako ne! Treba samo da pođu za vojnicima.

– Kako dugo si ih promatrao?

– Dvadesetak minuta.

– Znaš što? Vрати se i pripazi da li ih tkogod promatra. Čim završe, javi mi se u ured.

Portell je kimnuo glavom, ustao i izašao iz gostionice. Champion je polagano završio večeru, uživajući u svakom zalogaju, jer ni sâm nije znao kad će opet okusiti toplu i tečnu hranu s kuhinjskog štednjaka. Poslije večere prošetao je gradom i kako nije opazio ništa sumnjivo, navratio je u Yanceyjev salun na čašu piva s prijateljima.

Kad se vratio u ured Overlanda, Fred Thomas je još stražario uz kočiju. Champion je jedva stigao do kočije kad je čuo oštar zvižduk s obale rijeke. Uskoro je ugledao sjenu Jacka Portella kako trči prema koralima.

– Prenijeli su puške i municiju – zadihano će Portell.

– Pričekat ćemo dok se posve ne smrkne – odgovorio mu je Champion.

Champion je podigao zastor i zagledao se u unutrašnjost kočije. Opazio je klinove uz rubove poda, a na sjedalima ravne, opaljene daske kojima će pokriti pod pošto pod njega utovare puške i municiju. Naslonio se na kočiju i zapalio lulu, slušajući nejasne glasove Freda Thomasa i Jacka Portella. Sjene su se sve više topile u mrku noć kako je dan gasnuo. Trgnuo se iz snatrenja kad ga je Portell povukao za rukav.

– Vrijeme je – promrsio je Portell.

Champion se uspravio i pažljivo ogledao oko sebe. Mjesec još nije bio izašao. Najbolje vrijeme da pođu za poslom. – Tko će ostati na straži uz kola?

– Smjenjivat ćemo se – predložio je Portell.

– Ne, nećemo. Ti ćeš ostati na straži uz kola, Jack. Ti imaš najbolji sluh. Idemo, Frede – rekao je Champion.

– Čekajte malo! – povikao je Portell za njima.

Champion je znao što mu Portell želi reći. Znao je da je starac pogodio zašto je baš njega ostavio da stražari uz kola. Portellu bi bilo preteško nositi puške i municiju.

– Šuti i dobro otvori oči! – dobio mu je Champion i požurio za Fredom Thomasom u noć.

- Zar ti misliš da me moraš učiti
- povikao je srdito Jack Portell.

VII

Johnny se zavukao u najtamniji kutak Yanceyjeva saluna sa čašom piva da nitko ne bi vidio modrice na njegovu izударanu licu. Mrzio je sebe i svijet oko sebe zbog nepravde koja mu je bila nanesena. Osjećao se uvrijeđenim i poniženim.

Podigao je pogled i opazio Nata Championa kako prilazi njegovu stolu. Fred Thomas, koji je došao u salun s Natom Championom, ostao je uz šank. Obojica su bili oznojeni i doimali su se umorno, kao poslije nekog teškog posla. Johnnyjevo se lice smrknulo. U tom je trenutku želio biti sâm. Nije mu odgovaralo ničije društvo, jer se sjetio svoje tučnjave s Avelinom i nije znao koga da okriviti za svoj poraz, Avelinea ili Mariju, ili oboje. Napravili su od njega budalu, a njemu je već bilo dojadilo da ga neprestano netko ismijava.

Pogledao je u Nata Championa i poveselio se da će uskoro otići iz toga grada koji je mrzio. Champion mu se prijateljski nasmiješio i položio mu ruku na rame. Nije mu dopustio da ustane.

– Smijem li sjesti za tvoj stol? – upitao ga.

– Izvolite – malodušno će Johnny.

Champion je privukao stolicu i sjeo uz Johnnyja. Donio je sa sobom čašu viskija i stavio je na stol. Izvadio je lulu iz džepa i zapalio je ošto ju je napunio duhanom.

– Još želiš poći sa mnom u Yumu? Nisi se predomislio? – upitao ga je Champion kad je povukao prvi dim iz lule.

– Ne, nisam – promrmljao je tiho Johnny.

– Onda podi na spavanje. Polazimo sutra prije svanuća. Odmori se.

U četiri sata ujutro dodi u moj ured. Johnny je odjednom živnuo.

– Zar već sutra ujutro? – upitao je kao da ne vjeruje svojim ušima.

– Sutra ujutro. Imaš li sve spremno za put?

– Imam. Ponijet ću pljosku i odjeću. Vi ćete mi dati pušku i streličivo, zar ne?

– Da.

– Koliko nas ide?

– Sedmorica.

Johnny je već vidio sebe u mašti kako sjedi na kočijaševu sjedalu i tjera zapregu, a Indijanci ga promatraju s daleka obzorja.

– Doći ću, sigurno. A tko sve ide s nama?

– Ti i ja, Fred Thomas, Ernie Mills, Jack Portell, Joe Roacher i Robbie Aveline.

Johnny se stresao kad je čuo Avelineovo ime.

– Aveline? – ponovio je tiho.

Champion je kimnuo potvrdno glavom. Zagledao se u Johnnyjevo lice.

– Vidio sam modrice i na Avelineovu licu. Zar ste se potukli? – upitao ga je Champion.

– Tako nešto. Ja sam izvukao kraći kraj – postideno će Johnny.

– Ne trpim da mi se ljudi međusobno glože. Ako ti nije po volji da putuješ s Avelinom, moraš mi to odmah reći. Odlučiš li da ne ideš s nama, nitko te zbog toga neće manje cijeniti.

Johnny se namršti. Odgurnuo je od sebe praznu čašu.

– Ne, ne odustajem od tog puta. Aveline i ja obračunat ćemo se, ako treba, kad stignemo u Yumu.

– Ako si se zakvačio s Avelinom, budi sretan što te nije dotukao. Ne igray se s vatrom, mladiću – upozorio ga je Champion.

– Neću vam praviti neugodnosti – obećao mu je Johnny.

– Možda nećeš ti, ali mene zanima što će reći Aveline. – Ne mogu govoriti u njegovo ime.

– Onda ću ga ja upitati. Moram to srediti prije odlaska, razumiješ? U mojoj kočiji nema mjesta za osobne obračune – strogo ga je upozorio Champion.

– Ja ih neću izazivati – skrušeno mu je obećao Johnny.

– Ja ti vjerujem, ali ne dobijem li isti odgovor i od Avelinea, jedan od vas dvojice mora odustati od puta – rekao mu je Champion.

– Hoćete reći da ću ja morati odustati, zar ne? – upitao ga je vatreno Johnny i unio mu se u lice.

Champion je oklijevao trenutak. Stavio je ruku na Johnnyjevo zapešće i blago ga stisnuo.

– Putujemo preko indijanske zemlje, mladiću. Svi znademo da je Aveline iskusniji borac od tebe. Ne smijem si dopustiti nikakve pristranosti na takvom putovanju. Moraš me razumjeti.

– Razumijem vas jako dobro – izustio je razočarano Johnny.

– I nemoj očajavati. Još nismo čuli Avelinea – tješio ga Champion.

Johnny je potišteno kimnuo glavom, pa se zagledao u Championa pitajući se što li će Aveline reći Championu.

Čim se Champion vratio k šanku, Johnny je ustao i izašao u noć. Popeo se na brežuljak iznad grada i tiho zakucao na Marijina vrata.

– Zdravo, Johnny – pozdravila ga je Marija kad je otvorila vrata i pozvala ga da uđe premda je bila iznenađena njegovim dolaskom. – Jesi li večerao?

– Cijeli dan nisam ništa okusio – priznao joj je Johnny kad je ušao u kuću.

– Sjedni. Začas ću ti nešto prirediti.

– Hvala ti, Marijo. Baš sam gladan – rekao je Johnny i sjeo za stol u kuhinji. – Sutra ujutro krećemo – dodao je poslije kraće šutnje Johnny.

– Oh. I Robbie ide s vama, zar ne?

– Ide, koliko ja znam.

– Nemoj mrziti Robbieja zbog onog što se dogodilo. Ja sam za sve kriva – tiho je priznala Marija dok je podgrijavala grah.

– Teško je reći tko je kriv, Marijo.

– Znam – odvratila je šaptom, pa bacila slaninu na tavu da je preprži.

Johnny se osjećao vrlo nesretan, pa je izašao na trijem da se smiri.

– Ostavio si otvorena vrata – rekla mu je Marija kad se ponovo vratio u kuhinju.

– Radi svježeg zraka.

– Imaš pravo. Ovdje je zagušljivo.

– Mogu li ti pomoći? – ponudio se Johnny.

– Ne, hvala. Samo sjedi.

– Dobro – prošaptao je Johnny. Zašutjeli su. Johnnyju se učinilo da vrijeme stoji. Promatrao je Mariju i njezine kretnje uz štednjak. Gledao je njezine jedre i pune grudi, oble ruke i bokove.

– Johnny – odjednom se oglasila djevojka.

– Molim?

– Ne želim ti ostati u ružnoj uspomeni – izustila je tiho Marija. – Htjela sam ti pomoći. Djelovao si tako bespomoćno.

– Razumijem – promrmljao je Johnny.

– Ništa ti ne razumiješ, Johnny. Ti ne možeš shvatiti da ja na tebe ne gledam kao ... na isti način kao što gledam na njega.

– Shvaćam ja to, shvaćam – po-

novio je Johnny, kome je razgovor s Marijom postao neugodan.

– Doista shvaćaš? Teško mi je povjerovati u to – rekla je djevojka i stavila pred njega tanjur pun graha i pržene slanine. – Hoćeš li kave? – upitala ga je.

– Hoću. Hvala.

– Pogriješila sam – nastavila je Marija dok je bila okrenuta leđima Johnnyju – jer sam slutila da će se to ovako završiti. Bojala sam se što ćeš misliti o meni ako ti sve priznam. Mislim da sam ti bila dobra.

– Bila si i predobra. Svemu je kriva moja luda glava – skrušeno je priznao Johnny.

– Vidiš, kad smo se upoznali bio si sâm i usamljen. Željela sam da budemo prijatelji. Ništa ružno nisam tada mislila.

– Lijepo od tebe, ali svejedno, morala si mi sve priznati.

– Imaš pravo. Trebalo je da ti odmah kažem priznala je Marija i stavila lončić pun kave na stol ispred Johnnyja, pa umorno sjela, promatrajući ga pozorno preko stola. – Možda ćeš mi jednog dana i oprostiti – rekla je gotovo šaptom.

Johnny joj nije odgovorio. Jeo je s tekom. Osjećao je na sebi nježan pogled djevojke i kad je pogledao u njezine oči, opazio je da su tužne i suzne. Osjećaji su se uskovitlali u njegovu srcu. Nije je mogao mrziti, a nije joj mogao ni oprostiti.

– Još si premlad da to razumiješ – rekla je Marija naslućujući što se zbiva u njegovu srcu.

– Možda – odgovorio joj je dok je gledao preko ruba lončića u dubinu njezinih očiju, pateći jer je znao što je izgubio s Marijom.

– Hoćeš li još biti ovdje kad se vratim iz Yume, ako se uopće vratim?

– Bit ću.

– Ali nećeš čekati mene, zar ne?

– Ne, neću.

– Htio sam čuti istinu. Mislim da se onda neću vratiti.

– A kamo ćeš otići?

– Na zapad. Čuo sam da je u Oregonu zemlja plodna. Možda nađem neku farmu za sebe. Ja sam i odrastao na farmi. Ili ću se možda prijaviti u vojsku. Na istoku uzimaju novake. Priča se o ratu.

Marija je polagano kimala glavom i pramenovima svoje duge vrane kose.

– Nemoj ići u borbu ako za to nemaš valjana razloga, Johnny. Ne vrijedi se boriti za nešto u što zapravo ne vjeruješ – opomenula ga je razborito.

– Možda, ali u vojsci mi je osiguran kruh.

– Gorak je to kruh, Johnny. I pristupiš li u vojsku, nemoj to činiti samo stoga da pobjegneš od sama sebe, da zaboraviš. Nemoj ništa zaboraviti, Johnny. Sjećaj se svega, to ti je najbolja životna škola.

Johnny nije shvatio što mu je Marija htjela time reći, ali nije ju dalje ispitivao. Usamljenost ga je pritisnula, čeličnom mu je rukom stisnula srce, legla mu na prsa, tamna i teška.

VIII

– Nadam se – rekao je Champion Avelinu – da nećeš prekršiti zadanu riječ.

– Ja rijetko kad dajem časnu riječ, ali kad je dam, onda se držim obećanja – odvratio mu je Aveline pomalo uvrijeđeno i uz gorak osmijeh.

– Ne bih želio da se neko zlo dogodi tom mladiću.

– Ni ja. Slušaj, mladić je ispao rogonja, ali se ponio kao čovjek. Ako je još ogorčen, nisam ja tome kriv. Ja mu ne želim zlo i izbjegavat

ću ga koliko god mogu. Je li ti to dovoljno.

– I previše. Vidjet ćemo se u četiri ujutro.

Aveline je kimnuo glavom i izašao iz Championova ureda. Zastao je na uglu i ogledao se. Vidio je Freda Thomasa na straži uz kočiju i namrštitio se. »U toj ćemo kočiji prevoziti nešto što je važnije od obične pošte«, zaključio je Aveline, »inače Thomas ne bi bio na straži uz kočiju. Možda sam zagrizao u prevelik zalogaj. Moram paziti da se ne zaigušim«, pobojavao se Aveline i pošto je zapalio cigaru, zaputio se u Yanceyjev salun. Salun je bio poluprazan u taj kasni sat. Aveline je uzeo čašu i sjeo pod prozor odakle je mogao vidjeti cijeli gradski trg.

Mjesečina je obasjavala trg i ulice oko njega. Aveline je opazio Johnnija Wilsona, koji je išao prema salunu. Nije se htio ponovo sresti s mladićem pa je htio otići na stražnja vrata, kad opazi nekoga visokog čovjeka koji je iskočio iz tame i ustobočio se pred Johnnyjem Wilsonom, preprečivši mu put. Čovjek je mahao rukama i nešto žučno govorio. Johnny se povukao uza zid kuće i slušao, možda iz straha, pomislio je Aveline. Svu svoju pažnju usredotočio je na visokog čovjeka, ali nije ga mogao prepoznati s leđa. Jedno je bilo jasno: visoki je čovjek bio revolveraš, što se moglo zaključiti na prvi pogled jer je nisko nosio revolver.

Po njihovu držanju Aveline je zaključio da visoki čovjek prijeti Johnnyju. Potaknut grižnjom savjesti Aveline požuri iz saluna da pomogne mladiću.

– Zar misliš da sam te tražio dvije godine da bih sada povjerovao tvojim lažima? – Aveline je čuo kako revolveraš viče na Johnnija.

– Ne lažem. Nikada ti nisam ni-

šta našao učinio, Cardeene – odgovorio mu je Johnny promuklim glasom.

Aveline im je prišao i stao uz njih.

– Molim te, nemoj se miješati – dobacio je Johnny Avelineu čim ga je vidio.

– Ja sam samo slučajni prolaznik – odgovorio mu je Aveline.

– Onda se ~~ternjaj~~ odavde.

– Volim šetati po mjesečini.

Cardeen se okrenuo na vršcima prstiju prema Avelinu.

– Zdravo, Joele! – pozdravio ga je Aveline.

– Robbie!

– Zašto se svadate?

– Ne tiče te se i ne miješaj se! – ponovo mu je dobacio Johnny.

Aveline nije ni pogledao Johnnija. Njegove su oči bile prikovane uz Cardeena.

– Prijavio me šerifu.

– Zar doista, Johnny? – zapitao je Aveline Johnnija. – Ni govora. On misli da sam ja prisluškivao dok je on dogovarao o pljački neke trgovine i da sam ga poslije prijavio – šerifu – odgovorio mu je Johnny.

– Ali ga nisi prijavio?

– Ne, nisam. Sad si čuo što si htio i ostavi nas na miru. Aveline – odbrusio mu je Johnny.

– To je bilo prije dvije godine, zar ne? – upitao ga je Aveline, hineći da nije čuo što mu je naredio Johnny.

– Godinu dana odležao sam u zatvoru. Upao sam u klopku.

– Mladić ne laže, Joele. Ostavi ga na miru – rekao mu je Aveline.

– Nitko drugi me nije mogao prijaviti.

– Netko ipak jest – zaključio je Aveline i dobacio prijeteći pogled Cardeenu.

– Aveline, ovo je moj obračun s Joelom – povikao je srdito Johnny.

– Neće biti nikakva obračuna, a ako ga i bude, onda će to biti moj obračun s Joelom. Mi moramo izravnati neke stare račune. Sjećaš li se Taosa, Joele?

– Sjećam se, ali ja nemam ništa protiv tebe osobno, niti sam ikada imao – odvratio mu je Joel, a ruka mu se zanjihala uz držak revolvera.

– Ali ja imam protiv tebe, Joele. Poslušaj moj savjet i tornjaj se odavde.

– A ti gledaj svoja posla i idi svojim putom – ponovio mu je Johnny.

– Nadam se da ti neću morati dovesti konja – posprdno je rekao Aveline Joelu.

– Odlazi i ostavi nas Aveline! Popeo si mi se navrh glave! – povikao je još jednom Johnny.

– Sad je prekasno – promrsio je kroz zube Aveline, a u tom je trenutku Cardeen trgnuo ramenom i posegnuo za revolverom.

Aveline se poslužio svojom starom i iskušanom smicalicom. Još dok je pucao bacio se na zemlju. Vidio je kad je vatra suknula iz cijevi Cardeenova revolvera i čuo zvižduk zrna iznad glave.

Cardeen je ostao na mjestu mrtav. Aveline ga je pogodio usred čela. Stajao je trenutak kao lutka na opuštenu koncu, a zatim se stropoštao na zemlju.

Aveline je skočio na noge i pogledao mrtvog Cardeena. Stavio je dugocijevni revolver natrag u korice i sakrio se iza ugla u tamnu uličicu čim je čuo kako ljudi trče preko trga.

– Pobjeći ću iz grada prije nego što se šerif obuče. Objasni im što se dogodilo i kaži im istinu. Čuješ li me? – došapnuo je Johnnyju.

– A kamo ćeš sada?

– Bježim. Mrzim tamnice iz dna

duše i ne želim u njima čamiti i dangubiti – odvratio mu je Aveline i nestao u tami.

* * *

Aveline se odsuljao iza kuća uzduž trga i preko dvorišta dok nije stigao do rijetkih potleušica izvan grada. Trčao je prema vristini uz obalu rijeke. Neprestano je očima buljio u tamu oko sebe. Čuo je povike i galamu iz grada. Čuo je čak da ga netko zove imenom. Okrenuo je glavu i pogledao uz brijeg prema Marijinoj kući. Kad je opet pogledao pred sebe, opazio je konja privezanu za drvo u lugu na izlasku iz grada.

To je zacijelo Cardeenov konj, pomislio je Aveline. Cardeen ga više neće trebati. Prišao je konju, uzeo uzde i trenutak mirno stajao osluškujući. Vika se stižala. Čuo je samo kako neki glas izdaje zapovijedi, i topot čizama po prašnjavoj cesti. Poravnao je opasače, vinuo se u sedlo Cardeenova konja i odgalopirao prema rijeci.

Još je jednom čuo glasne povike iza sebe, i to kad su ga opazili. Ali nitko nije za njim zapucao, što je značilo da im je Johnny Wilson rekao istinu.

Nisko se sagnuo u sedlu kad je ujahao u gajić uz obalu. Projahao je pokraj ruševne Pasenalove kolibe, okrenuo konja i utjerao ga u virovite vode Rio Grande.

Konj je najprije potonuo pod vodu, a zatim uzdigao glavu i snažno zaplivao. Cardeen je jamačno bio dobar poznavalac konja. Životinja je bila snažna i izdržljiva. Aveline je pustio da ga struja odnese milju nizvodno, iza zavoja rijeke. Izjahao je na istu stranu rijeke ... uz grad.

Brzo je sjahao. Kleknuo je uz konja držeći uzde u zubima i izvadio

dugačku iglu iz prsluka. Ispraznio je iglom oba revolvera i pnovio ih napunio suhim prahom i zrnima, koje je nosio za pojasom zamotane u nepromoćivoj kesi od voštana platna. Tad je ustao, otkopčao potprug i rasedlao konja. Pošto mu je skinuo oglav, sakrio je sedlo u grmlje i pošao pješice prema gradu.

Računao je da će potjera provesti cijelu noć u traganju prije nego što pronade konja i poveže ga s njegovim bijegom iz grada. U međuvremenu će pomisliti da je pobjegao iz zemlje.

Hodao je brzim korakom preko blagih brežuljaka, hvatajući zrak otvorenim ustima. Bio je moker do pasa i poprskan do glave. Čizme su mu bile pune vode i šistale su pri svakom koraku. Sjeo je, izuo ih i istresao vodu iz njih.

Duboko je uzdahnio kad ih je ponovo obuo. Odjednom se osjećao umoran. Ruke su mu drhtale od uzbuđenja, pa je prste čvrsto stisnuo u šake. Sve se dogodilo tako brzo da mu je trebalo vremena da sredi misli.

Kad je ponovo počeo mirno disati, ustao je i nastavio hodati. Više se nije žurio. Trebalo mu je manje od jednog sata da zaobide grad i dode do istočnog izlaska iz Mesille. Uspeo se uz brežuljak i zastao je na sljemenu prije nego što je pošao preko dvorišta i zakucao na vrata Marijine kuće. U daljini je čuo topot kopita i povike jahača s obala rijeke. Vrata su se otvorila i Marija ga je raskolaćenim očima odmjerila od glave do pete.

– Robbie!

– Zdravo! – rekao je Robbie, zakoračio preko praga i brže-bolje zatvorio vrata za sobom.

– Čula sam pucanj. Što se dogodilo?

– Ustrijelio sam čovjeka – priznao joj je u pola glasa.

– A zašto?

– Prikliještio je bio Johnnija uza zid. Htio ga je ubiti.

– Ali... – počela je Marija, pa zašutjela i ustuknula korak, a potom ga upitala:

– Zašto, Robbie?

Aveline potresao glavom, skinuo šešir i opasač, pa sjeo na stolicu da izuje čizme.

– Nemojmo više o tome. Johnny je živ i zdrav, a to je najvažnije.

IX

– Nije sve tako crno kako ti se čini – govorio je Champion Ceciliji – i ja sumnjam da će nas Apaši uopće napasti. Prestrašit će se kad vide koliko nas je. Dok budemo držali oči otvorene i dok ne upadnemo u stupicu, ništa nam se ne može dogoditi.

– Ne vjerujem. Ne vidim ni razloga zbog kojeg uopće moraš na taj put. Zašto poštu ne bi prevezao dolje do Corpora Christija i poslao je brodom u Kaliforniju? – upitala ga je Cecilija.

– Predugo bi putovala. Imam ugovor s vladom. Ne prevezem li poštu na vrijeme, vlada će prekinuti ugovor i ja ću izgubiti posao – objašnjavao joj je Champion.

– A ovako ćeš najvjerojatnije izgubiti život – odbrusila mu je Cecilija.

Stavio joj je ruke na ramena. Cecilija je podignula glavu tako da joj je mogao gledati ravno u oči.

– Odviše si zabrinuta, draga. – rekao joj je tiho.

– A što mi drugo preostaje?

Stajali su na trijemu i mjesecina je obasjavala njezin vitak i nježan lik. Izraz njezina lica bio je tužan i ozbiljan. Podigla je njegove ruke sa svojih ramena i okrenula se na

drugu stranu. Prekrižila je ruke na prsima i odšetala gotovo do kraja trijema, a tad se naglo okrenula i zagledala u njega.

– Ne i ne! Ja ne želim da podeš na taj put.

Prešao je trijem u tri duga koraka. Ispružio je ruke prema djevojci.

– Zao mi je što te ne mogu razuvjeriti, ali doista ne moraš živjeti u strahu i brizi za mene.

Cecilijina su ramena bila ravna i ženstveno obla, grudi pune i čvrste, a tijelo joj je zračilo podatnim ponosom što krasí zaljubljene žene. Spustila je glavu, a Champion je opazio da su joj oči otupjele, da je izgubila svaku nadu da će ga zadržati uz sebe. Klonula mu je u naručje i pogledala ga u lice. Osjetio je težinu njezina toplog tijela, koje mu je zavrtjelo glavom, a upravo u tom trenu prasnula su dva revolverska hica i razbila tišinu mirne noći. Champion se trgnuo i podigao glavu. Ljubavni se čar strastvenog zagrljaja na mjesecini rasprsnuo kao balon od sapunice.

– Što je sad to?

– Ne idi, molim te. Ostani sa mnom – zavapila je Cecilija.

– Moram poći da vidim što se dogodilo – odgovorio joj je Champion, spustio glavu i poljubio je strastvenije nego što je mislio, a tad se požurio s trijema, dobacivši joj preko ramena:

– Idi u krevet i ne boj se, ništa mi se neće dogoditi.

– Vрати mi se, Nate!

Zastao je na dvorišnim vratima i pogledao je.

– Vratit ću se. Ne znam kad ću se vratiti, ali vratit ću se.

– Čekat ću te, Nate! HASTA LA VISTA!

Stala je uz ogradu trijema i podigla glavu da ga bolje vidi, a blijeda mjesecina obasjala je nježne crte

njezina lijepog lica. Ta mu je slika Cecilije ostala u srcu kad je zamaknuo iza ugla kuće.

Povici i graja svjetine dočekali su ga na trgu. Kad je stigao do Yanceyjeva saluna, ugledao je skupinu ljudi. Upravo tada stigao je i šerif, zaogrnut u kućni ogrtač. Champion je dotrčao do šerifa.

– Što se dogodilo, šerife?

– Ne znam. Vidjet ćemo – odgovorio mu je šerif i zatrzao brcima.

Johnny Wilson je stajao u sredini kruga i mahao rukama da utiša i smiri gužvu oko sebe. Ali svi su govorili u jedan glas i nitko nikoga nije slušao. Champion se grubo progurao kroz gomilu. Probio se ispred svih znatiželjnika i ugledao mrtvog čovjeka ispred nogu Johnnija Wilsona.

– Tko je taj? – upitao je Johnnyja i podmetnuo uho pod Johnnija usta da ga bolje čuje.

– Joel Cardeen.

– Cardeen – ponovio je poluglasno Champion čudeći se.

Kleknuo je na jedno koljeno uz mrtvaca i ugledao ranu na njegovu čelu.

– Ti si ga ubio? – upitao je Champion Johnnija kad je ponovo ustao.

– Ja? Što vam pada na pamet?

– Tko ga je onda ubio?

– Robbie Aveline.

Champion se malčice prenuo kad je to čuo.

– Zašto?

– Ne znam – odgovorio mu je iskreno Johnny.

Znatiželjnici su se okupili oko njih. Nitko nije znao što da učini. Championu se odjednom smučilo. Protegao se na nožne prste i povikom pozvao ljude da šute.

– Čujte, ljudi! Johnny je vidio svojim očima što se dogodilo. Poslušajte što će vam reći!

Svi su zamukli i polusumnjičave poglede uprli u Johnnija Wilsona. Johnny je najprije pogledao u mrtvog Cardeena na zemlji pred svojim nogama.

— Ovaj je čovjek dojahao u naš grad da me ubije. Robbie ga je upozorio da me ostavi na miru i da se tornja iz grada dok je živ. Cardeen je povukao revolver na Avelinea, ali je Aveline bio brži i ustrijelio ga.

— Gdje je sada Aveline? — upitao ga je dežmekasti šerif zadihano čim se progurao kroz gomilu.

— Ne znam — rekao mu je Johnny.

— Moramo ga uhvatiti i preslušati! Podite za njim i vratite ga. Nemojte pucati. Ja samo želim da obavim službenu istragu. Razumijete? A sada brzo za njim!

Svjetina, sretna što je dobila zapovjednika i vođu, razišla se po mračnim uličicama u lov na Avelinea. Champion je stajao na svom mjestu gledajući zamišljeno u Johnnijevo izduženo lice.

— Zar ti nećeš pomoći šerifu da ga uhvati?

— Ne, neću. Sad je već daleko odmaknuo, pa ove budale jure u lov na duha.

I upravo u tom trenutku zatutnjao je topot konjskih kopita s kraja grada, a za njim se digla graja vrištavih glasova.

— Kao čopor gladnih pasa. Otrči do pogrebnika i kaži mu da pobere Cardeenovo tijelo — naredio je Champion Johnniju.

— A kamo ćete vi?

— Na spavanje.

— I uzet ćete me sa sobom, zar ne?

— O, da. Čini mi se da smo izgubili Avelinea.

— Šteta. Uz njega bih se osjećao sigurnije — dometnuo je Johnny.

Champion je začuđeno pogledao

Johnnija. Zaključio je da je mladić iskren, pa je stoga samo šuteći kimnuo glavom, okrenuo se i otišao. I njemu je bilo žao što su izgubili Avelinea. Što god da je Aveline imao na duši, ipak je bio dobar strijelac i neustrašiv borac.

Potjera se, sudeći po povcima i batu koraka, probijala kroz šipražje prema obali rijeke. Champion je po iskustvu znao koliko su jalove takve potjere i usne su mu se iskrivile u kiseo osmijeh. Prešao je dvorište Overlanda i zaputio se prema koralima. Jack Portell je stajao na straži uz kočiju. Uz Portella, skvrčen pod kolima, spavao je Fred Thomas, zamotan u gunjeve. Champion je zijevnuo, protegao se i rekao:

— Jesi li dovoljno spavao, Jack?

— Dosta — odgovorio mu je Jack Portell.

— Probudi me u četiri ujutro, molim te — rekao mu je Champion, uzeo gunj iz kola, prostro ga pod kotače i legao. Uskoro je zatvorio oči, opustio se i zaspao, a u ušima su mu neprestano odjekivali povici potjere. Njegova posljednja misao, prije nego što je zaspao, odletjela je Ceciliji.

X

Ernie Mills bijaše zdepast čovjek, čvrst, četvrtaste brade i ravnih tankih usnica pod gustim vojničkim brkovima. Stajao je na vjetrometini strme padine iznad vojničkog tabora Pohlingovih konjanika i buljio dolje u logorske vatre očima punim jarosna prijekora. Čučnuo je na pete i zamislio se. Premda se baš nije mogao pohvaliti bujnom maštom, ipak mu je uspjelo dočarati sebi što se događa pod šatorima u vojničkom taboru, jer je i on sâm još donedavna živio vojničkim životom.

Puške su bile složene u piramide

ispred svakog šatora. Vojnici su li-
jeno šetkali naokolo i gasili vatre.
Žućkasta svjetlost obasjavala je
otvoren ulaz u oficirski šator.

Na kraju tabora uz kolčanu ogra-
du koralu stajala je straža s dugo-
cijevnim puškama preko ramena.
Iza šatora vidjela su se u dugom re-
du intendantska i ambulantna kola.
Do njih dva topa na kotačima upe-
rila su svoje cijevi u nebo. Svjetlo u
šatoru narednika McCalliona zna-
čilo je da je počelo dugo noćno kar-
tanje pokera.

Dalek topot konjskih kopita pro-
budio je Millsa iz snatrenja. Čuo ga
je sve jače i sve bliže. Dolazio je
preko kamenjara. Mills svrne po-
gled u dolinu i opazi konjanika koji
je upravo stigao pred oficirski ša-
tor u taboru. Konjanik je sjahao i
predao uzde posilnom.

Mills je odmah prepoznao kape-
tana Pohlinga po njegovu šeširu.
Usne su mu se razvukle u podrug-
ljiv osmijeh, a oči pakosno zasjale
dok je promatrao Pohlinga kako se
saginje, otvara šator i tone u žuto
more svjetla. Posilni je odveo Po-
hlingova konja u koral. Mills je i
njega prepoznao. Zvao se Philo
Bennett. Mills je u trenu donio odlu-
ku. Skočio je na noge i potrčao niz
padinu prema koralima.

– Zdravo, Philo! – pozdravio je
Mills Bennetta upravo u trenutku
kad se Bennett prignuo da otkopča
potprug i rasedla Pohlingova konja.

– Dobro veče – odvratio mu je
Bennett s olakšanjem kad je prepo-
znao Millsa.

– Vidim da ti još nisu vratili čin.

– I neće dok je Pohling zapovjed-
nik ove jedinice.

– Pogriješio si što si se ponovo
prijavio.

– Ne bih nikad da sam znao da
će mi Pohling biti zapovjednik. A
kako je vani, Erni?

– Lijepo i ugodno. Vara li nared-
nik McCallion još novake na karta-
ma?

– A kad nije varao?

Bennet je bio mršav čovjek, sama-
kost i koža, i odora je na njemu vi-
sjela kao na klinčanici. Počeo je
četkom timariti Pohlingova konja.

– A od čega ti sad živiš, Ernie?

– Zanimalo je Bennetta.

– Radim za Overland. Sutra uju-
tro putujemo u Kaliforniju.

– Kažeš: Overland? I putujete
sutra ujutro? Zanima me baš hoće-
te li prevoziti i one puške.

– Koje puške? – začudio se
Mills.

– Cijelo smo ih popodne preno-
sili u neko sklonište uz rijeku. Bog
zna za koga?

– Zar opetuse? Zato i plaćaju
stotinu dolara u zlatnicima – za-
ključio je Mills premda mu je mo-
zak inače sporo radio.

– Što?

– Ništa, ništa. Nego reci ti meni
jesi li se oženio onom tvojom žen-
skom? – brzo je Mills promijenio
predmet razgovora.

– Ne, nisam. Neće me.

– Ne smiješ klonuti duhom. Ta-
kve su ti žene. Vole da ih se prosi.

– Vrag bi ih znao. Pohling će me
živa oderati ako mu dobro ne iščet-
kam konja – rekao je Bennett, pa
pošao da očetka konja s druge stra-
ne.

– Ništa se ovdje nije promijenilo,
pa ni Pohling – napomenuo je
Mills i ne slušajući pravo što mu
govori Bennett. Njegove su misli bi-
le zaokupljene onim brzometnim
puškama koje je spomenuo Ben-
nett.

– Henrijevke? – upitao ga je
Mills iznebuha.

– Molim? – nije ga odmah shva-
tio Bennett.

– Prenosili ste henrijevke?
– Ne, spenserice.
– A tako. Tko bi to mislio? – promrmlijao je Mills više za sebe, važući u glavi vrijednost stotine dolara prema cijeni koju bi Indijanci platili za jednu brzometnu spensericu. Omjer nije bio nimalo ravnomjeran. U tom je trenu zaorio glas kapetana Pohlinga iz oficirskog šatora:

– Bennette! Vojniče Bennette!

Bennett iskrivi lice i zaveže konja za kolac ispred korala.

– Ma što sebi ne nađe drugog za posilnog? Idem, zove me Pohling. Zbogom, Ernie – rekao je Bennett

– Sretno, stari moj – dobaci mu je Mills na rastanku.

Ernie Mills je još dugo gledao za košcatim Bennettom, a zatim se namrštio i pošao uz kosinu. Ovda-onda bacao bi kratke poglede za sobom niz brdo, pitajući se nije li pogriješio što je napustio vojnički život i redovitu plaću.

Većernji vjetar, oštar kao nož, udario ga je u lice čim je izbio na vrh brijega. Crni oblaci skupili su se na zapadnom obzorju i Mills je trenutak zastao da uhvati zraka i ogleda se oko sebe. Zagledao se u nebo. Iz glave mu nikako nisu izlazile one spenserice što ih je spomenuo Bennett. Strogi glas prekinuo ga je u razmišljanju.

– Stoj, Aveline. Držim te na nišanu.

Mills se okrenuo i pogledao iskoša u došljaka.

– Koji ti je bog? Zar si slijep? Nisam ja Aveline.

– Do vraga – promrsio je čovjek u zasjedi, a zatim se iz zaklona iskobeljala debela prilika Joea Roachera.

– A što ti radiš ovdje? – začudio se Roacher.

– Što se to tebe tiče? Gledaj svoja posla – osorno mu je odvratio Mills i ošinuo ga neprijateljskim pogledom.

– Gle ti njega, što se nakostriješio! Sad mi je žao što te nisam ustrijelio – odbrusio mu je Roacher.

– A što će ti Aveline?

– Ustrijelio je nekog čovjeka u gradu. Hvatam ga. Svi smo pošli za njim. A gdje si ti bio?

– Ovdje. A koga je ustrijelio?

– Ne znam, a to mi i nije važno.

– Moglo bi biti i te kako važno

– prekorio ga je strogo Mills.

– Njega čeka metak ili konop.

– A ja sam mislio da ste vas dvojica prijatelji.

– Ne vjeruj glasinama.

– Ne bih te volio za prijatelja – odvratio mu je Mills, promatrajući Roachera, koji mu nije bio drag jer je znao da Roacher potajno prodaje viski Indijancima.

– Znaš li ti što ćemo prevoziti u Yumu? – upitao ga je Mills da bi se izvukao iz neugodne situacije.

– Poštu.

– Kako da ne! Zar misliš da bi nam platili stotinu dolara u zlatnicima da nekoliko pisama i paketa prevezemo u Yumu?

– Tako su mi rekli.

– Pogrešno su ti rekli – rekao mu je Mills i opazio kako ga je Roacher pogledao raskolačenim očima. – Čuo sam da ćemo prevoziti brzometne spenserice.

– Boga ti – izustio je Roacher u pola glasa i počeo se gladiti rukom po bradi, a glavu je okrenuo prema Mesilli.

– Što misliš hoćemo li se izvući živi?

– Nadam se da hoćemo. Apaši se neće usuditi da nas napadnu. K tome, oni ne znaju što prevozimo, zar ne?

– Dakako da ne znaju.

– Probit ćemo se mi, ne brini – rekao mu je Roacher, a Millsu se učinilo da je krijumčar viskija odveć siguran u ono što govori.

– Vidjet ćemo se u zoru – dodao je Roacher, ustao i nestao iza sljemena brijege.

Mills se u tom trenu pokajao što je Roacheru otkrio tajnu. Namrštio se i smrknuo pogledao za debeljkom. Neka zla slutnja natjerala ga je da pode za njim. Držao se na razumnu razmaku od Roachera, skrivajući se iza stabala i stijena, pa je tako neopažen, slijedeći Roachera, stigao do Mesille. Mills je tada požurio bojeći se da ne izgubi Roachera u krivudavim uličicama u središtu grada.

Ali Roacheru se očito nije žurilo. Nije zacijelo ni posumnjao da ga Mills slijedi. Roacher je prošao pokraj dvorišta iza Borgove gostionice, stigao iza ugla željeznarije i zastao ispred tamnog ulaza u staju gradske konjušnice. Tek tada se osvrnuo da vidi da li ga tko prati. Mills se priljepio uz zid susjedne kuće u tamnu sjenu i širom otvorio oči. Netko je u tom trenu izašao iz konjušnice. Roacher mu se obratio šaptom, a zatim su obojica nestala u tamnoj unutrašnjosti staje.

– ENJU – rekao je neznamac Roacheru prije nego što ga je pozvao da uđe u konjušnicu.

Millsovo je srce življe zakucalo kad ga je čuo, a oči su mu bljesnule jer je neznamac izgovorio apašku riječ.

XI

Još je bila mrkla noć kad je Johnny prebacio bisage i pljosku preko ramena, poravnao opasač s revolverom i zaputio se prema kolskom dvorištu prevoznickog poduzeća Overland. Zaobišao je glavnu zgradu i ušao u dvorište iza kuće,

gdje su bili i korali. Opazio je da su ostali stigli prije njega.

Jack Portell i Fred Thomas zaprezali su mazge za kočiju. Nat Champion je iz skladišta izgurao dvije bačve. Ostavio ih je pokraj kočije pa otišao po treću, koja je, vidjelo se, bila puna.

– Pomogni mi utovariti bačve, Johnny! – doviknuo mu je Champion kad se popeo na kočiju.

Johnny je spustio bisage i pljosku na zemlju i pritrčao da pomogne Championu.

– Sad mi donesi vreće s hranom iz ureda. Ostavio sam ih iza vrata – zamolio ga je Champion kad su utovarili bačve.

– Do vraga, gdje su ona dvojica? – povikao je srdito Fred Thomas kad je sve bilo spremno za polazak.

– Pričekat ćemo ih još pet minuta, a onda ćemo ih potražiti – odgovorio mu je mirno Champion.

– Spustit ćemo zastore na prozorima dok ne predemo rijeku, da znatiželjnici ne bi zavirivali u kočiju – rekao je Fred Thomas.

– Netko dolazi! – doviknuo im je Jack Portell koji je stajao uz zapregu.

– Ne čujem ništa – javio se Johnny.

– Dolazi Joe Roacher. Poznam ga po koraku – rekao im je Jack Portell.

– Dolazi iz gradske konjušnice. Što li je tamo radio? – začudio se Nat Champion.

– Spavao je na sjeniku – odgovorio mu je Fred Thomas.

Johnny je uzeo svoje bisage i pljosku i ubacio ih u kola, pa ih gurnuo ispod stražnjeg sjedala. Tad mu je upalo u oči da je pod kočije nekako povišok. Okrenuo se prema kući upravo u trenutku kad je Joe Roacher uklipsao u dvorište.

– Dobro jutro! – pozdravio ih je Roacher pospanim glasom i ubacio torbu u kočiju. Preko ramena je nosio staru dugocijevnu pušku nabijaču.

– Neće ti trebati ta starudija. Imam za tebe novu opetušu – obavijestio ga je Nat Champion.

– Jedva čekam da je vidim – odvratio mu je Roacher.

– Evo, dolazi i Ernie Mills – dodao je Nat Champion.

– Jack, ti ćeš kočijašiti s Natom i sa mnom na prvoj dionici puta – odredio je Fred Thomas.

Johnny se na trenutak osjetio razočaran kad je to čuo. Nadao se da će i on sjediti na visoku kočijaševu sjedalu.

Champion je stavio nogu na glavčinu prednjeg kotača i popeo se na kočijaševo sjedalo, pa im podijelio brzometne puške. Jednu je pružio Roacheru, a drugu Johnnyju.

– Municipija je u kočiji – dobacio im je Portell dok se penjao na sjedalo.

Roacher se okrenuo prema kočiji upravo u trenutku kad se u dvorištu pojavio zdepasti Ernie Mills. Johnny je opazio da su se Millsove oči stisnule kad su ugledale Roachera, a puška mu je s ramena skliznula preko podlaktice.

– Penjite se, polazimo! Za petnaestak će minuta svanuti! – povikao je Nat Champion.

– Idemo – dodao je Fred Thomas, a Johnny ga je napeto promatrao kako raspoređuje uzde među prste desne ruke. Lijevom je rukom posegnuo za ručnom kočnicom i odvratio je.

– Penji se, Johnny. Što si zinuo?

Johnny se popeo u kočiju za ostalom dvojicom. Roacher je sjeo na stražnje sjedalo, licem okrenut prema naprijed, a Mills je sjeo na prednje, sučelice Roacheru. Kad je

Mills spustio zastor na prozoru, unutrašnjost kočije utonula je u tamu. Čuo je Thomasa kad je podviknuo mazgama i osjetio kako se kočija zatresla i pošla. Uhvatio se za držač čim su se izvezli iz dvorišta.

– Ovdje je mračno kao u rogu – primijetio je.

– Al duša izdajnika je još crnija – dobacio je Mills u pola glasa.

Ernie Mills to nije rekao bez razloga, zaključio je Johnny. Joe Roacher nije izustio ni riječi.

– Rijeku ćemo prijeći preko mosta Santa Tomasa – rekao je Johnny kad je kočija izašla iz grada.

– Moramo kad nema drugog mosta – oglasio se napokon i Joe Roacher.

Šutjeli su neko vrijeme dok nisu čuli glasan topot kopita i klepet kotača po daskama drvena mosta. Kad su ponovo stigli na tvrdu cestu, kočija se zaustavila.

– Koji je sad vrag? Zašto smo stali? – začudio se Johnny Wilson.

– Pogledaj kroz prozor, pa ćeš vidjeti – odgovorio mu je Ernie Mills.

Kad su podigli zastor, Fred Thomas je već stajao uz kočiju.

– Svi van! Silazite, brzo! – naredio im je Fred Thomas odrešitim glasom.

– Zašto? – upitao ga je Johnny.

– Moram vam nešto reći. Silazite!

Johnny je iskočio iz kočije i stao pokraj stražnjega kotača zajedno s ostalima.

– Poslušajte dobro – počeo je Fred Thomas – što ću vam reći. Vi vrlo dobro znate da Overland ne plaća stotinu dolara u zlatnicima protuhama da bismo prevezli običnu poštu preko pustinje. Pod daskama poda ove kočije – nastavio je Fred Thomas – prevozimo pedeset novih novcatih brzometnih pušaka

spenserica i toliko municije da bismo mogli pobiti pola stanovništva ove zemlje. Naš je zadatak da te puške isporučimo posadi u tvrđi Yuma. Imate li nekih pitanja? – završio je Fred Thomas svoj kratki govor.

Johnnyjeve su oči najprije pogledale u Thomasa, pa u Championa, da bi se napokon zaustavile na Thomasu.

– Zaboga! – otelo mu se iz grla. Nitko drugi nije prozborio ni riječi.

– Dobro. Ako nemate pitanja, svi natrag u kočiju, pa idemo dalje – rekao im je Fred Thomas.

– Čekajte malo, zaboga! Što će biti ako Apaši to doznaju? Tada naša koža neće vrijediti ni pet pišljivih para – napomenuo je Johnny.

– I neće – izustio je tiho Fred Thomas.

Johnny je ispod oka opazio kako Ernie Mills strogo gleda u Joea Roachera. Joe Roacher se pokušao na silu nasmiješiti, ali uzalud. Brže-bolje se okrenuo i počeo se penjati u kočiju. Johnnyja je iznenadilo to njegovo čudno vladanje.

Ernie Mills je sjeo na klupu do Roachera kad se ponovo popeo u kočiju, a Johnny nasuprot Roacheru. Kočija je zaškripala, pa se zanjihala dok su se Portell, Champion i Thomas penjali na visoko kočijaševo sjedalo, a zatim su odmah opet krenuli.

Uskoro je na istoku zarudilo i blaga danja svjetlost probila se i u kočiju. Johnny je buljio u Roachera. Zbunilo ga je čudnovato vladanje krijumčara viskija i nije to sebi mogao objasniti.

– Ne boj se, mladiću! Još ćeš se navozati prije nego što stignem u indijansku zemlju – rekao je Johnnyju Roacher, koji je pogrešno

protumačio uporan mladićev pogled.

– Znam – prošaptao je Johnny i okrenuo glavu u stranu.

– Zašto vojska sama ne prevozi svoje oružje? – upitao ih je Johnny poslije kraće šutnje.

– Zato što se boji – odgovorio mu je Joe Roacher, gledajući Millsa u oči.

– Predugačak ti je jezik, Joe. Pazi da ti ga ne skratim – promrmlijao je Ernie Mills.

– Ni u snu nisam mislio da ćemo prevoziti oružje za vojsku – dometnuo je Johnny.

Nitko mu nije odgovorio. Johnny se zagledao kroz prozor i u tom je trenu začuo glas Freda Thomasa koji je zaustavljao mazge.

Kočija je stala, a Johnny opazi kako netko trči s brda prema kočiji.

– Gle, pa to je Robbie Aveline! – iznenađeno će Johnny.

– Aveline? – ponovio je Roacher i sagnuo seda da ga bolje vidi.

– Bogami, to je Aveline. Taj doista ima dobre živce, zar ne? – upitao ih je Roacher i posegnuo za puškom, ali Johnnyju je odmah sinulo što Roacher smjera pa je potegnuo revolver i uperio ga u Roachera.

– Ostavi tu pušku na miru!

– Što? K vragu, mladiću, pa on je sinoć ustrijelio čovjeka u Mesilli. Svi ga traže.

– Ustrijelio ga je u samoobrani. Ne diraj tu pušku! – zarežao je Johnny prijetećim glasom i napeo otponac na revolveru.

– Griješiš, mladiću – progundao je Roacher i spustio pušku natrag na klupu.

– Vidjet ćemo mi još tko griješi – odgovorio mu je Johnny, držeći revolver uperen u Roachera.

– Dobro jutro, momci! – čuli su

Avelineov glas kad je pritrčao kočiji.

– U tebi je sâm vrug, Aveline – dobacio mu je Fred Thomas.

– Zar si mislio da ću ja propustiti ovako zanimljivo putovanje?

– Pobjegli smo se za tebe – odvratio mu je Fred Thomas, a potom su gore na kočijaševu sjedalu počeli nešto šaputati.

– Ima li netko od vas nešto protiv da Aveline pode s nama? – upitao ih je glasno Fred Thomas.

Joe Roacher je zaustio da nešto kaže, ali Johnny je podigao cijev revolvera i uperio ga u Roacherov trbuh. Roacher zatvori usta.

– Nitko nema ništa protiv – doviknuo mu je Renie Mills.

– Penji se onda u kola, prijatelju – rekao je Fred Thomas Avelineu.

– To vam neću nikada zaboraviti, momci – zahvalio im se Aveline.

Avelineovo se lice pojavilo uz prozor kočije. Zastao je na trenutak kad je ugledao Johnnyjev revolver. Pogledao je u Roachera i nacerio se.

– Hvala ti, Johnny – prošaptao je tiho i sjeo na klupu uz Johnnyja.

– Ta ti pušketina više neće trebati, Joe – dometnuo je Aveline, privukao k sebi Roacherovu pušku pa nastavio:

– Slutio sam da ćeš me jednog dana izdati i pokušati izigrati.

– Ubio si čovjeka, zar ne? – branio se Roacher.

– I tebe ću jednoga lijepog dana budeš li me izazivao – rekao mu je uz sladak osmijeh Aveline i povikao kroz prozor:

– Vozi, Frede!

Kočija se trgnula i pošla, i opet su se treskali cestom preko nizine obrasle niskim trnovitim grmljem, obasjanim ranim jutarnjim suncem.

– Nisam se nadao da ću te opet vidjeti. Moram ti se zahvaliti za sve što si sinoć za mene učinio – rekao je Johnny Avelineu.

– Ja sam ti to dugovao. Sad smo izravnali račune i nemoj to više spominjati.

Johnny mu se pokušao nasmiješiti, ali tada se sjetio Marije.

– Dobro, neću – izustio je preko volje.

XII

Da bi se mazge odmorile, zaustavili su se u rijetkoj sjeni grmlja mesquite. Champion je sjeo pod trnovito granje ovišeg grma.

– Prije ponoći moramo stići do obale Mimbresa.

– Stići ćemo ako sunce jače ne pripeče. Srećom, oblaci se skupljaju na zapadu – odgovorio mu je Fred Thomas.

– Možda će i kiša još prije noći.

– Nadam se da hoće – rekao je Thomas i pošao pogledati što rade mazge. Champion pogleda u petoricu ljudi ispruženih u raznim položajima u hladovini. Pogledao je u Millsa. Njega je očito nešto mučilo. Neprestano se vrpeljio. Čim je opazio Championov pogled na sebi, Mills je skočio na noge, pa prišao Championu i čučnuo uz njega.

– Mislim da sam sinoć učinio glupu grešku, dapače sudbonosnu.

A što si to tako strašno učinio?

– Slučajno sam čuo da prevozimo spenserice.

Champion se uspravio i pogledao Millsa u oči.

– Tko ti je rekao?

– Neki vojnik iz Pohlingove jedinice. No najgore je što sam se ja izlanuo pred Roacherom, poput kakve lajave babe, a on je odmah otišao u staju gradske konjušnice. Slijedio sam ga jer mi se učinio sumnjivim. Tamo se s nekim sastao. Ni-

sam mogao vidjeti s kim, ali sam ih čuo kako razgovaraju.

– O čemu su razgovarali?

– Razabrao sam jasno samo jednu riječ. Šaputali su, a Roacherov sugovornik je rekao glasno ENJU.

– ENJU! Zar misliš da je bio Indijanac?

– Ne znam, ali ENJU je apaška riječ.

– Mnogi Meksikanci je upotrebljavaju u govoru.

– Znam. Ta riječ ima mnogo značenja, zato se i često čuje. Možda nisu uopće govorili o puškama. Pekla me savjest i odlučio sam da ti kažem.

– Dobro si učinio. Hvala ti, Ernie. Držat ću ga na oku. Možda nas nije izdao.

– Možda i nije – šapnuo je Mills i otišao.

Champion je otčepio pljosku i s malo vode isplahnuo suha usta. Ispijunuo ju je i potegao dobar gutljaj da utaži žeđ, pa začepio pljosku. Cijelo mu se tijelo oznojilo. Odjeća mu se zalijepila za kožu. Osjećao se malaksao i umoran. Zažmirio je trenutak-dva da odmori oči od jarka sunca, a kad ih je ponovo otvorio pred njim je stajao Robbie Aveline.

– Hoćemo li se zaustaviti kod Myndus Campa?

– Hoćemo.

– Onda mi, molim te, učini uslugu. Iskrcaj me prije postaje. Ja ću vas čekati na cesti s druge strane postaje. Bojim se da me tamo ne dočeka potjera iz Mesille – objasnio mu je ukratko Aveline.

Champion mu nije izravno odgovorio.

– Ne znam zašto si uopće bježao iz grada. Bolje bi bilo da si ostao i pričekao istragu i budenje, pa s time završio za sva vremena. Nitko

te ne bi osudio zbog ubojstva Cardeena.

– Tko to zna? Ja nisam omiljen u ovim krajevima. K tome, da sam ostao u Mesilli, vi me zacijelo ne biste čekali.

– Ne, ne bismo – priznao mu je otvoreno Champion, pa se zamišljeno zagledao u žilavoga i mišićavog Avelinea.

– Dobro, učinit ćemo kako želiš, premda ti neće biti ugodno čekati nas u pustinji. Sutra ćemo se odmarati u Myndus Campu i krećemo čim sunce zađe.

– Čekat ću vas podalje od postaje – rekao je Aveline, pa je legao na zemlju uz Championa i pokrio šeširom lice. No začas ga je podigao, dovoljno da ispod oka vidi Championa, pa dodao:

– Hvala ti za sve što si učinio za mene. Nisi me čak morao ni povesti sa sobom.

– Nema razloga da te ne povedem.

– Nekim ljudima i ne treba razloga da napakoste čovjeku.

– Ne trabunjaj. Ti vrijediš zlata koliko si težak na ovakvu putovanju.

Kad je to čuo, Aveline se kiselo nacerekao.

– Napokon, vidiš i sâm, i ja sam dobar za nešto.

U tom im je trenu prišao Fred Thomas. Brisao je znojne dlanove u nogavice hlača.

– Dosta ste se izležavali. Hajde da zapregnemo mazge. Ustajte, ljenčine! – povikao je na njih Fred Thomas.

* * *

Vučena osmoropregom, kočija se penjala uz kamenita brda zavojitom cestom prema sve tamnijem nebu. Gromovi su sijevali gotovo nad glavom. Bjesnila je oluja.

Champion je opazio sivi kišni zastor što je ukoso padao na zemlju. Okrenuo se i otpuzao po krovu zanjihane kočije.

– Donijet ću vam ogrtače.

– Gadno se smračilo – napomenuo je Fred Thomas i prihvatio, uz klimanje glavom, pončo koji mu je pružio Champion.

– Nadam se da nećemo naići na bujicu u nekom koritu suhopotočine.

– Nađemo li, morat ćemo pričekati dok oteče – rekao je Jack Portell.

Champion se nagnuo sa sjedala i doviknuo momcima u kočiji:

– Spustite zastore i čvrsto ih vezite! Pazite da se puške ne smoče!

Krivudava munja sijevnula je iznad brda i prasak groma se razlije-gao krajinom poput pucnja puške u duboku stjenovitu kanjonu. Debele kapi kiše udarile su Championa po licu i on je brže-bolje navukao kukuljicu preko glave. Jack Portell je sjedio zgrbljen nasred visokog sjedala.

– Zašto ovdje uvijek lijeva kao iz kabla? Vrijeme je u pustinji nepodnošljivo: ili prži sunce ili lijeva gusta kiša.

Champion je Thomasu i Portellu rekao što je čuo od Millsa, jer je želio čuti i njihovo mišljenje.

– Svatko tko tom škiljavcu vjeruje i riječ obična je budala. Ja to znam od prvog dana – prvi se javio Jack Portell.

– Zar ti doista misliš da bi on pošao s nama da nas je otkucao Apašima? – upitao je Thomas Championa.

– Dvojim. S tim sam i računao. Nije ni on budala da nosi glavu u torbi – razložno će Champion.

– Nadam se da imaš pravo – složio se i Portell i uvukao glavu

među ramena kad je nad njim bljesnula munja.

– Strijela gromovnikova – promrmljao je Portell.

– Što kažeš? – upitao ga je Thomas.

– Tako Indijanci zovu munju. Apaši misle da je munja znak GANSA.

– A tko su ti GANSI?

– Apaški bogovi – objasnio im je Portell.

– Misliš li da i ovdje ima Indijanaca? –animalo je Thomasa.

– Tko bi ih znao! Sad im je vrijeme da pođu u ratni pohod dok ih štite bogovi.

– Na sreću, ni oni ne mogu daleko vidjeti po ovoj kišurini – dodao je Champion.

Zatim je utihnuo razgovor na kočijaševu sjedalu. Vjetar je šibao, nebo se otvorilo i morali bi vikati da se čuju. Championu su se neprestano po glavi motali Indijanci.

Pleme Mimbreno ustalo je pod vodstvom Magnusa Colorada, istočno od njih pleme Mescalera više nikog nije puštalo na svoje područje, a i Cochise je svoje ratnike iz plemena Chiricahua obojio ratnim bojama, što je značilo da je započeo ustanak.

Champion je često ratovao zajedno s Apašima ili protiv njih i znao je da je Cochise, premda mlad, vrlo razborit poglavica kojeg je teško razjariti, ali kad bi se jednom razbijesnio, bijelci od njega nisu imali opasnijeg i krvoločnijeg protivnika.

– Zašto se vas dvojica ne sklonite u kočiju? – upitao je Thomas Portella i Championa.

– Praviti ćemo ti društvo još neko vrijeme – odgovorio mu je Portell dok je promatrao krajolik oko sebe.

– Nadam se da nisi zalutao u ovom sumračju – dobacio je Champion Thomasu.

– Ne brini. Ti pazi na Indijance, a ja ću na cestu – odvratio mu je Thomas.

Champion se nasmiješio i čvršće stisnuo kundak henrijevke koju je držao u krilu. Bio je uvjeren da ih Indijanci neće napasti, ako ih uopće napadnu, prije nego što pređu Mimbres zapadno od Myndus Campa.

Predvečer se oluja stišala i Thomas je zaustavio kočiju da se mazge odmore.

– Kisša nas je usporila. Teško da ćemo još noćas stići do Rio Grande.

– Moramo stići do obale nekoliko sati prije zore – nadovezao je Jack Portell silazeći s kočije.

Svi su se natiskali u kočiju da se osuše i odahnu.

– Napokon pod krovom – napomenuo je Portell kad se popeo u kočiju.

Joe Roacher je izvadio iz kaputa metalnu plosnatu bocu. Gucnuo je iz nje i pružio je Thomasu.

– Dobro će vam doći dobra kapljica.

– Moraš paziti da ti je ne otmu Indijanci – promrsio je pakosno Thomas i uzeo bocu.

– Njemu to ne bi bilo prvi put, zar ne Joe? – upitao ga je Portell.

Roacher je bez riječi mrzovoljno pogledao u Portella.

– Prestanite se grubo šaliti, momci! Ne volim da se podbadate dok nas još čeka dug i naporan put – smirio ih je Champion tihim glasom.

– Kako ti kažeš, Nate – promrmlijao je Portell, ali svejedno nije skidao pogleda s Roachera.

Kad su svi potegnuli po gutljaj, boca je vraćena Roacheru gotovo prazna.

– Imaš li još viskija? – upitao ga je Champion.

– Nemam, ali se nadam da ću ga kupiti u trgovini opskrbe postaje.

– Samo jednu bocu i ni kapi više! Samo koliko nam je potrebno za zdravlje. Razumijete? – opomenuo ih je strogo Thomas.

Roacher se promeškoltio na klupi. Osjećao se neugodno.

– Kiša je prestala. Idemo dalje! – rekao je Champion, odgurnuo platneni zastor i iskočio iz kočije.

XIII

Njišući se na prednjim i stražnjim oprugama kočija je sporo napredovala uz brdo. Kočnica je zaškripala i kočija je stala pola milje prije opskrbe postaje Myndus Camp.

– Da videnja, momci! – dobacio im je Robbie Aveline i iskočio u mrklu noć.

– Hej, kamo ćeš? povikao je Johnny za njim, ali Aveline ga više nije čuo.

– Sigurno se boji da ga potjera iz Mesille čeka u postaji – objasnio mu je Roacher.

Sudeći po drveću, zaključili su da su blizu obale Mimbresa, a kad je kočija ponovo stala, Johnny je čuo šum brzaca. Iskočio je iz kočije i ugledao između stabala samotnu svjetiljku ... Myndus Camp, zaključio je.

– Idite u kuću, osušite se, najedite i naspavajte. Ostajemo do sumraka – doviknuo im je Nat Champion kad je uvezao kola u koral.

Postaja je bila četverouglasta kuća od kamena, s malenim prozorima nalik na puškarnice. Na vratima od debele hrastovine dočekao ih je dugokosi i bradati gorštak.

– Dobro jutro! Ja sam Charley Burns.

– John Wilson – predstavio mu se Johnny.

– Koliko vas je došlo?

– Šestorica. Overlandova kočija s pratnjom.

– Fred Thomas kočijaši, zar ne?

– Da.

– To sam i mislio. Samo je on toliko lud da u ovo doba godine vozi kočiju preko indijanske zemlje. Zacijelo ste ogladnjeli?

– Kao vukovi – priznao mu je Johnny.

– Ženo, pripremi jelo za šestoricu gladnih momaka! – povikao je bradati Burns prema kuhinji.

– Si, patron – odgovorio mu je tanak ženski glas iza kuhinjskih vrata.

– Je li vas smočila kiša?

– O, da, kao da su se otvorili nebo i zemlja – odgovorio mu je Johnny i pošao za njim u kuću.

– Ovdje ste se utvrdili kao da očekujete opsadu – napomenuo je Johnny ogledavajući se po kući.

– Čovjek ovdje mora biti spreman na sve – odgovorio mu je Burns, pa se okrenuo prema vratima.

– Nate! Jack! – obradovao se Burns kad je ugledao Championa i Portella.

– Kako živiš, bradonjo? – upitao ga je Portell u šali.

– Životarim, po starom običaju. Johnny se sklonio uza zid i slušao što drugi govore i rade. Sjetio se Avelinea skutrena u nekom zaklonu, vani, u hladnoj i vlažnoj noći.

– Lupe! Požuri s tim jelom. Momci umiru od gladi – povikao je Burns ženi.

– Odmah, patron.

– Charley, stara lopužo, opet imaš novu ženu – podbo ga je Portell.

– Posljednja mi je pobjegla s nekim mješancem u Meksiko. Nika kva šteta, Lupe bolje kuha – objasnio im je Burns.

– I sami živite ovdje? – začudio se Fred Thomas.

– Sami. A tko bi drugi i htio živjeti u ovoj divljini? Sjednite, momci, sad će vam Lupe donijeti jelo. Zatim se ispružite i odmorite. Donijet ću vam još gunjeva.

Johnny je sjeo za stol na klupu uz Championa.

– Charley, čudim se što si još uopće živ – dobacio mu je Champion.

– Samo dobri ljudi umiru mladi, a ja sam se trsio da ne umrem mlad. Hej, ženo, donesi već jednom to jelo! – nervozno je povikao Burns.

Debela Indijanka donijela im je pun poslužavnik pečena mesa i krumpira. Burns je sjeo na čelo stola i jeo sa svojim gostima.

Kad su se najeli, Champion se okrenuo prema Johnnyju koji je sjedio tik do njega.

– Dobro se ispavaj, mladiću. U iduća dva dana nema više odmora – posavjetovao je Johnnyja, a potom se obratio bradatim Burnsima:

– Jesi li vidio glasnika iz Mesille?

– Nisam. A zašto me to pitaš?

– Doći će možda da se propita za Avelinea.

– Avelina? Nisam ga vidio.

– I nećeš – odvratio mu je Champion i ustao od stola.

Johnny je dogurao bačvu punu vode s rijeke i stao uz kočiju da se ispuše.

– Ti cijeli dan stražariš uz tu kočiju – rekao je Jacku Portellu, kojeg je zatekao na straži pod drvetom.

– Da, i umoran sam kao konj. Možeš me zamijeniti na kočijaševu sjedalu ako hoćeš. Ja ću dotle drijemati na tvom mjestu u kolima.

– Hoću, rado – prihvatio je s veseljem Johnny.

Charley Burns je stajao na vratima kuće, a Champion mu je mahnuo rukom na rastanku kad su se svi popeli u kočiju.

– Sretan put, momci! – doviknuo im je Burns kad je kočija izašla iz korala i krenula uz obalu rijeke.

Avelinea su pobrali na izlasku iz šumarka, a potom su udarili prema pustinji dok ih je noć osvježavala svojim prohladnim zrakom.

– Za dva dana stižemo do Peloncillosa, a odavde donde nema vode ukoliko kiša nije napunila rupčage.

– Raspucana zemlja pije žedno vodu i sutra ujutro više u njima nećemo naći ni kapi, a kočija ne može brže napredovati. Pretovareni smo – odvratio je Thomas Championu.

Johnnyja je vjetar šibao po licu. Bacio je pogled preko sivih proplanaka i čuo zavijanje kojota. Osjećao se prezadovoljan. Napokon, to je bio pravi pustolovni život. Voziti se visoko na kočijaševu sjedalu kočije natovarene dragocjenim blagom, preko pustih krajeva, dok opasnost vreba sa svih strana.

Kojot se ponovo oglasio, samo s druge strane kočije. Nat Champion je podigao glavu i osluhnuo.

– Djeca Izlazećeg sunca – promrmljao je Champion.

– Što? – upitao je Johnny.

– Chiricahui a ne kojoti – objasnio mu je kratko Champion.

– Kako znaš?

– Po uhu.

– Koliko ih ima?

– To ti ne bih znao reći.

– A što to znači?

– To znači da znaju da smo ovdje. Slijedit će nas dok ne utvrde koliko nas ima – odgovorio mu je mirno Champion.

Johnny se ogledao za sobom preko valovitih brežuljaka i mora pijeska među njima.

– Zar nećemo ništa učiniti?

– A što bi trebalo da učinimo?

– Ne znam. Utvrditi se.

Champion se nasmijuljio Johnnyjevoj naivnosti.

– Smiri se. Mi smo s njima računali. Možda će nas ovako slijediti sve do Yume, a ako im nitko nije dojavio što prevozimo, najvjerojatnije će nas ostaviti na miru.

Johnny se primirio, ali nestalo je ushićenja koje ga je ponijelo kad se popeo na visoko sjedalo na kočiji. Kad je ponovo čuo kojota u daljini, oči su mu se raskolačile. Champion ga je uhvatio za nadlakticu i snažno mu je stisnuo.

Zaustavili su se sat prije svanuća, napojili mazge i pustili ih da pasu rijetku travu. Ljudi su bezvoljno žvakali suhu govedinu i pogledavali preko gologa krajolika. Ispružili su se pod kočiju i pozaspali. Johnnyja je zapala straža tek predvečer. Putovanje su nastavili čim se spustio prvi sumrak.

Te su noći izbili na mormonsku cestu i prešli u Arizonu, a pred jutro su prešli preko širokog prelaza na Harchetsu i spustili se u ravnicu na južnom kraju doline San Luis.

– Odspavaj malo prije svanuća, Johnny. Indijanci nikad ne napadaju noću – savjetovao mu je Robbie Aveline kad se Johnny vratio na svoje mjesto u kočiji.

– Doista?

– Mogu pripucati iz zaklona, ali neće nas napasti. Apaši vjeruju da čovjekova duša ne može u mraku naći put u nebo.

Johnny je ispružio noge, opustio se i sklopio oči.

– Od sutra će nas pržiti pripeka – promrmljao je Joe Roacher kao za sebe.

Dva su kojota počela živ razgovor preko brda i Johnny je odmah širom otvorio oči. Vidio je da je nebo zasivjelo. Iz daljine su začuli vrištave krikove. Podigli su glave, a Johnny je pograbio pušku.

– Samo polako, mladiću – rekao mu je Aveline i provirio glavu kroz prozor.

– Apaši. Još su daleko. Nabrojio sam devetoricu. Pripremi pušku, Joe – dodao je Aveline.

– Samo nas hoće uplašiti. To ih jako zabavlja – napomenuo je Roacher i pobrao pušku s poda.

– Sudeći po njihovu juškanju, nisam u to baš odviše siguran – ispravio ga je Aveline.

Johnny proguta slinu što mu se nakupila u grlu i gurne cijev puške kroz prozor kočije. Čudio se što Fred Thomas brže ne tjera mazge. Zar on nije čuo i vidio Indijance?

– Pričekajte da oni prvi zapucaju, ako im je do pucanja! – doviknuo im je Champion s kočijaševa sjedala.

– Slušaj što ti Champion kaže, Johnny – upozorio ga je Aveline.

Indijanci su ih sustizali. Johnny je već jasno vidio njihova smeda mišićava tijela, sagnuta uz vrat konja.

– Što hoće? Zašto već ne pucaju? – nervozno će Johnny.

– Iz te daljine nikoga ne možeš pogoditi. Strpi se dok nam se ne približe – uputio ga je Aveline.

Vrištavi glasovi Indijanaca mijesali su se s topotom konjskih kopita i klepetanjem kotača i škripom kočije. Johnny je uskoro mogao razabrati i ratne boje kojima su obojili lica. Većina ih je bila gola do pojas.

Opazio je oblačić dima iz puške nabijače. Od štopota kočije jedva je čuo pucanj. Fred Thomas podviknuo je nešto mazgama i potjerao ih

u divljački galop. Kočija se gotovo propela, a zatim su sa kočijaševa sjedala planule dvije puške. Johnny je letimično pogledao Avelinea i opazio je da je Aveline otvorio vatru na Apaše, pomno ciljajući u svoje protivnike i napadače.

Johnny je podigao pušku, naci-ljao i povukao obarač. Napadalo ih je šezdesetak Indijanaca. Dakle, Johnny nijednog nije pogodio. Čim je ispraznio pušku, povukao je revolver. U tom su času Indijanci počeli zaostajati.

– Odmori se i napuni pušku, mladiću – rekao mu je Aveline.

Indijanci su se začas doimali poput sitnih točkica razbacanih po krajoliku. Kočija je usporila i mazge su ponovo kaskale odmjerenim korakom. Johnny nije mogao odlijepiti očiju od Indijanaca. Čuo je kako mu Aveline govori:

– Neće se vratiti. Samo su provjeravali koliko nas ima. Skupit će mnogo više ratnika prije nego što nas ponovo presretnu. Možda će čak odlučiti da im se to i ne isplati.

– Da barem tako i odluče – tiho će Johnny.

XIV

Utaborili su se oko podneva u sjeni visoke litice strmovitog Peloncillosa. Napojili su mazge, postavili stražu i dali se na čišćenje pušaka poslije neukusna objeda od sušene govedine i lepinja koje su ispekli u tavi.

Ernie Mills je čučnuo uz Championa.

– Čini mi se da sam pogrešno optužio Roachera. Da Indijanci znaju što prevozimo i koliko nas je, ne bi nas napali s tako malo ratnika.

– I ja tako mislim, ali svejedno ti hvala što si me upozorio, Ernie.

Mills je otišao, a Champion je promatrao Portella kako šipkom čisti cijev puške.

– Ovaj me napad uvjerio da Indijanci ne znaju što prevozimo. Osjećam se odmah bolje.

– Ali ja se ne osjećam – odgovorio mu je iskreno Portell i pogledao zabrinuto u gorski lanac Peloncillo-sa.

– Trebat će nam barem četiri sata do izvora u kanjonu Cook. Hoćemo li se ondje utaboriti?

– Da – odgovorio mu je kratko Champion.

– Tamo će nas i dočekati Indijanci – rekao mu je Portell, a Champion ga je ošinuo smrknutim pogledom.

– Čini mi se da ti znaš nešto što ja ne znam.

– Možda. Mislim da smo malo-prije učinili veliku grešku – izjavio je Portell.

– Kakvu grešku? – začudio se Champion.

– To bi ti zaključio da si, recimo, njihov voda? Što bi ti najprije upalo u oči? Dakako, jaka oružana pratnja. Nate, šest brzometnih pušaka pućalo je istodobno. Četrdeset hitaca u dvije minute. Razumiješ li što ti hoću reći?

– Razumijem – prošaptao je potišteno Champion. – Baš sam bio glup. U tebe je bistra glava, stari.

– Samo s takvom glavom i možeš doživjeti starost – mudro mu je odgovorio Portell.

– Što misliš kako da se izvučemo iz ovoga neugodnog položaja?

– A što ti misliš? I ti imaš glavu.

– Imam tri izlaza – zaključio je poslije kraćeg razmišljanja Champion.

– Možemo se vratiti natrag, možemo se utvrditi negdje uz vodu i čekati spas, a možemo i jurnuti naprijed, pa što daje sreća junačka.

Teško je odlučiti što je najbolje, Jack – potužio se Champion Portellu.

– Apaši su vrlo strpljiv i tvrdoglav narod. Utvrdimo li se, okružiti će nas, izgladnjeti i pobiti. Prema tome, preostaje nam samo da se vratimo natrag ili da podemo naprijed prema Yumi.

– Slušaj, Fred Thomas je voda puta. Neka on odluči – predložio je Champion.

– Porazgovarajmo onda s njim – složio se Jack Portell. Šutjeli su neko vrijeme dok je Champion čekao da Fred Thomas okrene glavu i pogleda prema njima. Champion mu je dao znak glavom. Pazio je da to ostali ne opaze.

– Što vas dvojica neprekidno šapućete? – upitao ih je Thomas kad im je prišao.

– Sjedi da ti rećemo – odvratio je Champion i otkrio mu o čemu su šaputali.

– I vi sad hoćete da ja o tome odlučim?

– Ti si voda puta – podsjetio ga je Champion.

– I to mi je neki osobiti razlog da svu odgovornost prebacite na mene – predbacio im je Thomas.

– Kaži nam što da radimo?

– Glasat ćemo – predložio im je Thomas kao iz puške.

Champion se nasmiješio kad je to čuo.

– Slutio sam da ćeš to reći, ali htio sam čuti i iz tvojih usta. Pozovimo ljude!

* * *

– Ja glasam da vozimo dalje – počeo je Champion – zbog jednoga jedinog i vrlo jednostavnog razloga. Jer onog trenutka kad okrenemo kočiju da se vratimo u Mesillu, Indijanci će nam skočiti za vrat. Po-

demo li naprijed, možda će nam uspjeti da ih držimo podalje od nas. Doduše, ne možemo im pobjeći, ali ih zato možemo zavarati, pa ćemo se možda izvući prije nego što nas priklješte.

– Aveline, što ti misliš? – pozvao ga je Fred Thomas.

– Ja glasam da idemo na zapad.

– Zašto?

– Imam za to svojih razloga.

– Dobro, za mene je i to dovoljno. A ti Jack? – upitao je zatim Thomas Portella.

– Ja mislim isto što i Nat – odgovratio mu je kratko Jack Portell.

– Joe?

– O povratku nema ni govora. Ne znam zašto o tome treba uopće glasati – rekao je Roacher i slegnuo ramenima.

– Imamo većinu glasova da se ide naprijed, ali svejedno čujmo što i drugi misle – zaključio je Thomas.

– Nemamo drugog izbora – javio se Ernie Mills.

– Da čujemo i Johnnyjevo mišljenje.

Johnny je iskrivio usta i kiselo se osmjevnuo. Pravio se hrabar, ali Champion je opazio kako mu ruke dršću.

– Što me uopće pitate? Kud svi, tud i ja.

– To znači da smo svi za to da nastavimo putovanje. Ali Indijanci će zacijelo pokušati da se dočepaju kanjona Cook prije nas, jer u kanjonu je jedini izvor s ove strane granice, a mi moramo ondje ponovo napuniti naše bačve. Ja ću nastojati da se još noćas svakako probijemo do kanjona. Utvrdit ćemo se preko dana, a obnoć se spustiti do izvora. Ako nas posluži sreća, doći ćemo do doline Sulphur Springs i vode... ako nas posluži sreća i on-

dje uopće bude vode i ako nam u međuvremenu Indijanci ne postrjeljaju sve mazge. Ako je netko smislio nešto bolje, sad je vrijeme da nam to kaže – završio je Fred Thomas svoj kratki govor.

Svi su šutjeli.

– Dobro. Budući da se moramo dočepati kanjona Cook prije Indijanaca, zaprežite. Odmah polazimo!

– naredio je Thomas.

* * *

Pjena je izbijala mazgama na njuške dok je kočija jurila vijugavom gorskom cestom. Indijancima ni traga. Kao da ih je progutala zemlja. Jack Portell je stoga bio siguran da će im Apaši prirediti vatrene doček u kanjonu Cook.

– Nadam se da si se ipak prevario – prigovorio mu je Nat Champion.

– Bojim se da se nisam prevario. Uspori. Izvori su u podnožju idućeg brijega, iza onih hrbata.

Thomas je stegnuo uzde i mazge su sporije ušle u zavoj.

– Dobro otvorite oči. Ne smijemo uletjeti u zasjedu. – Ako su ovdje, onda su se, bogami, dobro sakrili – napomenuo je Nat Champion.

– To im ništa ne koristi. Imam ja dobar nos – rekao mu je Portell.

– Ako ih ti njušiš, onda su oko nas – zaključio je Nat Champion i položio pušku preko krila.

Prešli su preko sljemena brda. Thomas je zaustavio kočiju kako bi u miru promotrili krajinu. Sve je oko njih bilo mirno i tiho. Izvori su se slijevali niz kamene litice u gorsko jezerce u podnožju brda. Obala oko jezera bila je obrasla u grmlje. Na drugom kraju jezera cesta se penjala uzbrdo iz udoline prema vrhu brežuljka ravna sljemena i nestajala njegovom drugom stranom.

– Čini mi se da smo ih prestigli – rekao je Thomas. – Ne, nismo.

Apaši putuju brže na konjima nego mi u kočiji – odvratio mu Portell i zatresao glavom.

– Ja odoh dolje u izvidnicu – dobrovoljno se javio Nat Champion.

– A zašto? Ionako više ne možemo pobjeći. Potjeraj kočiju nizbrdo, Frede – rekao je Portell.

Thomas je blago potresao uzdama i odvrnuo kočnicu. – Za zasjedaša nema boljeg cilja od kočijaša na visoku sjedalu – kiselo je promrmeljao Fred Thomas.

– Opaziš li Indijance, Frede, ošini te mazge bez milosti i prevezi nas na vrh onoga suprotnog brijega, jer uz jezerce nema nikakva zaklona. Odozgo ćemo se moći najlakše braniti. Po vodu ćemo poći kad za to dođe vrijeme – rekao je Portell, a Champion je riječima starog lisca zaključio da ih Indijanci čekaju negdje u kanjonu.

– Čuvajte se, svakog trenutka će zapucati – upozorio ih je Portell.

Thomas se nagnuo i ispljunuo sažvakani duhan. Izvor je bio samo stotinjak metara daleko od njih. Cesta se spuštala do obale jezera, a zatim se uspinjala. Champion je širom otvorio oči. Još ih nije opazio, ali je osjećao da su opkoljeni.

– Nemoj stati uz vodu, Frede! – povikao je uspaničeno Portell.

– Dobro, ne brini – odvratio mu je Fred Thomas.

Championovi su živci bili napeti kao strune. Bio je zadovoljan što uza sebe ima hrabre ljude, koje ništa ne može zaplašiti. Kočija se, zanjihala na zavoju uz vodu, a Thomas je potegao uzde da uspori mazge, jer se pobojavao da se kočija ne prevrne.

– Napunite puške, budite spremni! – naredio im je Portell.

– Eno jednoga na litici. Brže, Frede, brže tjeraj te mazge inače će nas opkoliti! – vikao je Champion.

– Pucajte! – naredio im je Jack Portell.

Gotovo u istom trenu planule su puške s litice. Zrna su udarala po krovu kočije kao tuča. Thomas je udarao mazge bičem dok su puške praskale s obje strane kanjona. Kočija je jurila uzbrdo, treskajući se uz kamenitu cestu. Vatra je utihnula na trenutak dok su Indijanci nabijali svoje puške. Strelica se zabola u vrata kočije.

Nekih stotinjak metara pred njima uzdizalo se zaobljeno sljeme brijega. Thomas je čuo prasak pušaka momaka iz kočije. Kočija se napokon uspela na sljeme brijega. Thomas je još jednom zapucao bičem da je preveze preko prevoja.

Kočija je u brzini naletjela na oveći hrbat. Thomas je više nije mogao zaustaviti ni skrenuti. Udarila je u kamenu stijenu uz zaglušan tresak i stala napola prevrnutu na bok. Mazge sapete oglavima trgnule su se kao u bolnu grču i stale. Champion je zamalo naglavce sletio sa sjedala. Ipak se održao, držeći se grčevito za naslon, ukočen od snažnog udarca. Trebalo mu je nekoliko trenutaka da se pribere. Napokon je skočio s kočije. Pretekao ga je samo Ernie Mills, prekaljeni vojnik. Kleknuo je i zapucao na napadače.

Champion je ubacio novi magazin u spensericu. Ponio je sa sobom i henrijevku i legao potrbuške uz Millsa. Ostali su čuvali drugu stranu kočije. Champion se malčice podigao na laktima i pogledao niz brijeg.

Nitko ih nije slijedio. Brzina kojom su izmaknuli iz stupice, zaprepastila i iznenadila je Apaše. Nisu se očito nadali protunapadu.

– Zasad smo im izmaknuli. Je li tko ranjen? Jeste li svi na broju?

Skrenuo je pogled na drugu stra-

nu. Šestorica hrabrih momaka ležali su potrbuške uz rub padine. Sedmi, Fred Thomas, šuljao se oko kočije.

– Nitko nije ranjen, ali kočija je uništena. Pod je propao od težine kad smo udarili o stijenu.

Champion se ogledao. Na suncu su bljeskale pedeset novih novcatih pušaka spenserica što su ležale otkrivene na žarku suncu. Thomas je dopuzao do Championa i rekao mu promuklim glasom:

– Kočija se raspala. Ne možemo dalje.

XV

Johnnyju se taj pakao činio kao ružan san i tek kad mu se pogled zaustavio na kočiji bez dna i kad su mu zrna počela opasno zviždati oko glave, spoznao je da je to uzavrelo grotlo strašna stvarnost.

– Dodi, Johnny, imam posla za tebe – pozvao ga je Nat Champion k sebi.

Johnny se uskobeljao na noge i pogrbljen skoknuo do Championa.

– Pomogni mi da ispraznim kočiju. Jack i Aveline će nas štititi.

Upravo u tom trenutku planuo je hitac s obližnjeg brda, njima iza leđa, udaljenog nekih četiri stotine metara. Johnny je brže-bolje sagnuo glavu iza stijene.

– Odande nas ne mogu pogoditi, zar ne? – upitao je Johnny prestrašeno.

– Samo nas plaše. Dodite, momci! – hrabrio ih je Fred Thomas.

– Stanite! Zar ste poludjeli? Pucaju u kočiju – upozorio ih je glasno Roacher i zaustavio ih.

I nije se prevario. Puščana je paljba bivala sve učestalija. Johnny je podigao pogled i opazio da zrna pljušte po gornjem dijelu napola prevrnutе kočije.

– Ciljaju u bačve. Moramo ih br-

zo skinuti s krova – rekao je Fred Thomas.

– Hoćeš li se ti na nju popeti i prerezati konope? – upitao ga je zajedljivo Roacher.

– Netko mora – odvratio mu je Thomas i ružno ga pogledao.

Taj netko bio je Ernie Mills. Popeo se na krov kočije i legao potrbuške.

– Držite ih! – doviknuo im je Mills čim je nožem presjekao konope.

– Čekam! – povikao je Johnny i podigao glavu.

– Zaboga, kočija je puna vode! – zaprepašteno je izustio Johnny.

– Jedna se bačva raspukla kad se kočija prevrnula. Ova druga je dopola puna. Drži je! – rekao mu je Mills.

Johnny je objema rukama dočekao bačvicu. Posrnuo je pod njezinom težinom, ali je nije ispustio.

– Uhvatio sam je. Valjalo je na to prije misliti. U njih su pucali i dok smo jurili kroz kanjon. Prorešetali su ih kao sito. Nema ni pedalj vode na dnu – rekao je otužnim glasom Johnny.

– Čuvaj svaku kap! Prelij je u svoju pljosku, ako možeš! – naredio mu je Fred Thomas koji se u tren oka stvorio uz Johnnyja.

Uskoro je utihnula vatra sa suprotnog brda. Johnny je pogledao Thomasa, koji se sav ukočio; izbuljivši oči.

– Ernie! – povikao je potresno Thomas.

Ernie Mills nije izustio ni riječi. Nije čak ni zastenjao.

– Ubili su ga, zaboga! – zavapio je Thomas i optrčao kočiju. Johnny ga je slijedio. Millsove su noge mlohavo visjele s krova kočije. Thomas se uzverao do krova.

– Ernie?

– Pogodili su me – slabašnim je

glasom prošaptao Ernie Mills, odsluženi vojnik.

– Pomogni mi, Johnny – zadihano će Thomas, i premda izložen vatri sa suprotnog brijega polako je vukao Millsa niz bok kočije.

– Držim ga. Bježi dolje, pobogu, pogodit će i tebe! – opomenuo ga je Johnny.

Thomas je skočio na zemlju i pao na koljena. Čim se uspravio, Johnny mu je pomogao prenijeti polumrtvog Millsa u plitku udubinu među stijenama.

Ernie je zatreptao očnim kapcima kad su ga položili na zemlju. Lice mu se grčilo od boli i Johnny je prvi put u životu vidio otvorenu ranu, duboku i krvavu, na Millsovim prsima. Smučilo mu se i pomislio je da će povraćati.

– Strgni zastore s kočije i donesi šibljice, moramo ga zaštititi od sunca! – naredio mu je Thomas.

– Zašto ga ne bismo polegnuli u hladovinu pod kočiju – predložio je Johnny.

– Nat ima druge namjere s kočijom. Požuri, mladiću, trkom!

Johnny ga je bez pogovora poslušao. Kad je stigao do kočije, zatekao je Avelina kako voštanim platnom pokriva svjetlucave spenserice.

– Bolje je da ih ne uoče – prošaptao je Aveline, pa se nasmiješio Johnnyju.

– A ti, Johnny, sigurno si preza-dovoljan. Htjelo ti se pustolovna i uzbudljiva života. Sad si dobio što si tražio.

– Čini mi se da sam dobio i više nego što sam tražio – ozlojeđeno mu je uzvratio Johnny.

– Nemoj klonuti duhom, mladiću! Nije to ništa. Još ćemo se mi izvući iz ovih govana. Strpljen – spašen – nastojao ga je ohrabriti Aveline, pa mu se čak i nasmiješio prije

nego što se odšuljao natrag na svoj položaj.

Thomas je brisao Millsovu ranu mokrom krpom kad mu je Johnny donio zastore s prozora kočije.

– A sada pođi do Roachera i donesi mi njegovu bocu viskija. Ako ti je ne da, ti mu je otmi – rekao mu je Thomas.

Johnny se iznenadio kad mu je Roacher pružio bocu bez riječi.

– Meni je nekoliko puta spasila život, nadam se da će ga spasiti i Millsu – rekao je Roacher.

– Dabogda – odvratio mu je Johnny i otpuzao natrag do Thomasa s bocom u ruci. Potresao ju je da vidi ima li u njoj još viskija prije nego što ju je pružio Thomasu.

– A sad mi dovedi Portella. Moramo izvaditi zrno iz rane, a on je iskusan ranarnik – rekao mu je Thomas.

Johnny je otišao po Portella, a zatim se privukao uz kočiju. Nat Champion je skidao orme s ustrijeljenih mazgi.

– Johnny, molim te, dovedi mi one četiri zdrave mazge i pomogni mi da ih upregnem – zamolio ga je Champion čim ga je vidio.

Johnny je pohitao po mazge. Čuo je Championov glas iza sebe.

– Roacheru, Aveline, ušutkajte njihove strijelce s južne strane dok mi ne upregnemo mazge!

– S tom kočijom nećemo daleko doći – napomenuo je Johnny kad je dotjerao mazge.

– I nećemo, ali Apaši to ne znaju – odvratio mu je Nat Champion.

– A što ćeš onda učiniti?

– Poslat ću kočiju natrag niz brdo.

– Što? Zar si poludio?

– Ne, nisam – promrmljao je Champion.

Premda puščana vatra sa suprotna brda nije jenjavala, i premda ih

je u podnožju čekala zasjeda, Champion je svejedno ostavljao dojam smirena čovjeka, kojeg ništa ne može uplašiti i koji zna što govori i radi. Prošao je pokraj Johnnija i potapšao ga po ramenu.

– Pomogni mi podići kotače preko kamena.

Johnny je podmetnuo leđa pod kočiju, podigao prednju osovinu, a mazge su u tom trenu povukle kočiju. Portell i Thomas potrčali su naprijed, čučnuli uz bokove kočije i otvorili vatru niz padinu, što je za trenutak uplašilo Indijance.

– Čujte, momci. Potjerat ćemo mazge s kočijom niz brdo. Posluži li nas sreća, Indijanci će pomisliti da smo u kočiji i pojurit će za njom uz suprotno brdo. Tako ćemo možda imati vremena da dotrčimo do vode i napunimo bačvu. Zapamtite, sve će to trajati samo nekoliko minuta!

Johnny je progutao slinu i obli-
zao suhe usne. Pritisnuo ga je panični osjećaj beznadnosti. Koliko su još vode imali u svojim pljoskama?

– Ako je sreća uz nas, mazge će projuriti cestom pokraj jezera i povući Indijance za sobom – objasnio im je Nat Champion.

– Naprijed! – zaur-lao je Thomas iz sveg glasa i prasnuo gromoglasno svojim dugačkim bičem, a kočija je pojurila niz brdo prema jezeru.

Johnny je raskolačenim očima buljio za njom. Nat Champion se bacio na njega i udario ga ramenom.

– Lezi! Zar želiš da Indijanci vide da nismo u kočiji? – zasiktao mu je Champion u uho.

Čim su pali na zemlju, Champion je otpuzao do ruba sljemena. Skinuo je šešir i oprezno provirio niz padinu.

Čim je uhvatio dah, i Johnny je otpuzao do ruba sljemena brda i le-

gao uz Championa. Opresno je podigao glavu. Vidio je kako kočija luđački juri nizbrdo prema jezeru. Čak i iz te daljine čuo se klepet njezinih kotača. Mazge su trčale kao da će polomiti noge od straha da ih kočija ne udari u trticu, a za njima se dizao gust oblak prašine. Johnny se ponadao da Indijanci neće od prašine vidjeti da je kočija prazna.

– Sad ili nikad! – povikao je Champion.

Kočija je u tom trenu uletjela s ravnog dijela ceste u oštar zavoj uz jezero. Johnny je u tom trenutku pogledao u Championa i opazio bačvicu nadohvat njegove ruke. Opazio je i krpu kojom je Champion začepio rupe na bačvi.

– Štitite me gustom vatrom! – rekao je Champion, skupio noge pod sobom i čekao. Johnny je ponovo pogledao u kočiju koja je jurila nizbrdice, a tad je bolno jauknuo.

– Ne! Ne! – derao se Johnny iz sveg grla, ali mazge su naglo zakrenule i tad je u trenu sve bilo izgubljeno.

Kočija se zanjihala i izvalila na bok. Mazge su je vukle još nekih dvadesetak metara, dok se nisu zaustavile, pritegnute težinom.

Champion je ležao potrbuške uz Johnnija, još spreman da svaki trenutak potrči prema vodi. Johnny osjeti kako ga napušta snaga i volja za životom.

XVI

– Nemamo ga gdje pokopati – kazao je Joe Roacher.

– Zamotaj ga u šatorsko krilo – savjetovao ga je Nat Champion, pa se vratio na svoj položaj iza kamena uz rub padine. Opazio je desetak Indijanaca kako trče prema prevrnutoj kočiji.

Otvorio je vatru na njih. I drugi oko njega su pripucali. Vidio je ka-

ko ih kose, ali Indijanci se na to uopće nisu obazirali. Zaslijepila ih je lakomost za puškama.

Čim su puške zamukle, Aveline je potresao svojom pljoskom. Pljoska je bila dopola puna. »To mi je sva voda koju ću popiti do kraja života«, pomislio je.

Sunce se polagano spuštalo prema zapadu. Na vrhu suprotnog brda, na cesti kojom su se prije nekoliko sati spustili u kanjon, pojavila su se dva dostojanstvena Indijanca na konjima pa se zagledala prema njihovim položajima.

Aveline se okrenuo i domahnuo Portellu da mu pride.

– Poznaješ li onu dvojicu?

– Teško ih je prepoznati iz ove daljine. Čini mi se da onog nižeg poznam po načinu kako sjedi na konju – odgovorio mu je nesigurno Portell.

– Poglavica?

– Cochise, što znači da je doveo sa sobom cijelo pleme.

– A onaj uz njega?

– Mangus Colorado – promrm-ljao je Portell, pa se povukao s ruba padine da i drugima saopći tu vijest.

Aveline ih je pomno promatrao dok se nisu povukli iza vrha suprotnog brda. Znači, Chiricahui i Mimbreni okupili su se da ih zajednički dokrajče, zaključio je.

Sunce je uskoro zašlo. Indijanci ih neće napasti prije svanuća, znao je Aveline. Da je on bio na njihovu mjestu, uopće ne bi išao u napad. Jednostavno bi čekao dok bijelci ne skapaju od žeđi. Ali, dakako, Indijanci nisu mogli znati da su bijelci ostali bez vode, a glad Indijanaca za spensericama bila je jača od smrti.

I kad je zanoćilo, tu i tamo planuo bi poneki hitac s indijskih položaja. Aveline bi im ovda-onda odgovorio

vatrom samo da ih podsjeti da svi nisu pozaspali. Napokon, povukao se i legao uz Johnnyja, koji je strazario uz rub padine.

– Poslušaj što ću ti reći, mladiću. Čim ugledaš odbljesak vatre iz puške, odmah pucaj u njega, prije nego što protivnik ima vremena da čučne u zaklon. Zatim se ti sakrij iza kamena ili promijeni položaj, tako da oni tebe ne mogu pogoditi – objasnio je Aveline Johnnyju osnovnu ratnu vještinu.

– Hvala.

– A što si se tako pokunjo?

– Ne bih želio umrijeti – priznao mu je otvoreno Johnny.

– A nemaš, bogami, zašto ni živjeti – podsjetio ga je Aveline i otpuzao na svoje mjesto.

* * *

Naizmjenično su stražarili i spavali. Aveline je zamijenio Johnnyja na straži. Uskoro je do njega dopuzao Fred Thomas.

– Daj mi pljosku – naredio mu je Thomas.

Aveline ga je čudno pogledao, ali mu je pružio svoju pljosku. Thomas ju je otvorio i u nju prelio nekoliko kapi vode iz svoje pljoske.

– Što si ti velikodušan! – začudio se Aveline.

– Idem dolje po vodu. Štiti me – odvratio mu je kratko Thomas.

– Sretan put i vrati se – poželio mu je Aveline.

Thomas nije otpuzao ni desetak metara niz padinu kad je na njega dvadesetak indijanskih pušaka otvorilo gustu vatru. Sakrio se iza obližnjega kamena. Aveline je tiho opsovao, pa zapučao i utišao Indijance, tako da se Thomas, mogao vratiti na sljeme brda.

– Budalo, mogao si poginuti – predbacio mu je Aveline kad se

Thomas dovukao do njega, pa sa-
suo kišu hitaca niz padinu.

– Donesi mi drugu pušku, ova se
već zažarila i ne mogu je više držati
u rukama – zamolio ga je Robbie
Aveline.

Osim toga nemilog događaja noć
je prošla poprilično mirno. Oko
šest sati ujutro svi su se skupili i
pregledali zalihe hrane.

– Vode još imamo samo za dva
dana, budemo li je štedjeli – rekao
je na kraju Fred Thomas.

– A zatim ćemo skapati od žeđi
– dometnuo je posprdno Aveline.

– Mogli bismo i nešto pojesti još
prije svanuća, jer ćemo poslije biti
odveć zauzeti – predložio je Nat
Champion.

– Misliš da će nas napasti? –
upitao ga je Thomas.

– Po običaju. Apaši vole napada-
ti u zoru – odvratio mu je Cham-
pion i pošao prema bisagama s
hranom, koju su svojedobno istova-
rili iz kočije.

Poslije vrlo oskudnog doručka,
Aveline je uzeo četiri spenserice i
stavio ih nadohvat ruke kad je za-
uzeo svoj položaj uz rub padine na
sljemenu brda. Čim je legao, stavio
je kamenčić u usta i valjao ga među
zubima da bi mu usta slinila. Još
prije svanuća i Jack Portell i Nat
Champion zauzeli su svoj položaj
uz bok Avelineu. Čim im je sunce
zasjalo u oči, Indijanci su na njih
otvorili gustu vatru.

– Rasipaju municiju – napome-
nuo je Aveline.

– Neće dugo, nemaju je mnogo
– tješio ih je Portell.

– Sad će nasrnuti. Dobro ciljajte
– opomenuo ih je Nat Champion.

Poslije kratke i zlosutne tišine
odjeknuli su prvi krikovi Indijanca,
koji su bijelcima ledili krv u žilama.
Stotinjak Indijanaca pojurilo je

uzbrdo. Bijelci su pucali na njih što
su brže mogli iz brzometnih spen-
serica. Čim bi im se jedna odveć
užarila, grabili su drugu, pa treću.

Nalet Indijanaca odjednom se i
napokon skršio. Počeli su bježati
niz padinu i skrivati se iza stijena
i kamenja. Gust i jednak smrad
sumpora i baruta pekao je grlo
Avelinu poput oštra noža.

– Je li tko ranjen? – upitao ih
je Fred Thomas čim je nastupilo za-
tišje.

– Nitko, ali skupo ih je stajala ta
glupost – odgovorio mu je Jack
Portell.

– Sad će pokušati da nam se pri-
vuku iza stijena – upozorio ih je
Nat Champion.

Ako se oni ne boje smrti, pomi-
slio je Aveline, zašto bismo se je mi
bojali? Aveline je zaškiljio i pozor-
no promatrao padinu pod sobom.
Zašto nas ne ostave na miru i ne
pričekaju dok ne skapamo od gladi
i žeđi?

– Što misliš koliko ih ima? –
upitao ga je Jack Portell.

– Oko tri stotine, zajedno s onih
četrdesetak koje smo dosad ubili –
odvratio mu je Champion.

– Cochise će uskoro smisliti ne-
što novo – promrmljao je Portell.

– A što?

– Uzet će ploče škriljevca kao
štitove. To mu je već jednom upalilo
u boju kod Santa Catolinosa. Ako ih
ponovo upotrijebi, moramo svi isto-
dobno pucati u kameni štit i razbiti
ga – uputio ih je Portell.

Aveline je kimnuo glavom i ogle-
dao se oko sebe. Tišina je predugo
trajala i razdirala im živce. Najviše
ih je mučilo što neprijatelja nisu
mogli vidjeti.

– Eno ih, nastupaju sa štitovima.
Aveline, ti si brz strijelac, ti ćeš po-
strijeljati štitonoše čim im razbije-

mo štitove – naredio mu je Nat Champion.

– Počni slijeva! – povikao je Portell Championu.

Morali su ustrijeliti četvoricu štitonoša prije nego što su Apaši shvatili da su im sve žrtve uzaludne. Razbježali su se kao začevi u svoje zaklone. Nat Champion je odložio pušku i zapalio lulu a da mu pri tom ruke nisu zadrhtale.

– A što nas sad čeka? – upitao je izbezumljeni Johnny.

– Indijanci će se sada povući na vijećanje, a zatim će nas napadati dok nas ne unište. Oni zacijelo ne znaju koliko još imamo vode, pa nas hoće smaknuti prije nego što naide neka vojnička ophodnja.

– A u međuvremenu nam netko mora očistiti puške – napomenuo je Aveline pošto je potegnuo gutljaj vode iz svoje pljoske.

– Roacher će ih očistiti – odgovorio mu je Nat Champion i rukom dao znak debelom Roacheru da im pride.

Aveline je ostao ležati u svom zaklonu, pucajući povremeno niz padinu. Sunce se sporo vuklo nebom. Nitko nije opazio kad je prošlo podne. Oko tri sata poslije podne dvadesetak je Indijanaca nasrnulo uz kosinu. Kad je napadaj završio, svi su ostali ležati, mrtvi ili ranjeni, tamo gdje su i pali.

– Mrtve će pokupiti čim padne noć – napomenuo je Nat Champion.

Prije noći Indijanci su još tri puta nasrtali na brijeg i Avelinea je ogorčila njihova tvrdoglavost.

– Izgubili su mnogo ratnika. Sad više neće odustati dok nas ne unište. Osveta je u njih jača od smrti – podsjetio ga je Nat Champion.

– Poludjeli su. Srljaju u samoubojstvo – napomenuo je Aveline.

– Preduboko su zagrizli. Ili oni ili mi, drugog nam izlaza nema.

– Sigurno mi – tiho je dodao Aveline.

– Ne smijemo gubiti nade – odgovorio mu je Champion i otpuzao da podijeli hranu ljudima na položajima.

– Koliko još imamo vode? – upitao ga je Jack Portell čim je nastupilo malo zatišje.

– Ja imam još pola pljoske – odgovorio mu je ponosno Aveline.

– Moja je prazna – tužno je izjavio Johnny.

– Ja još imam koji gutljaj – rekao je Nat Champion.

– A ti, Frede? – upitao je Champion Thomasa.

– Moja je voda u Avelinovoj pljoski.

Aveline je bez riječi kimnuo glavom.

– Ja nemam više ni kapi – javio se Roacher.

– Dobro, momci. Ako se ta voda ne ispari prebrzo, izdržat ćemo još sutrašnji dan, a zatim ćemo skapati od žeđi – rekao je Champion i pogledao Avelinea u oči.

XVII

U pola devet navečer, dobrano poslije prvog mraka a prije nego što će izaći mjesec, Champion je s još dvojicom ljudi pošao niz padinu prema jezercu po vodu. Prešli su tri četvrtine puta, a da nitko nije na njih zapucao, ali kad su se približili jezercu, Apaši su otvorili puščanu vatru iz svojih zaklona iza stijena. Kiša olova zapljuštala je po vodi. Nitko se nije usudio približiti jezercu. Champion se s ljudima vratio bez gubitaka na vrh brijega.

– Nema nam spasa – šaptom je izustio izmoždjeni Champion.

Uskoro je prošla i ponoć, popraćena pojedinačnim pucnjevima, pa

je tako završio i drugi dan opsade. Champion je legao na gunj i zaklopio oči da se odmori, ali nije mogao zaspati.

Životinjski krikovi parali su noćnu tišinu i odjekivali preko brda dok su se Apaši međusobno razgovarali i dozivali. Champion nije mogao razabrati o čemu govore.

Izračunao je da su prošlog dana ubili ili ranili gotovo stotinu Indijanaca. Zacijelo najveći broj mrtvih Apaša u jednom danu, koliko se Champion olkdb mogao sjetiti. Iz iskustva je znao da su Apaši neustrašivi borci. Njihova snaga i njihova slabost bijahu u njihovoj upornosti. Oni se nikada nisu povlačili s bojnog polja. Uvijek bi se tvrdoglavo tukli dok ne bi pobijedili ili izginuli.

Sjetio se i prijatelja koje je stekao među njima. Aveline je tog poslijepodneva Apaše nazvao nerazboritim divljacima, ali Champion nije o njima tako mislio. Doduše, Apaši su možda bili divlji i krvoločni za pojmove bijelaca, ali oni su imali svoje nepisane stroge zakone, pokoravali su im se i živjeli prema njima mnogo više nego što su se bijelci držali svojih pisanih zakona. Oni su se samo borili kao divlje zvijeri i s njima nije bilo šale, jer su i svog protivnika smatrali divljom zvijeri.

Tada se Champion sjetio Millsa. Pogledao je prema mjestu gdje su ležali u zaklonu Roacher i Aveline i tako je posve slučajno opazio sjenu ruke debelog Roachera kad je posegnuo za Avelinovom pljoskom.

Champion se ukočio od zaprepaštenja. Vidio je Roachera kako prebacuje pljosku preko ramena a da je nije ni otvorio a kamoli pio iz nje. Zatim je polagano ustao, uzeo pušku i oprezno pošao prema rubu padine.

Champion je pogledom pomno pratio svaku kretnju debelog Roachera. Možda je Roacher samo ponio vodu Johnnyju, koji je bio na straži, pomislio je Champion. Ili je možda debeljko smislio nešto drugo? Kako nikada nije imao puno povjerenja u Roachera, Champion je ustao i šuljajući se pošao za njim. Opazio je da je Roacher izmijenio nekoliko riječi s Johnnyjem, a zatim nestao niz padinu. Champion je nabrao čelo i smrknuo se. Potrčao je za Roacherom, ali Aveline ga je pretekao.

– Prepusti ga meni – prosiktao je Aveline i povukao oba revolvera iz korica.

– Joe! – povikao je Champion iz sveg glasa, ali prekasno.

Pošto su zagrmjeli revolveri, Roacher se stropoštao na zemlju i ostao nepomično ležati kao tamna sjena među bjeličastim kamenjem na polovici padine.

– Znao sam da će nas jednog dana izdati. Otišao je da im kaže koliko nas je i da nemamo više vode. Vjerojatno se nadao da će ga poštediti – napomenuo je Robbie Aveline ogorčeno.

– Žalosno. Sasjekli bi ga čim bi ga dohvatili – promrsio je tiho Nat Champion.

Aveline je duboko uzdahnio i slegnuo umorno ramenima.

– Idemo još malčice odspavati. Uskoro će svanuti – rekao je utučenim glasom Aveline.

Champion je bez riječi kimnuo glavom.

* * *

Treći dan opsade svanuo je vruć i sparan. Pljoska što je visjela Roacheru preko ramena bila je prorešetana mecima, a u njoj je bila njihova posljednja zaliha vode.

Čim su granule prve zrake sunca, Johnny, koji je bio na straži, vrištavim je glasom probudio Championa. Champion je uzeo naramak spenserica i požurio do Johnnyjeva stražarskog mjesta. Čim je provirio preko ruba padine, vidio je što je uspaničilo Johnnyja.

Prve sunčeve zrake obasjavale su, nekih stotinjak metara niz padinu, živi zid od tamnih indijanskih tijela, zid koji se postojano penjao uzbrdo prema njima.

Champion je tiho opsovao i zapucao, pazeći da nijedno zrno ne promaši cilj. Kad je nakon desetak minuta nasrtaj bio razbijen, padina je bila posuta mrtvim Indijancima.

– Kakav pakao! – tiho će Champion.

– Nitko od naših nije pogoden – javio se Jack Portell, pa dodao kad je dopuzao do Championa:

– Oh, čini mi se da smo svi već mrtvi i da smo dospjeli u pakao. Ne znam više ni sâm koliko sam ih ubio. Čim zaklopim oči, samo vidim Indijance kako nasrću na mene. Poludio sam... časna riječ, ili ružno sanjam, jer sve je to odviše okrutno da bi moglo biti istina.

– Smiri se, molim te – promrm-ljao je Champion i stisnuo mu ruku. Aveline se bez riječi okrenuo i otpuzao kao zardali stroj.

– Možda bismo mogli isisati malo soka iz ove kožetine – napomenuo je kad je dopuzao do kožnatih bisaga u kojima je nekoć bila hrana.

– Ubili smo im stotinu i pedeset ratnika, a još ih toliko ima – rekao mu je Fred Thomas tupim glasom.

– Ja više ne mogu. Ja sam na izmaku snaga – priznao je Johnny šapatom.

– Ne očajavajte, momci. Pogledajte prema zapadu. Sutra će mož-

da kiša. Oblaci putuju prema nama. Dotad možemo izdržati – tješio ih je Champion.

– Ta će kiša namočiti samo naša prorešetana tijela – napomenuo je utućenim glasom Jack Portell.

Robbie Aveline je stajao uz Nata Championa dok ih je pekla žarka sunčeva žega. Aveline je uzeo novu spensericu s gomile i prišao Championu. Legao je potrbuške i zauzeo položaj uz rub padine.

– Oblaci putuju prema jugu a ne prema nama, Nate.

– Znam, ali morao sam im nešto utješno reći – odvratio mu je Champion.

– Nisu oni glupi. Što naše oči vide, vide i njihove – predbacio mu je Aveline.

– Pa što onda? – odgovorio mu je Champion i opalio hitac niz padinu, tek toliko da Indijanci vide da su još živi i čili za borbu.

– Preživimo li današnji dan, tko zna što nas sutra čeka. Svršeno je s nama. Nate – izjadao mu se Aveline mirnim bezdušnim glasom, bez svake nade.

– Bit će svršeno tek onda kad budemo mrtvi. Još ima nade da nam netko pritekne u pomoć. Može naići vojska. Do sutra se još svašta može dogoditi. A možda se i Indijanci predomisle i odustanu – govorio je Champion kao u groznici. – Nema veze, trabunjaš. Zašto nam produžavaš nadu? – upitao ga je Aveline.

– A što nam ti predlažeš? Da se predamo? – upitao ga je pomalo srdito i izazovno Champion.

– To nikako – odsjekao je Aveline i kiselo se nasmijuljio, pa ponovio: – Ne, to nikako. Ali ipak mi se čini da je grijeh ubijati te ljude kad znamo da nam nema spasa i da ćemo i mi ovdje ostaviti kosti bez obzira na to koliko Indijanaca ubijemo.

– Svi moramo kad-tad umrijeti, ali ja još nikad nisam sreo čovjeka koji bi želio umrijeti prije nego što mu je to sudbina odredila – pred-
bacio mu je Champion.

– A čemu produžavati naše samrtne muke? Ti zanš kao i ja da, ako preživimo današnji dan, moramo to zahvaliti samo našoj izdržljivosti i oružju. Već večeras jezici će nam oteći a usne se raspucati – podsjetio ga je Aveline i ošinio prijekornim pogledom prije nego što je s puškom u ruci otpuzao na svoj položaj.

Champion je dugo i zamišljeno gledao za njim a zatim mu se pogled zaustavljao redom na ostaloj četvorici njegovih ljudi koji su posljednjim snagama branili prilaz njihovu brijegu, a time i svoje živote.

XVIII

I taj su dan preživjeli, zahvaljujući, kako je rekao Aveline, svojoj izdržljivosti i naoružanju. Vode više nisu imali. Snaga im je bila na izmaku, tijela su im bila iscrpljena, a duh pomućen. Broj mrtvih Indijanaca na padini rastao je tog poslijepodneva iz sata u sat i kad se spustila večer, Portell je znao da s danjom svjetlosti gasne i njihova posljednja nada da će se spasiti iz paklenskog obruča.

Portell je odšepao do ruba padine i klonuo ukočeno potrbuške na položaj iznad ceste. Gledao je niz padinu u odsjaj mjesečine na glatkoj površini vode jezerca u klancu. Otečenim jezikom zastrugao je po raspucanim usnama. Champion, koji je bio uz njega, pogledao ga je. Uskoro su im se pridružila i ostala trojica. Čučnuli su u krug da vijećaju, a Portell je znao da je to predigra posljednjem očajničkom kora-
ku koji će ih sve odvesti u smrt.

Prvi je tiho progovorio Fred Thomas:

– Ako nitko nema ništa protiv, ja bih vam rekao što sam smislio.

Nitko nije prozborio ni riječi, pa je Thomas potišteno zakimao glavom i nastavio:

– Dva će dobrovoljca poći sa mnom po vodu. Dvojica će ostati ovdje gore i štititi nas pušcanom vatrom. Ja ću ponijeti sa sobom Natovu henrijevku s petnaest naboja i štitit ću onu dvojicu što će poći napuniti pljoske vodom. Prije nego što prodemo niz brdo, svi ćemo olovom zasuti obale jezerca da pobijemo ili rastjeramo Apaše iz njihovih zaklona. Ako nitko nije smislio ništa bolje, kažite mi tko će poći sa mnom.

– Ja – odmah se javio Portell.

Ostali su svi progovorili u jedan glas, pa je Thomas polagano odmahnuo glavom.

– Prestanite! Vući ćemo kamenčiće. Stavit ću u šešir dva crna i dva bijela kamenčića. Tko izvuče crnoga, ide sa mnom.

– Ne može! I ti moraš izvlačiti kamenčić – usprotivio mu se Robbie Aveline.

– Ja ne! Ja sam sve smislio. To je moja zamisao. Gurajte šake u šešir, momci! – odvratio mu je odlučno Thomas.

Portell je prvi zavukao ruku u šešir, izvukao je i otvorio šaku, pa opsovao. Na dlanu je bio bijeli kamenčić.

– Do vraga! Tko će ostati sa mnom ovdje? – upitao je potišteno.

– Ja – odgovorio mu je Aveline također razočarano pa je svom snagom ljutito bacio kamenčić niz padinu, Portell je čuo kako kamenčić poskakuje po kamenjaru.

– Dobro. Ne smijemo više tratiti vrijeme. Dosta brbljanja! Prorešetajmo obalu jezerca – naredio im je promuklim glasom Thomas.

Rasporedili su se u strijelce uz rub padine i čekali. Kad im je Thomas dao znak da otvore vatru, kiša olova zapljusnula je tamnu obalu jezera. Portellu su učinilo da čuje krikove i zapomaganja dolje iz klanca, pa je pomislio da nisu uzalud pucali.

— Stanite! — zapovijedio im je Thomas.

Svi su načulili uši kao zečevi da što bolje čuju povike, komešanje i bat koraka u trku iz klanca.

— Bježe s obale. Potprašimo im još jednom pete! — naredio im je opet Thomas.

Puške s ruba padine ponovo su zapucale rigajući ubojitu vatru.

— Idemo, sagnite nisko glave! — povikao je Thomas još dok im je prasak pušaka odjekivao u ušima.

I tad su otišli njih trojica. Kliznuli su kao sjene preko ruba padine i zatrčali se sagnuti nizbrdo. Portell je ponovo prislonio obraz uz kundak puške.

— Još ćemo jednom sasuti kišu olova u jezerce, čim naši stignu do kraja padine.

— Dobro — odgovorio mu je šaptom Aveline.

Grobna tišina pritisla je klanac. Jednom ili dvaput Portell je čuo kako se kamenčići kotrljaju nizbrdo.

— Sada! — rekao je odrešito i zapucao.

Čim mu se jedna puška ispraznila, pograbio je drugu i zaškiljio preko nišana kroz tamu prema stijinama uz obalu.

— Pazi, tek što nisu izbili iza stijena na brisani prostor. Taj posljednji dio od tridesetak metara je i najopasniji. Eno ih!

Tri zgrbljena lika trčala su pre-

ma obali jezera. Od čekanja su se napeli Portellovi živci kao strune. Zinuo je da krikne i da ih upozori kad je desetak pušaka s obližnje kosine sjevnulo na njih svojom narančastocrvenom vatrom. Odjeci pucnjeva lomili su se jekom o kamenite stijene, a Portell se sav usredotočio u bljeskove indijanskih pušaka, ciljajući točno u njih, i neprestano mijenjajući položaj. Neke je ušutkao, ali nove su se puške oglašile, rigajući olovo i smrt, dok je Portell što je brže mogao praznio u njih brzometne spenserice.

Dolje u klanu spazio je tri lika tik uz vodu. Vidio je krupnog Freda Thomasa, gorostasnog kao deblo, kako neprestano puca u Indijance, dok su se druga dvojica, zaklonjena njegovim tijelom, primakla vodi i počela puniti pljoske.

Portell se ukočio, vidio je kad je Thomas pao pokošen. Krupni Thomas je najprije pokleknuo, a zatim pao na trbuh. Champion i Johnny bježali su s obale. Zacijelo nisu ni opazili kad je Thomas pao pogoden. Pobjegli su među stijene i Portell je gotovo ustao da im dovikne da se vrate i pomognu ranjenom Thomasu.

Thomas se vukao po kamenjaru na rukama. Noge su mu bile uzete. Portell je vidio sitne oblačiće prašine koju su podigla zrna što su orala zemlju oko Thomasa. Zrno je izbilo pušku iz Thomasovih ruku i raznijelo je. Thomas se podigao na ruke i sjeo. Portell je osjetio kako mu srce ludački kuca u grlu.

Nekoliko je Indijanaca iskočilo iz zaklona i zapucalo u Thomasa. Portell je vidio kako Thomas diže ruke i zabacuje ih. Portell je strijeljao Indijance što je brže mogao, ali nika-ko nije mogao shvatiti što to radi

Thomas. I tad mu je odjednom sinulo!

– On na njih baca kamenje! Ubit ću ih... Sve ću ih pobiti! – povikao je izbezumljeno Portell.

A tad je Thomas klonuo i izdahnuo. U prsa mu se zabola dugačka indijanska strijela.

Portell je pucao što je brže mogao. Puške bi se začas zažarile u njegovim rukama, a ljepljiv, gust, mastan znoj vlažio mu je čelo i dlanove. Avelinov ga je glas prenuo iz poluludačkog buncanja.

– Gdje su ona dvojica?

Začas se osvijestio i vratio u zbilju. Champion i Johnny trebali su se već odavno pojaviti iza kamenita hrpta... ali nisu. Dolje u klancu ključalo je kao u vulkanskom grotlju, a Portell je očima svrdlao tamu.

Poslije kratke i zaglušne pucnjave jedan je Indijanac na trenutak ustao iza stijene i podigao u vis nekakve bilještave stvarčice.

– Što nam to pokazuje? – začudi se Aveline.

– Naše pljoske – odgovorio mu je Portell gotovo šaptom, osjećajući poraz duboko u kostima.

Tamna sjena u obliku ljudskog lika pojavila se uz rub hrpta kamenite stijene. Puzala je uzbrdo. Puščana zrna prikovala su je uz kamenjar. Jedna se ruka očajnički podigla kao da zove u pomoć, a zatim je klonula i stopila se s crnom sjenom tijela u jednu neživu crnu mrlju. Johnny Wilson domahnuo im je rukom svoj posljednji pozdrav.

– I svemu jednom dode kraj – promrmljao je Aveline, pa brzo dodao: – Odoh da branim zalede.

– Zbogom! – odvratio mu je Portell.

Zapravo, Portell uopće više nije ni čuo što mu Aveline govori. Aveline je otišao, a Portell je punio ispražnjene puške što su ležale razbacane oko njega. Otišli su svi, pomislio je. I Net, i Fred, čak i Johnny. S puškom čvrsto stisnutom u rukama ostao je ležati i buljiti u mrklju, tamnu noć, nepokretan i bez misli. Sav se pretvorio u oči.

* * *

I nahrupili su s prvim jutarnjim sivilom. Najprije su jurnuli na brdo sa stražnje strane. Vidio je Avelinea kako odbacuje praznu pušku i povlači svoja dva teška revolvera. Kleo je i pucao. Koltovi su grmjeli u njegovim rukama. I prije nego što je Aveline poginuo Portell je morao okrenuti glavu da bi se suprotstavio Indijancima koji su na njega nasrtali. Dotrčali su, izvikujući svoje ratne poklike. I na vrhu brijega je ugledao visoki lik poglavice koji ih je predvodio. Cochise, pomislio je Portell. Taj će nas sve nadživjeti.

Puška mu je bila prazna. Više nije imao vremena da je napuni. Odbacio ju je. Povukao je svoj revolver iz korica. Bio je toliko slab i iscrpljen da je s obje ruke morao povući obarač da bi ga napeo, jer je tad njegovo sašušeno tijelo već bilo prorešetano mecima. Oklijevao je trenutak. Podigao je revolver i uperio u cijev prema sljepoočici, a tad je kriknuo i okrenuo cijev u prsa indijanskog ratnika koji je uz ratni poklik nasrnuo na nj, pa potegnuo obarač.

Uskoro je poginuo i posljednji od sedmorice hrabrih.

* * *

Svanulo je jutro 24. srpnja 1861. Sunce je izašlo kao i prethodnog

dana, žarko i sjajno, a Apaši su se sporim koracima spuštali niz padinu i vidali rane.

U Corallitosu, pokrajina Chihuahua, poglavica Cochise prodao je dio plijena iz Overlandove kočije i ispričao istinitu priču o sedmorici očajnika koji su se žilavo borili do

posljednjeg daha protiv žedi i njegovih ratnika.

A iza njih ostale su dvije ožalošćene žene i mnogo prijatelja koje je rastužila njihova smrt i uspomena na njihovu vitešku hrabrost, živa legenda koja se i danas prepričava.

KRAJ

Tomislav Odlešić

ŠKOLSKI DRUGOVI

– Jeffe!

Jeff Camper polako se okrene, napet, spreman na neprilike iako ga je pozvao neki ženski glas. Sunce mu je sjalo baš u lice, pa je stisnuo oči kako bi bolje vidio. Na prsima mu je blještala zvijezda poput ogledalca. Vidio je neku djevojku, vrlo privlačnu, toplih smeđih očiju i smeđe kose, sklupčane na potiljku. Smiješila mu se.

– Zdravo, Jeffe – prozbori ona tiho, stojeći na drvenom nogostupu.

Zaustavivši se na prašnjavoj ulici, dva-tri metra od nogostupa, Jeff je grozničavo razmišljao i pokušao odgonetnuti zašto mu se obratila ta neznanka. Prebirao je po sjećanju, ne bi li nekamo smjestio to lice.

– Vidim, nemaš baš osobito pamćenje – nastavi veselo djevojka. – Nismo se, doduše, dugo vidjeli, ali me ipak nisi smio potpuno zaboraviti. Sjeti se naših školskih dana u Dowelu, Jeffe. Bio si najjači u školi, a ni ja nisam mnogo zaostajala za tobom. Tukla sam sve djevojčice koje bi mi se zamjerile, a

mlatnula bi i ponekog dečka. Valjda se sjećaš toga?

Zvonko se nasmijala, pokazujući pravilne bijele zube.

– Linda! – uzvikne Jeff. – Linda King!

Iznenadeno ju je gledao. Nešto suhonjava, dugih nogu, pravo ružno pače, pretvorila se u ljepuškastu djevojku.

– Napokon si pogodio – reče ona kroza smijeh i pruži mu ruku.

Jeff joj stisne desnicu i popne se na nogostup.

– Još se zoveš Linda King?

– Upita, iskreno se radujući što ju je sreo. Kao da se vratio dio djetinjstva, veseli dani kad još nije ni slutio kakav je život odraslih, kad je najvažnije u životu bilo pecanje pastrva na bistom potočiću i pripremanje psina djevojčicama.

– Da, još se zovem tako – odgovori ona osmjehnuvši se.

– Očito, nije se pojavio pravi muškarac.

– Princ iz bajke?

– Ne mora biti princ – odvratila Linda ne zbunivši se. – Popeo si se visoko – promijeni

temu. — Postao si šerif. Na pr-
sima ti je zvijezda, o boku revol-
ver, kao u pričama — izusti za-
dirkujući ga. — Doduše, djeci
govorim da je oružje veliko zlo
i nastojim usaditi u njih mržnju
prema njemu.

— Djeci? — promrmlja začu-
đeno Jeff.

— Ne svojoj — nasmije se
ona. — Učenicima. Zamisli, već
sam četiri godine učiteljica. Sta-
rim.

— Ovdje si na proputovanju?

— Ne — odgovori Linda i po-
lako zatrese glavom. — Dobila
sam u ovom gradiću novo zapo-
slenje. Rado sam prihvatila po-
nudu, jer mi se čini da su ovdje
ljudi uglađeniji, bliži civilizaciji,
nego u Grasslandu gdje sam
dosada radila. Doputovala sam
prije pola sata.

Jeff se osmijehne gledajući je.

— Dakle, priča se nastavlja.
Nekoć si tukla đake kao njiho-
va školska drugarica, a sad ih
mlatiš kao učiteljica.

— A, ne — pobuni se ona od-
mah. — Mrsko mi je bilo kakvo
nasilje. Makar bila riječ o obič-
noj packi.

Iz obližnjeg saluna iziđu tri
gosta: gorostasni Cliff Gerbey,
predradnik s velikog ranča
"2M", i dva njegova kauboja.
Cliff je već nekoliko tjedana
stvarao neprilike kad bi god do-
jahao u grad, bunio se protiv
reda koji je nastojao uvesti Jeff,
osobito protiv zabrane da kau-
boji nose u gradu oružje. Postao
je, tako reći, kolovoda svih onih
koji su bili nezadovoljni Jeffom
i htjeli ga ukloniti.

Cliff Gerbey iznenađeno za-
stane na nogostupu i odmjeri
pogledom Lindu. Gledao ju je
izazovno, drsko. Bez sumnje,

baš zato što je opazio da s njom
razgovara šerif.

Jeff odmah nasluti nevolje.

— Ako se šerifski posao sa-
stoji od brbljanja sa djevojkama,
onda nam šerif nije ni po-
treban — prozbori Cliff i pogle-
da oba svoja kauboje, tražeći
odobravanje. — Dok nam, mož-
da, kradljivci odvođe stoku s
pašnjaka, a ne bi im to bilo prvi
put, ovaj mladi kicoš radije čuči
u gradu i ljubaka gdje god mo-
že.

— Bilo bi dosta, Cliffe — reče
Jeff stisnuvši usne. — Jezik za
zube!

Cliff se raskorači. Počeli su se
već okupljati ljudi, zapazivši da
se priprema nešto uzbudljivo.

— Lako je prijetiti i praviti se
važan dok je u koricama revol-
ver — odvrati on.

Jeff je znao da bi ga mogao
pritvoriti zbog izazivanja pred-
stavnika vlasti, no vjerovao je
kako bi bilo bolje da jednom za
svagda sredi s njim račune na
onaj način koji mu je najrazum-
ljiviji. Možda će tako ušutkati i
sve druge svadljivce. Ako ovnu
predvodniku slomi rogove, uz-
maknut će i ostali. Ipak, gleda-
jući Cliffove nabrekle mišice,
imao je dojam kao da mu se že-
ludac pretvorio u ledenu grudu.

— Možemo porazgovarati i
bez revolvera — progovori, po-
lako otkopča opasač i preda ga
najbližem građaninu. Znao je
da stavlja ugled na kocku. Izgu-
bi li borbu i završi u prašini, bit
će mu potrebni mjeseci i mjese-
ci da bi vratio prokockano po-
štovanje u očima građana, ako
ga uopće uspije vratiti.

— Tako? — progunda iznena-
đeno Cliff, a onda mu duboko
usadene očice zlobno zasvjetlu-

caju. — Nisam mislio da imaš petlje. No, dat ću ti poštenu lekciju. Zapamtit ćeš je do kraja života, vjeruj mi!

Jeff šutke korakne s nogostupa na ulicu. Cliff krene za njim. Prešavši četiri-pet metara, obojica se zaustave. Oko njih već se stvorila gomila gledalaca. Linda je još stajala na nogostupu, nepomična kao kip.

Cliff pljune u šake i najednom jurne. Jeff ga je mirno čekao do posljednjeg trenutka, a onda hitro skoči u stranu i udari ga bridom dlana po vratu. Cliff zatetura, produži zbog zaleta i stropošta se. Zacijelo je bio iznenađen takvim početkom borbe. U životu je samo dva-tri puta naišao na dorasle protivnike.

Jeff prička da se predradnik digne. Iako je znao da je lakši najmanje deset kilograma, nije se htio boriti nepošteno.

No Cliff je mislio drukčije o poštenoj borbi. Tromo ustavši, najednom je munjevito nasrnuo i svojom brzinom iznenadio šerifa. Uspio ga je, bacivši se naprijed, ščepati oko pojasa i srušiti. Tad potraži prstima protivnikove oči.

Linda vrisne. Htjela je sići na ulicu i umiješati se, vjerojatno ne znajući ni sama što bi mogla učiniti, ali je gledaoci zaustave.

Jeff okrene glavu u stranu, grozničavo nastojeći da izbjegne prste, a onda mu predradnikovi nokti ogrebu obraz. Osjetio je toplu ljepljivu krv.

Zamahne lijevom šakom prema bradi, no imao je premalo mjesta.

Cliff ga povuče, pa se počese valjati po prašini. Čas je jedan bio gore, čas drugi.

Predradnik pokuša uhvatiti svoga mladog protivnika za vrat, no Jeff mu odgurne ruku u stranu. Ali, u tom času snažno ga udari u bok Cliffovo koljeno. Udarac je bio, zapravo, namijenjen preponama, ali Jeff se u posljednji čas izmaknuo.

Osjetio je jaku bol i razbjesnio se. Otkrije rupu u Cliffovoj obrani i dvaput ga uzastopce pogodi šakom u lice.

Predradnik zastenje i za tren mu popuste mišići. To je bilo sasvim dovoljno Jeffu da se izvuče iz vrlo opasnog zagrljaja i ustane.

Umorno je dahtao dok se Cliff, nalik na razjarena medvjeda, dizao na sve četiri.

— Ubit ću te, štene prokleta!
— zareži predradnik kad se uspravio.

Navali bez oklijevanja Jeff ga dočeka direktno, za djelić sekunde ga zaustavi, zatim ga pogodi lijevom krošeom.

Cliff posrne, ali odmah zamahne široko. Jeff se sagne, a protivnikova mu šaka projuri iznad glave. Počne udarati predradnika po prsima i trbuhu.

Svadljivi predradnik stenjao je poslije svakog udarca, no ostajao je na nogama. Uto zahvati Jeffa desnim krošeom.

Jeffu se učini kao da su mu ruke i noge najednom odrvenjele i kao da više ne može upravljati njima. Opazi da mu je tlo sve bliže. Borio se protiv mraka. Tad mu udarac o zemlju pomogne da se odupre nesvijesti.

Vidio je već kako mu Cliff želi skočiti na trbuh. U posljednji se čas trzne metar u stranu i izbjegne čizme, a onda povuče

naglo predradnika za nogu i sruši ga.

Digne se i prička protivnika da ustane. Cliff se brzo uspravi, mahnit kao zvijer kad nanjuši krv i uvjeren da je sad nado-mak pobjede.

Jeff se počne povlačiti kad je predradnik navalio. Pljuštali su udarci po obojici.

Ako se ovo uskoro ne završi, gotov sam, pomisli Jeff.

Korakne udesno, zaustavi desnom rukom jedan opasan kroše i pogodi Cliffa lijevim direktom. Predradniku šikne iz nosa krv, a na oči mu navru suze.

Šerif odmah iskoristi priliku. Opet ga pogodi direktom, a onda zamahne svom snagom de-

snom rukom. Znao je da bi taj kroše mogao biti odlučujući.

Cliff zamlatara rukama po zraku i sruši se kao pokošen. Pokuša se podići na ruke i koljena, ali ga tijelo nije slušalo. Izvrne se na bok i potom ispruži na leđa.

Jeff krene ukočenim koracima prema nogostupu. Tijelo mu je još bilo drveno, ali je znao kakvi ga paklenski bolovi očekuju. Sutra će se vući kao prebijen pas.

Dok je zakopčavao opasač, pokuša se osmjehnuti Lindi. To mu baš ne uspije sasvim, jer su ga zapekle rasječene usnice kad ih je htio razvući u smijesak.

— Kažeš, ovdje su ljudi uglađeniji? — reče joj tiho.

U PRIPREMI

G. F. Unger:

ČOVJEK S JUGA

TRAG

1|2|3|4|5|6|7|8|9|10|11|12|13|14|15|16|17|18|19|20|21|22|23|24|25|26|27|28|29|30|31|

Svakog trinaestog u
mjesecu kriminalisti-
čki bestseleri u bibli-
oteci TRAG!